

II.

**INFORMACE
O POKLADNÍM PLNĚNÍ
STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY
ZA 1. ČTVRTLETÍ 2020**

Obsah

I. POKLADNÍ PLNĚNÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU	1
1. ZÁMĚRY SCHVÁLENÉHO ROZPOČTU NA ROK 2020	1
2. CELKOVÉ VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU	3
3. PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU	6
3.1. <i>Daňové příjmy bez pojistného na sociální zabezpečení</i>	7
3.2. <i>Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti</i>	13
3.3. <i>Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery</i>	14
4. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	15
4.1. <i>Běžné výdaje</i>	17
4.2. <i>Kapitálové výdaje</i>	24
5. TABULKOVÁ ČÁST	27
II. ZPRÁVA O ŘÍZENÍ STÁTNÍHO DLUHU	31
1. VÝVOJ A STAV STÁTNÍHO DLUHU	31
1.1. <i>Vývoj státního dluhu v 1. čtvrtletí 2020</i>	31
1.2. <i>Stav státního dluhu</i>	31
1.3. <i>Emise a splátky dluhových instrumentů a realizace zápůjček</i>	31
1.4. <i>Vývoj na finančních trzích a ratingové hodnocení České republiky</i>	35
2. PŘÍJMY A VÝDAJE KAPITOLY STÁTNÍ DLUH	37
3. ŘÍZENÍ LIKVIDITY STÁTNÍ POKLADNY V 1. ČTVRTLETÍ ROKU 2020	39
4. TABULKOVÁ PŘÍLOHA	43
III. SITUAČNÍ ZPRÁVA STÁTNÍ POKLADNY	44
IV. INFORMACE O PLNĚNÍ CÍLE STANOVENÉHO V KONVERGENČNÍM PROGRAMU PRO ROK 2020	48

Informace o pokladním plnění státního rozpočtu České republiky za 1. čtvrtletí 2020

Informace o plnění státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2020 je předkládána ve zjednodušené formě a obsahuje pouze výsledky pokladního plnění státního rozpočtu, jak to ukládá § 20 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

Některé údaje v předkládané informaci nemusí být tedy plně srovnatelné s údaji obsaženými v měsíčních finančních výkazech organizačních složek státu sestavovaných v polovině měsíce následujícího po skončení hodnoceného období.

Součástí informace je kromě stručného hodnocení příjmů a výdajů státního rozpočtu i zpráva o řízení státního dluhu, situační zpráva o státní pokladně a aktuální informace o plnění cíle stanoveného v Konvergenčním programu pro rok 2020.

I. Pokladní plnění státního rozpočtu

1. Záměry schváleného rozpočtu na rok 2020

Státní rozpočet na rok 2020 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR 4. prosince 2019 zákonem č. 355/2019 Sb., který stanovil příjmy ve výši 1 578,1 mld. Kč, výdaje ve výši 1 618,1 mld. Kč a schodek ve výši 40,0 mld. Kč.

Východiska pro sestavení státního rozpočtu na rok 2020 byla následující:

- Programové prohlášení vlády České republiky,
- Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí České republiky na roky 2020 až 2022 podle zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, schválená usnesením vlády č. 278 ze dne 29. dubna 2019,
- predikce základních makroekonomických indikátorů zpracovaná Ministerstvem financí v červenci 2019 a aktualizovaná v srpnu 2019:

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 predikce	2020 predikce
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mlrd. Kč, b.c.</i>	4 034	4 060	4 098	4 314	4 596	4 768	5 047	5 329	5 627	5 880
	<i>růst v %, b.c.</i>	1,8	0,6	0,9	5,3	6,5	3,7	5,9	5,6	5,6	4,5
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v %, s.c.</i>	1,8	-0,8	-0,5	2,7	5,3	2,5	4,4	3,0	2,4	2,2
Spotřeba domácností	<i>růst v %, s.c.</i>	0,3	-1,2	0,5	1,8	3,7	3,6	4,3	3,4	2,6	2,4
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v %, s.c.</i>	-3,2	-2,0	2,5	1,1	1,9	2,7	1,3	3,9	2,4	1,9
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v %, s.c.</i>	0,9	-3,1	-2,5	3,9	10,2	-3,1	3,7	7,2	2,5	2,4
Příspěvek čistých vývozů k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	1,8	1,3	0,1	-0,5	-0,2	1,4	1,1	-0,8	0,4	0,2
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	0,3	-0,2	-0,7	1,1	0,8	-0,4	0,1	-0,4	-0,3	0,0
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	0,0	1,5	1,4	2,5	1,2	1,3	1,4	2,5	3,1	2,2
Průměrná míra inflace	<i>%</i>	1,9	3,3	1,4	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,7	2,4
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	0,4	0,4	1,0	0,8	1,4	1,9	1,6	1,4	0,7	0,3
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	6,7	7,0	7,0	6,1	5,1	4,0	2,9	2,2	2,2	2,3
Objem mezd a platů (domácí koncept)	<i>růst v %, b.c.</i>	2,1	2,6	0,5	3,6	4,8	5,7	8,3	9,5	7,4	5,9
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	-2,1	-1,6	-0,5	0,2	0,2	1,6	1,7	0,3	0,6	0,8
Předpoklady:											
Měnový kurz CZK/EUR		24,6	25,1	26,0	27,5	27,3	27,0	26,3	25,6	25,6	25,2
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	3,7	2,8	2,1	1,6	0,6	0,4	1,0	2,0	1,6	1,5
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	111	112	109	99	52	44	54	71	64	60
HDP eurozóny	<i>růst v %, s.c.</i>	1,6	-0,9	-0,2	1,4	2,1	1,9	2,4	1,9	1,1	1,4

Zdroj: MF ČR, srpen 2019

Při sestavování státního rozpočtu na rok 2020 se vycházelo z prognóz, které nepředpokládaly vznik a rozšíření nemoci COVID-19. Opatření vlády České republiky zaváděná k zastavení šíření nákazy s sebou přinesla významný propad ekonomické aktivity, a tím i omezení daňových příjmů státního rozpočtu. Zároveň vznikla potřeba vynaložit ze státního rozpočtu zvýšené výdaje na boj proti šíření epidemie a také na podporu ekonomiky. Z těchto důvodů vláda navrhla novelu zákona o státním rozpočtu České

republiky na rok 2020, která byla schválena ve zkráceném jednání v rámci vyhlášeného stavu legislativní nouze Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR dne 24. března 2020. **Zákon č. 129/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, stanovil příjmy státního rozpočtu ve výši 1 488,3 mld. Kč (pokles proti původnímu rozpočtu o 89,8 mld. Kč), výdaje ve výši 1 688,3 mld. Kč (růst o 70,2 mld. Kč) a schodek ve výši 200,0 mld. Kč (růst o 160,0 mld. Kč).**

V makroekonomické predikci vytvořené v době přijetí tohoto zákona Ministerstvo financí revidovalo pro rok 2020 očekávanou meziroční změnu HDP ve stálých cenách z původních +2,2 % na -5,1 %, dále meziroční změnu spotřeby domácností ve stálých cenách z +2,4 % na -1,5 % a meziroční změnu objemu mezd a platů z +5,9 % na +3,5 %.

Následující tabulka naznačuje tendence základních ukazatelů nově schváleného rozpočtu na rok 2020 ve srovnání s rozpočtem a skutečností roku 2019.

Tabulka č. 2: Rozpočet 2020 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2019 (v mld. Kč)

	2019		2020	Rozdíl	Rozdíl	Index v %	Index v %
	Rozpočet schválený	Skutečnost	Rozpočet schválený	SR 2020- SR 2019	SR 2020- Skut.2019	SR 2020/ SR 2019	SR 2020/ Skut.2019
Celkové příjmy	1 465,36	1 523,22	1 488,32	22,96	-34,90	101,6	97,7
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	768,94	764,00	762,91	-6,03	-1,08	99,2	99,9
DPH	297,90	291,32	311,20	13,30	19,88	104,5	106,8
Spotřební daně *)	157,40	158,73	160,40	3,00	1,67	101,9	101,1
DPPO	124,40	123,46	98,30	-26,10	-25,16	79,0	79,6
DPFO	165,60	164,52	165,50	-0,10	0,98	99,9	100,6
Ostatní daňové příjmy	23,64	25,97	27,51	3,87	1,54	116,4	105,9
Pojistné na SZ	556,42	551,71	561,44	5,03	9,73	100,9	101,8
Nedaňové a ost. příjmy	140,00	207,52	163,96	23,96	-43,55	117,1	79,0
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	92,48	125,77	110,14	17,65	-15,63	119,1	87,6
Celkové výdaje	1 505,36	1 551,74	1 688,32	182,96	136,58	112,2	108,8
z toho: EU/FM výdaje **)	92,48	125,07	110,14	17,65	-14,93	119,1	88,1
Běžné výdaje	1 383,09	1 412,60	1 543,41	160,32	130,81	111,6	109,3
Sociální dávky ***)	601,89	602,08	661,27	59,37	59,19	109,9	109,8
Kapitálové výdaje	122,27	139,14	144,91	22,64	5,77	118,5	104,1
Saldo SR	-40,00	-28,52	-200,00	-160,00	-171,48	500,0	701,4
Saldo bez EU/FM prostředků	-40,00	-29,22	-200,00	-160,00	-170,78	500,0	684,5

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a finančních mechanismů (FM)

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvisejících výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociálními dávkami)

V porovnání s rozpočtem roku 2019 předpokládá rozpočet na rok 2020 s růstem celkových příjmů o 23,0 mld. Kč, tj. o 1,6 %, s růstem celkových výdajů o 183,0 mld. Kč, tj. o 12,2 %, a plánovaný schodek tak vzrostl o 160,0 mld. Kč.

Na změně rozpočtu celkových příjmů se podílely **příjmy z daní a poplatků** předpokládaným poklesem o 6,0 mld. Kč, tj. o 0,8 %. Březnovou novelou zákona došlo k výraznému snížení původní predikce těchto příjmů o 55,7 mld. Kč. Nejvýrazněji se na tom podílelo snížení rozpočtu daní z příjmů právnických osob (DPPO) o 29,3 mld. Kč, když nový odhad představoval pokles proti plánu roku 2019 o 26,1 mld. Kč, tj. o 21,0 %.

Březnovou změnou rozpočtu se plánovaný výběr **pojistného na sociální zabezpečení** snížil o 25,0 mld. Kč a zůstal tak nad rozpočtem roku 2019 jen o 5,0 mld. Kč, tj. o 0,9 %. Nový odhad tak reflektoval aktuální makroekonomickou predikci s výrazně nižším odhadem růstu mezd a platů a nižší zaměstnaností.

Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů se změnou rozpočtu snížil o 9,1 mld. Kč (zejména vlivem snížení rozpočtu kapitoly ČTÚ o 7 mld. Kč z důvodu očekávané nerealizace aukce kmitočtů pro mobilní síť 5G) a přesto jeho výše představovala z meziročního hlediska stále vysoký růst o 24,0 mld. Kč, tj. o 17,1 %. Na tom se podílely zejména příjmy z rozpočtu

EU a FM, jejichž rozpočet meziročně vzrostl o 17,7 mld. Kč na 110,1 mld. Kč. Tato částka odpovídá plánovaným výdajům na společné programy EU/FM a ČR, u kterých se předpokládá následné proplacení z EU nebo FM. Dalším faktorem byly příjmy z aukčního prodeje emisních povolenek pod gescí Ministerstva životního prostředí, jejichž rozpočet se pod vlivem rostoucí tržní ceny povolenek zvýšil o 10,0 mld. Kč na 17,3 mld. Kč.

Výdajová strana státního rozpočtu počítá proti rozpočtu 2019 s vyšším čerpáním prostředků o 183,0 mld. Kč, tj. o 12,2 %, z toho růst o 160,3 mld. Kč, tj. o 11,6 %, připadl na běžné výdaje a růst o 22,6 mld. Kč, tj. o 18,5 %, na výdaje kapitálové.

Růst rozpočtu běžných výdajů vycházel zejména z priorit vlády, ale také z potřeby vyšších výdajů v souvislosti s řešením ekonomických důsledků pandemie koronaviru. Byl výrazně ovlivněn sociálními dávkami (bez souvisejících výdajů), jejichž rozpočet se meziročně navýšil o 59,4 mld. Kč. Do tohoto růstu se promítl nejen vyšší odhad výdajů na důchody o 34,8 mld. Kč, ale i předpokládaný růst dávek nemocenského pojištění o 14,1 mld. Kč (včetně 10 mld. Kč navíc na ošetřovné a nemocenské v rámci novely zákona o státním rozpočtu) a růst dávek státní sociální podpory o 6,3 mld. Kč (zejména vliv zvýšení rodičovského příspěvku). Dalším významným faktorem byl předpokládaný růst rozpočtu transferů územním samosprávným celkům o 21,3 mld. Kč, který byl ovlivněn zejména růstem platů pracovníků v regionálním školství o 10 % od 1.1.2020 a také vyšším rozpočtem transferů realizovaných podle zákona o sociálních službách. Dalším významným faktorem je rozpočet výdajů na platy a související výdaje ve vládou regulované sféře vyšší o 17,3 mld. Kč. Růst rozpočtu neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím o 5,1 mld. Kč nejvíce ovlivnily transfery vysokým školám vyšší o 4,5 mld. Kč. Meziročně vyšší o 3,5 mld. Kč je i rozpočet plateb státu za tzv. státní pojištěnce do systému veřejného zdravotního pojištění. Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu EU by měly být proti rozpočtu 2019 vyšší o 3,4 mld. Kč. Rozpočet běžných výdajů určených na financování společných programů EU a ČR (vč. FM) meziročně vzrostl o 1,3 mld. Kč (růst zejména u OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ o 3,8 mld. Kč). Březnová novela zákona mimo jiné výrazně navýšila objem vládní rozpočtové rezervy na 64,2 mld. Kč, což představovalo meziroční nárůst plánovaného objemu o 59,4 mld. Kč.

Plánovaný objem kapitálových výdajů byl v roce 2020 tvořen ze 43 % výdaji na financování společných programů EU a ČR (vč. FM). Rozpočet těchto výdajů meziročně vzrostl o 15,9 mld. Kč, což nejvíce ovlivnil o 14,4 mld. Kč vyšší rozpočet výdajů v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ a o 7,3 mld. Kč vyšší rozpočet výdajů v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+. Naopak o 7,0 mld. Kč poklesl rozpočet určený na financování projektů v rámci OP Doprava 2014+. Mírněji (o 6,8 mld. Kč) vzrostl rozpočet kapitálových výdajů financovaných bez účasti prostředků EU a FM. Na tom se podílely zejména národní dotace Státnímu fondu dopravní infrastruktury vyšší o 4,1 mld. Kč a investice do Armády ČR zejména formou pořízení dlouhodobého hmotného majetku vyšší o 2,0 mld. Kč.

2. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

Z údajů o pokladním plnění státního rozpočtu vykázaných ke konci března roku 2020 vyplývá převaha výdajů státního rozpočtu nad jeho příjmy o 44,7 mld. Kč.

Celkové příjmy státního rozpočtu ve výši **377,3 mld. Kč** představovaly 25,3 % rozpočtu po změnách (v roce 2019 to bylo 24,6 %) a meziročně vzrostly o 13,0 mld. Kč, tj. o 3,6 %. Skutečnost, že inkaso příjmů bylo proti ¼ rozpočtu vyšší o 4,8 mld. Kč, vychází z faktu, že v březnu změněný zákon o státním rozpočtu pod dojmem aktuální makroekonomické predikce snížil původně očekávané příjmy státního rozpočtu o 89,8 mld. Kč, což se ve skutečném plnění prvního čtvrtletí zatím v plné míře neprojevovalo.

Na meziročně vyšším inkasu příjmů se podílely **daňové příjmy včetně pojistného na sociální zabezpečení** s růstem o 14,2 mld. Kč, tj. o 4,6 %. Růst většiny daní ještě nebyl v průběhu prvního čtvrtletí roku výrazně zpomalen opatřeními, která byla vládou přijata

v souvislosti s pandemií koronaviru. Nejvíce se zvýšilo inkaso pojistného na sociální zabezpečení (o 5,7 mld. Kč, tj. o 4,3 %), DPH (o 3,7 mld. Kč, tj. o 5,9 %), daně z příjmů fyzických osob placené plátcí (o 3,3 mld. Kč, tj. o 9,9 %) a spotřební daně z tabákových výrobků (o 2,3 mld. Kč, tj. o 21,2 %). Naopak opatřením vlády, které fakticky umožnilo prodloužení lhůty pro podání přiznání k dani z příjmů fyzických a právnických osob a její zaplacení z 1. dubna na 1. července se již projevilo. Detailnější analýza daňových příjmů včetně pojistného na sociální zabezpečení je uvedena v části **I.3.1.**

Tabulka č. 3: Základní ukazatele hospodaření státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2020 (v mld. Kč)

	2019	2020				rozdíl skutečností	index 2020/2019
	Skutečnost 1. čtvrtletí	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách *)	Skutečnost 1. čtvrtletí	% plnění		
	1	2	3	4	5=4:3	6=4-1	7=4:1
Celkové příjmy	364,30	1 488,32	1 490,18	377,31	25,3	13,00	103,6
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	174,57	762,91	762,91	183,09	24,0	8,52	104,9
DPH	62,66	311,20	311,20	66,37	21,3	3,71	105,9
Spotřební daně **)	34,63	160,40	160,40	37,28	23,2	2,65	107,7
DPPO	27,73	98,30	98,30	28,18	28,7	0,45	101,6
DPFO	42,41	165,50	165,50	44,01	26,6	1,60	103,8
ostatní daňové příjmy	7,14	27,51	27,51	7,25	26,4	0,11	101,5
Pojistné na SZ	131,45	561,44	561,44	137,14	24,4	5,69	104,3
Nedaňové a ost. příjmy	58,29	163,96	165,83	57,08	34,4	-1,21	97,9
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	28,74	110,14	112,00	30,74	27,4	2,00	107,0
Celkové výdaje	373,55	1 688,32	1 690,18	422,01	25,0	48,47	113,0
z toho: EU/FM výdaje ***)	31,78	110,14	112,00	33,86	30,2	2,08	106,5
Běžné výdaje	357,12	1 543,41	1 549,55	398,65	25,7	41,53	111,6
Sociální dávky ****)	148,83	661,27	660,64	163,93	24,8	15,10	110,1
Kapitálové výdaje	16,43	144,91	140,63	23,37	16,6	6,94	142,2
Saldo SR	-9,24	-200,00	-200,00	-44,71	22,4	-35,47	483,7
Saldo bez EU/FM prostředků	-6,20	-200,00	-200,00	-41,58	20,8	-35,39	671,1

*) *rozpočet upravený k 31.3.2020*

***) *včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření*

****) *výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM*

*****) *pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvisejících výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociálními dávkami)*

Pozn.: *Data za minulý rok vycházejí z údajů finančních výkazů za 1. čtvrtletí 2019*

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery byly sice plněny na 34,4 %, přesto meziročně klesly o 1,2 mld. Kč. Jejich hlavní složka, tj. příjmy z rozpočtu EU a FM, ovšem meziročně vzrostla o 2,0 mld. Kč a byla zatím plněna 27,4 %. Za meziročním poklesem stál především převod 13,0 mld. Kč, které byly převedeny z tzv. privatizačního účtu do příjmů kapitoly VPS (pokles o 5,0 mld. Kč).

Celkové výdaje státního rozpočtu ve výši 422,0 mld. Kč představovaly 25,0 % rozpočtu po změnách (v roce 2019 to bylo 24,6 %). Meziročně vzrostly o 48,5 mld. Kč, tj. o 13,0 %. Proti alikvotě rozpočtu byly nižší o 0,5 mld. Kč.

Do čerpání celkových výdajů jsou zahrnuty i tzv. **nároky** z nespotřebovaných výdajů, které mohou být organizačními složkami státu zapojeny nad rámec schváleného rozpočtu. Za 1. čtvrtletí roku 2020 jejich reálné čerpání dosáhlo 19,8 mld. Kč, z nichž 10,4 mld. Kč představovaly běžné a téměř 9,4 mld. Kč kapitálové výdaje. Téměř polovina čerpaných nároků (8,8 mld. Kč) se týkala financování společných programů EU a ČR. Ve stejném období minulého roku činilo čerpání nároků 13,3 mld. Kč, z nichž 7,7 mld. Kč představovaly běžné a 5,6 mld. Kč kapitálové výdaje.

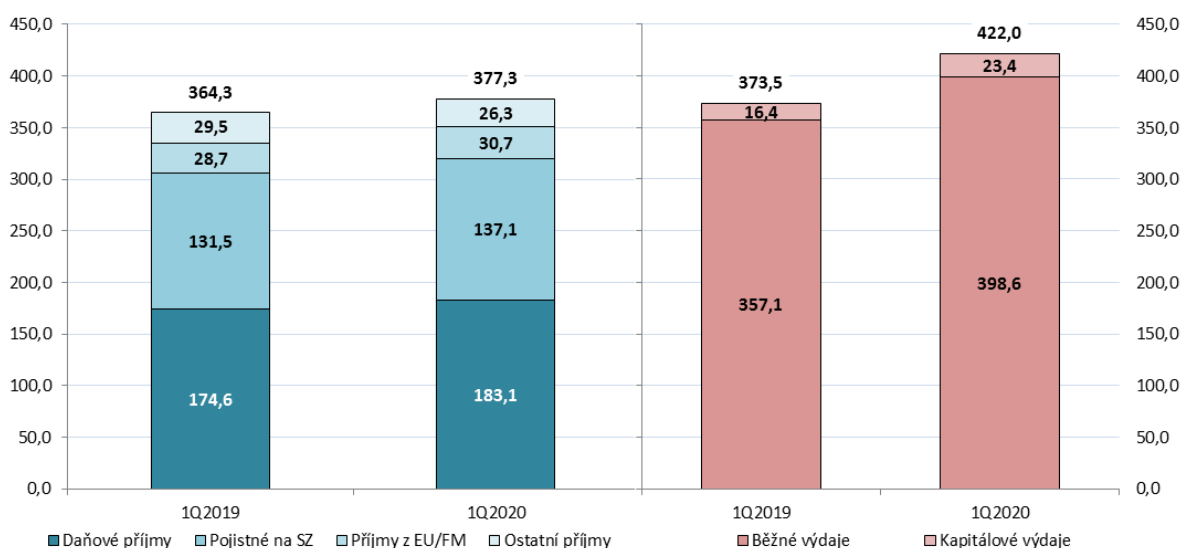
Výdaje na financování společných programů EU/FM a ČR (vč. SZP) dosáhly 38,7 mld. Kč, což bylo o 2,3 mld. Kč více než ve stejném období roku 2019.

Růst celkových výdajů ovlivnily zejména **běžné výdaje** meziročně vyšší o 41,5 mld. Kč, tj. o 11,6 %. Rostly především sociální dávky (o 15,1 mld. Kč – zejména výdaje na důchody

o 9,7 mld. Kč), neinvestiční nákupy a související výdaje (o 6,9 mld. Kč – částečně již v souvislosti s řešením pandemie koronaviru), transfery příspěvkovým a podobným organizacím (o 6,3 mld. Kč – zejména vliv vyšších dotací pro vysoké školy o 2,8 mld. Kč a zvýšené podpory výzkumu, vývoje a inovací realizované prostřednictvím Akademie věd ČR, Grantové agentury ČR a Technologické agentury ČR o 2,2 mld. Kč), dotace na přímé náklady základních a středních škol (o 6,1 mld. Kč) a transfery státním fondům (o 4,5 mld. Kč – zejména SFDI o 3,1 mld. Kč).

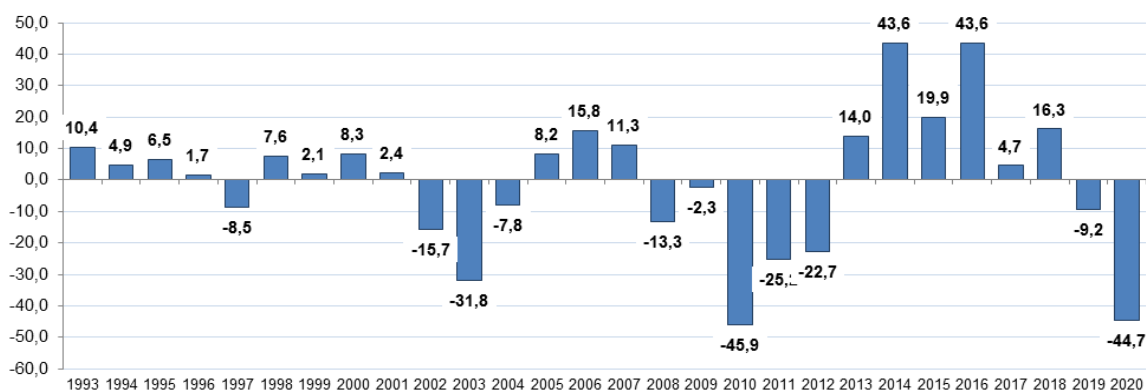
Meziročně vyšší o 6,9 mld. Kč (o 42,2 %) byly i **kapitálové výdaje**, které zatím dosáhly 23,4 mld. Kč. Čerpání na úrovni 16,6 % rozpočtu po změnách odpovídalo tradičně nižším investicím státu v prvních měsících roku. Kapitálové výdaje realizované prostřednictvím společných programů EU a ČR (vč. SZP) dosáhly 14,6 mld. Kč, což znamenalo meziroční růst o 1,2 mld. Kč. Investice realizované výhradně z národních zdrojů vzrostly o 5,8 mld. Kč.

Graf č. 1: Struktura příjmů a výdajů státního rozpočtu v 1Q2019 a 1Q2020 (v mld. Kč)

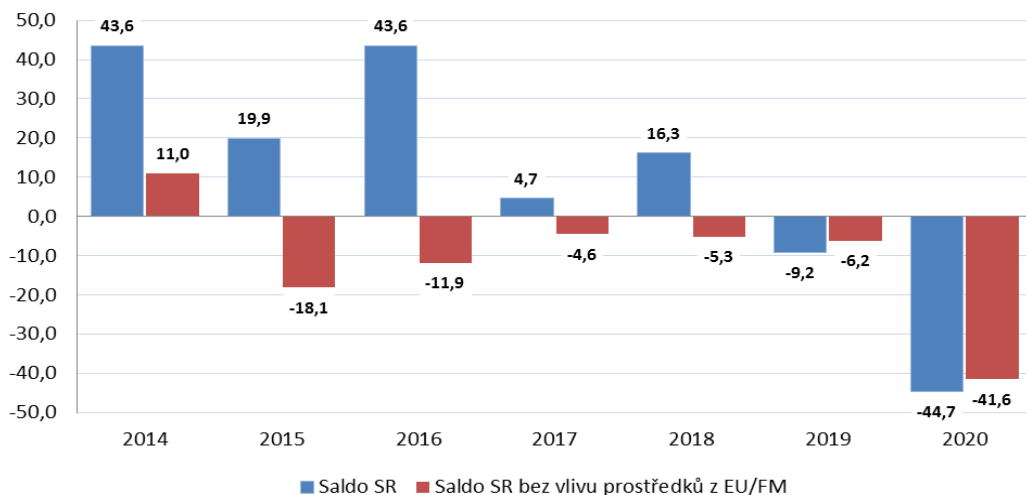

Hospodaření státního rozpočtu skončilo v 1. čtvrtletí roku 2020 schodkem ve výši 44,7 mld. Kč, což byl proti stejnému období roku 2019 výsledek horší o 35,5 mld. Kč. Po březnové změně rozpočtu odpovídá čtvrtletní alikvota schodku 50,0 mld. Kč. Na meziroční srovnání působily jen mírně toky EU a FM prostředků (na příjmové i výdajové straně), které měly v prvních třech měsících roku 2020 na hospodaření státního rozpočtu záporný vliv ve výši 3,1 mld. Kč (tj. příjmy z EU a FM byly nižší než výdaje, které mají být kryty právě EU/FM příjmy), když ve stejném období roku 2019 měly prakticky stejný dopad (-3,0 mld. Kč). Po očištění tohoto vlivu by hospodaření státního rozpočtu vykázalo v 1. čtvrtletí roku 2020 schodek ve výši 41,6 mld. Kč (ve stejném období roku 2019 by to byl schodek 6,2 mld. Kč).

Graf č. 2: Vývoj salda hospodaření SR v 1. čtvrtletí v letech 1993–2020 (v mld. Kč)

Graf č. 3: Vliv EU/FM prostředků na vývoj salda SR v 1. čtvrtletí let 2014-2020 (v mld. Kč)

Hodnocení vývoje inkasa jednotlivých druhů příjmů a čerpání výdajů státního rozpočtu je podrobněji provedeno v dalších částech informace.

3. Příjmy státního rozpočtu

Inkaso příjmů je a bude v roce 2020 negativně ovlivněno opatřeními vlády České republiky zaváděnými k omezení šíření nemoci COVID-19 a souvisejícími opatřeními na jejich zmírnění v oblasti daňových příjmů. Z těchto důvodů byla také schválena novela zákona o státním rozpočtu, v jejímž rámci došlo mimo jiné ke snížení objemu rozpočtovaných příjmů o 89,8 mld. Kč. Z toho rozpočet daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení je nižší o 55,7 mld. Kč, rozpočet příjmů z pojistného na sociální zabezpečení je nižší o 25,0 mld. Kč a rozpočet nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů je nižší o 9,1 mld. Kč. Vzhledem k prodloužení nouzového stavu a průběžnému zavádění dalších opatření i v daňové oblasti lze předpokládat, že rozpočtované inkaso daňových příjmů nebude naplněno ani po uvedené novelizaci zákona o státním rozpočtu. Celkový dopad bude záviset na délce platnosti přijatých opatření.

Za první čtvrtletí roku 2020 vykázal **státní rozpočet celkové příjmy** ve výši **377,3 mld. Kč**, tj. 25,3 % rozpočtu po změnách a meziroční nárůst 13,0 mld. Kč. Inkaso **daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení** ke konci března 2020 dosáhlo výše **183,1 mld. Kč** (24,0 % rozpočtu po změnách) a meziroční nárůst byl 8,5 mld. Kč. **Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení** činily **137,1 mld. Kč** (24,4 % rozpočtu po změnách) a meziroční nárůst byl 5,7 mld. Kč (4,3 %). **Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery** dosáhly výše **57,1 mld. Kč** (34,4 % rozpočtu po změnách) a bylo to o 1,2 mld. Kč méně než ve stejném období minulého roku.

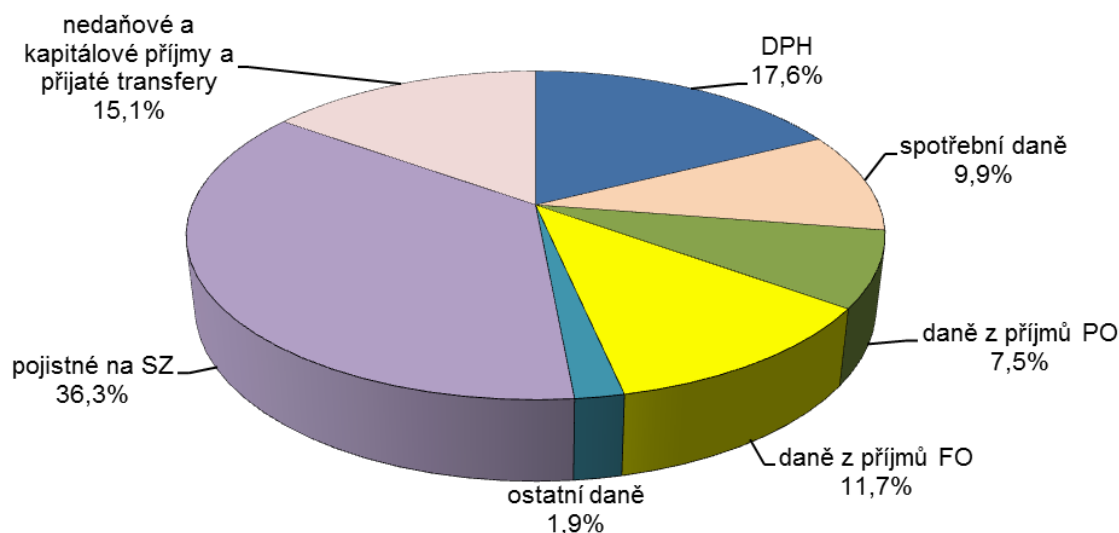
Tabulka č. 4: Příjmy státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2020 (v mld. Kč)

Příjmy státního rozpočtu	2019		2020					
	Skutečnost	%	Schválený	Rozpočet	Skutečnost	%	index	rozdíl
	leden-březen	plnění	rozpočet	po změnách	leden-březen	plnění	2020/2019	2020-2019
	1	2	3	4	5	6=5:4	7=5:1	8=5-1
Příjmy celkem	364,30	24,6	1 488,32	1 490,18	377,31	25,3	103,6	13,00
v tom:								
Daňové příjmy celkem	306,02	23,1	1 324,36	1 324,36	320,23	24,2	104,6	14,21
Daňové příjmy (bez pojistného SZ)	174,57	22,7	762,91	762,91	183,09	24,0	104,9	8,52
v tom:								
Daň z přidané hodnoty	62,66	21,0	311,20	311,20	66,37	21,3	105,9	3,71
Spotřební daně (vč. tzv. energetických daní) - z toho:	34,63	22,0	160,40	160,40	37,28	23,2	107,7	2,65
<i>Spotřební daň z minerálních olejů</i>	19,09	22,8	80,20	80,20	18,76	23,4	98,3	-0,33
<i>Spotřební daň z tabákových výrobků</i>	10,74	19,1	60,90	60,90	13,01	21,4	121,2	2,27
<i>Odvod z elektřiny ze slunečního záření</i>	0,18	8,5	2,20	2,20	0,18	8,3	102,1	0,00
Daně z příjmů právnických osob	27,73	22,3	98,30	98,30	28,18	28,7	101,6	0,45
Daně z příjmů fyzických osob - v tom:	42,41	25,6	165,50	165,50	44,01	26,6	103,8	1,60
<i>placená plátci</i>	32,90	22,5	148,40	148,40	36,16	24,4	109,9	3,27
<i>placená poplatníky</i>	6,79	91,8	4,90	4,90	4,70	95,9	69,2	-2,09
<i>vybíraná srážkou</i>	2,72	22,7	12,20	12,20	3,15	25,8	115,8	0,43
Daň z nabytí nemovitých věcí (vč. daně z převodu nem.)	3,56	28,9	13,80	13,80	3,33	24,1	93,5	-0,23
Poplatky za uložení odpadů	0,46	29,7	1,55	1,55	0,42	27,4	92,3	-0,04
Odvod za odnětí půdy ze zeměděl. půdního fondu	0,11	37,9	0,40	0,40	0,12	29,8	104,6	0,01
Daň z hazardních her (vč. zrušených odvodů z loterií a VHP)	1,29	26,8	5,20	5,20	1,53	29,3	118,5	0,24
Ostatní daňové příjmy	1,72	36,7	6,56	6,56	1,85	28,2	107,4	0,13
Pojistné na soc. zabezp. a přísp. na st. polit. zaměstn.	131,45	23,6	561,44	561,44	137,14	24,4	104,3	5,69
<i>z toho: Pojistné na důchodové pojištění</i>	117,41	23,7	502,18	502,18	122,72	24,4	104,5	5,32
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	58,29	37,9	163,96	165,83	57,08	34,4	97,9	-1,21
v tom: Kapitoly (mimo kapitol OSFA, SD a VPS) z toho	39,25	30,4	143,72	145,59	42,73	29,4	108,9	3,48
<i>Příjmy z EU/FM **)</i>	28,74	27,1	110,14	112,00	30,74	27,4	107,0	2,00
<i>Soudní poplatky</i>	0,31	27,8	1,23	1,23	0,26	21,3	83,4	-0,05
<i>Příjmy sdílené s EU</i>	0,45	27,0	1,70	1,70	0,41	24,2	90,7	-0,04
Kapitola Operace státních finančních aktiv	0,10	3,0	0,64	0,64	0,14	22,1	136,1	0,04
Kapitola Státní dluh	0,00	x	0,00	0,00	0,00	x	x	0,00
Kapitola Všeobecná pokladní správa	18,93	89,9	19,60	19,60	14,20	72,5	75,0	-4,73

*) včetně spotřební daně ze zahřívání tabákových výrobků a ze surového tabáku

Struktura příjmů státního rozpočtu dosažených za 1. čtvrtletí roku 2020 je patrná z následujícího grafu:

Graf č. 4: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2020

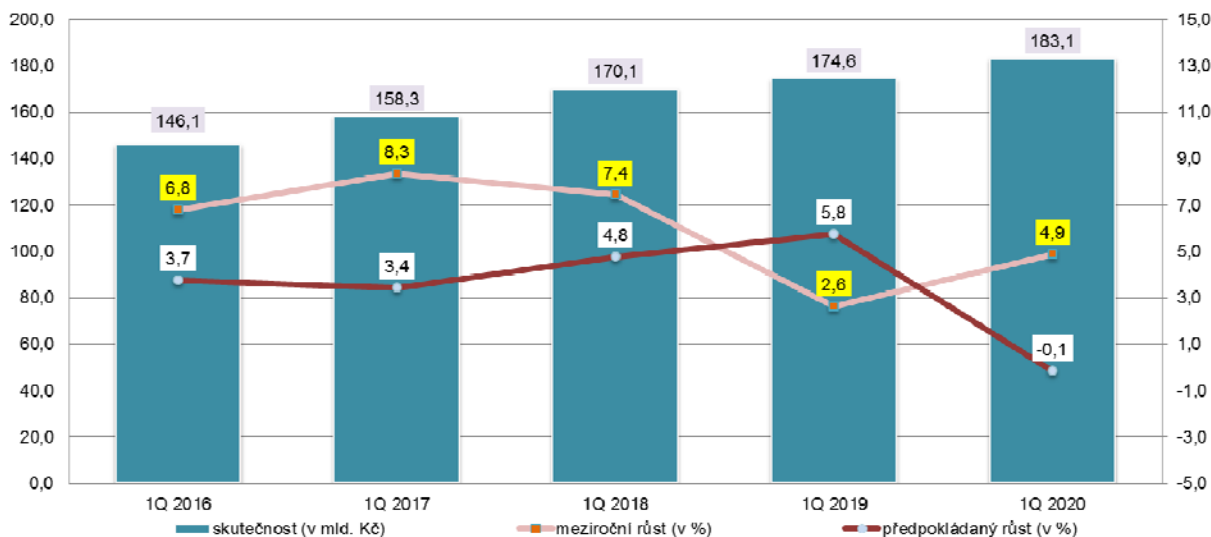

3.1. Daňové příjmy bez pojistného na sociální zabezpečení

Schválený rozpočet **daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení** byl v důsledku opatření k zastavení šíření nemoci COVID - 19 zákonnou podobou snížen z 818,6 mld. Kč na 762,9 ml. Kč. Snížení rozpočtu o 55,7 mld. Kč mělo dopad na rozpočet DPPO (-29,3 mld. Kč), DPFO (-9,9 mld. Kč), DPH (-8,5 mld. Kč), SD (-7,5 mld. Kč) a

ostatních daňových příjmů (-0,5 mld. Kč). Nově schválený rozpočet tak počítá s meziročním poklesem o 1,1 mld. Kč, tj. o 0,1 % (měřeno ke skutečnosti roku 2019). Skutečné daňové příjmy dosáhly za první čtvrtletí letošního roku **183,1 mld. Kč**, což představovalo 24,0 % nově schváleného rozpočtu a meziroční nárůst o 8,5 mld. Kč, tj. o 4,9 %. Na tomto nárůstu se podílela především daň z přidané hodnoty vyšší o 3,7 mld. Kč, daň z příjmů fyzických osob placená plátcí vyšší o 3,3 mld. Kč a spotřební daň z tabákových výrobků vyšší o 2,3 mld. Kč. Naopak k výraznějšímu poklesu příjmů o 2,1 mld. Kč došlo u daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky. Meziroční vývoj ukazuje následující graf.

Graf č. 5: Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení (v mld. Kč)

Pozn.: Předpokládaný růst je předpoklad schváleného rozpočtu ve vztahu ke skutečnosti předchozího roku

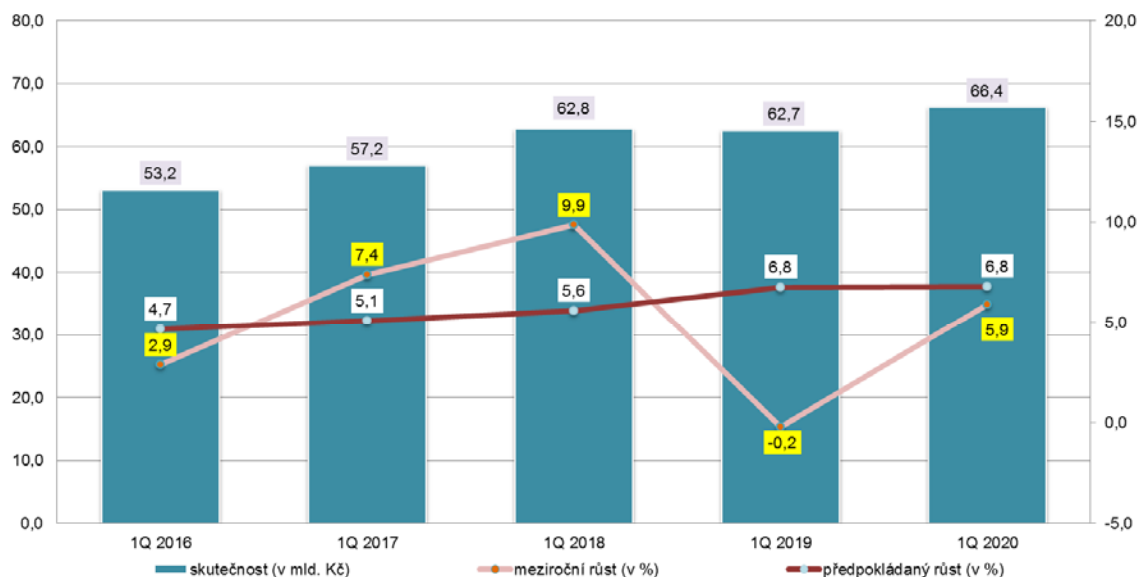
Inkaso **daně z přidané hodnoty (DPH)** dosáhlo v prvním čtvrtletí roku 2020 výše **66,4 mld. Kč** na úrovni státního rozpočtu a meziročně se zvýšilo oproti skutečnosti předchozího roku o 3,7 mld. Kč, tj. o 5,9 %.

Inkaso DPH za první čtvrtletí roku 2020 představovalo 21,3 % nově schváleného rozpočtu. Při meziročním srovnání prvního čtvrtletí je potřeba brát v potaz, že inkaso prvního čtvrtletí aktuálního roku zahrnuje platbu daňové povinnosti za prosinec a poslední čtvrtletí předcházejícího roku, stejně jako vrácení nadměrných odpočtů přiznaných za listopad, prosinec a poslední čtvrtletí loňského roku.

Inkaso DPH za první čtvrtletí roku 2020 pozitivně ovlivnil vyšší počet pracovních dnů a loňská únorová výplata mimořádné vratky, která tak snížila srovnávací základnu. Inkaso DPH bylo na druhé straně tlumeno nižšími sazbami daně u pravidelné hromadné dopravy od loňského února a na teplo a chlad od letošního ledna. Březnové inkaso již bylo zřejmě ovlivněno pandemií koronaviru a souvisejícími daňovými opatřeními.

V oblasti DPH došlo ke snížení sazby na teplo a chlad z 15 % na 10 % s účinností od 1. ledna 2020 (zákon č. 80/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony) s odhadovaným negativním dopadem ve výši 1,2 mld. Kč. S účinností od 1. května 2020 dojde ke snížení sazeb u některých služeb a zboží (zejména služby s vysokým podílem lidské práce, stravovací služby, točené pivo, pitná voda, vodné a stočné), a to na 10 % (zákon č. 256/2019 Sb.). S účinností od 1. května 2020 mělo dojít ke spuštění zbývajících fází evidence tržeb, v návaznosti na vyhlášení nouzového stavu vyhlášeného dne 12. března 2020 došlo k pozastavení evidence tržeb v období 3 měsíců ode dne ukončení nouzového stavu. Další vliv na inkaso DPH v roce 2020 by měla přinést navrhovaná změna daňového řádu - posun konkludentního vyměření. Tato změna bude mít jednorázový pozitivní rozpočtový vliv pouze pro rok 2020.

Graf č. 6: Meziroční srovnání inkasa DPH (v mld. Kč)

Pozn.: Předpokládaný růst je předpoklad schváleného rozpočtu ve vztahu ke skutečnosti předchozího roku

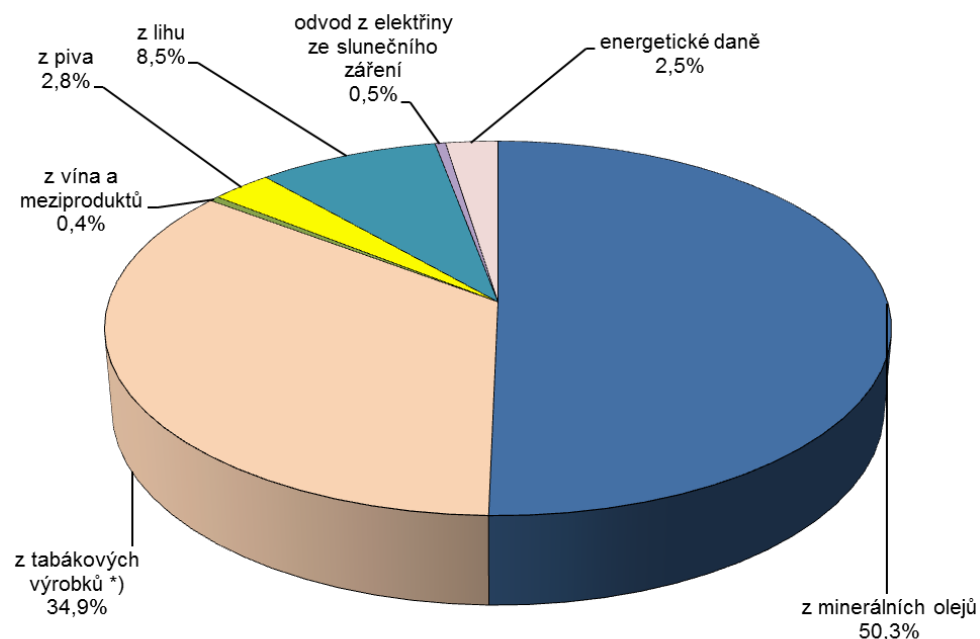
Inkaso **spotřební daně** z minerálních olejů, tabákových výrobků, piva, vína a meziproductů, lihu, odvodu z elektřiny ze slunečního záření a **energetických daní** v prvním čtvrtletí roku 2020 dosáhlo **37,3 mld. Kč**, což představovalo 23,2 % nově schváleného rozpočtu. V letošním roce inkaso těchto daní v porovnání se stejným obdobím roku 2019 stoupl o 2,7 mld. Kč, tj. o 7,7 %. Tento nárůst byl způsoben vyšším výběrem spotřební daně z tabákových výrobků a lihu, což bylo důsledkem předzásobení se těmito komoditami před růstem sazeb spotřebních daní v roce 2020. Do inkasa daní se prozatím v popisovaném období nepromítly důsledky opatření spojených s omezením šíření nemoci COVID-19.

Tabulka č. 5: Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření (v mil. Kč)

	Skutečnost 2019 leden-březen	Schválený rozpočet 2020	Skutečnost 2020 leden-březen	% plnění	index 2020/2019	rozdíl 2020-2019
Spotřební daně	33 702	156 900	36 367	23,2	107,9	2 666
- z minerálních olejů	19 091	80 200	18 764	23,4	98,3	-327
- z tabákových výrobků *)	10 741	60 900	13 015	21,4	121,2	2 274
- z vína a meziproductů	157	400	166	41,6	106,1	10
- z piva	1 160	4 600	1 062	23,1	91,6	-97
- z lihu	2 374	8 600	3 177	36,9	133,8	803
- odvod z elektřiny ze slunečního záření	179	2 200	183	8,3	102,1	4
Energetické daně	930	3 500	916	26,2	98,5	-14
- ze zemního plynu a někt. dalších plynů	443	1 500	449	30,0	101,4	6
- z pevných paliv	99	400	80	20,0	80,7	-19
- z elektřiny	388	1 600	386	24,2	99,7	-1
Spotřební daně celkem vč. energetických	34 631	160 400	37 283	23,2	107,7	2 651

*) včetně spotřební daně ze zahřívání tabákových výrobků a ze surového tabáku

Graf č. 7: Struktura spotřebních a energetických daní za 1. čtvrtletí 2020

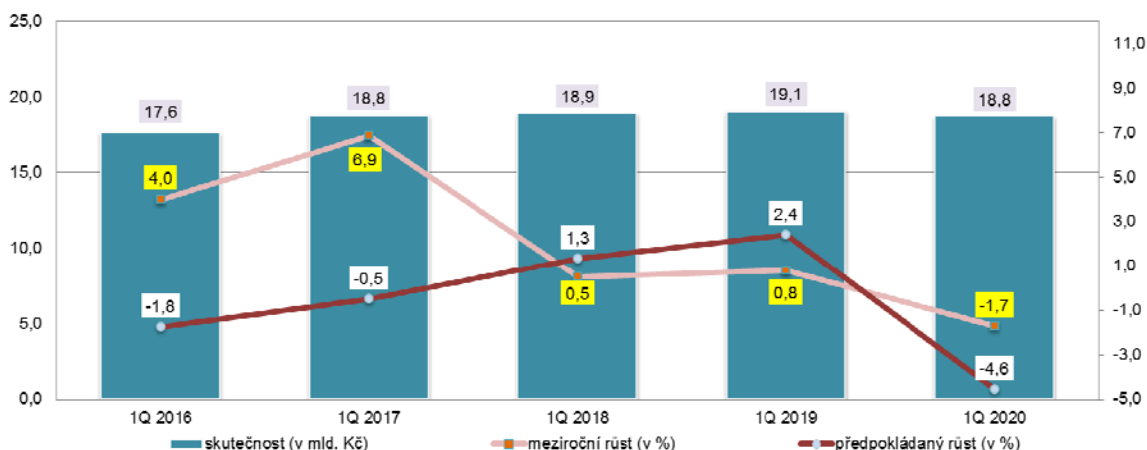

*) včetně spotřební daně ze zahřívání tabákových výrobků a ze surového tabáku

Inkaso rozpočtově nejvýznamnější **spotřební daně z minerálních olejů** v prvním čtvrtletí tohoto roku dosáhlo **18,1 mld. Kč** (23,4 % rozpočtu) a pokleslo v porovnání se stejným obdobím předcházejícího roku o 0,3 mld. Kč, tj. o 1,7 %.

Negativní vliv na inkaso daně má nadále od roku 2017 nově zavedená vratka daně za tzv. zelenou naftu. Vzhledem ke změně systému vracení spotřební daně (prodloužení délky zdaňovacího období) se očekává negativní dopad do příjmů této daně v roce 2020, který se však ještě výrazněji projeví až v následujícím období.

Graf č. 8: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z minerálních olejů (v mld. Kč)

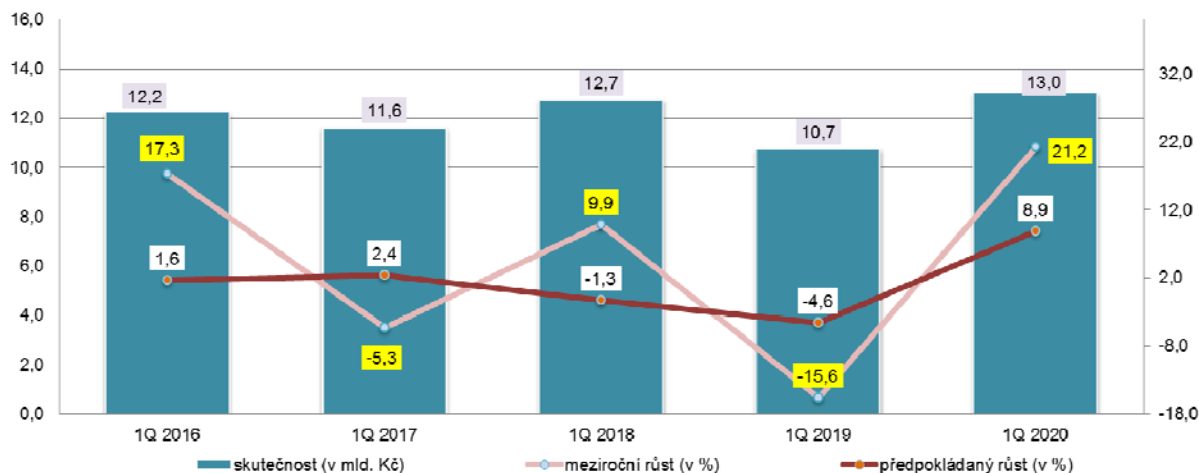

Pozn.: Předpokládaný růst je předpoklad schváleného rozpočtu ve vztahu ke skutečnosti předchozího roku

Tabák a tabákové výrobky jsou druhou nejvýznamnější položkou v objemu inkasa spotřebních daní. Rozpočtovaná částka spotřební daně z tabákových výrobků na rok 2020 činí 60,9 mld. Kč. Za první čtvrtletí 2020 se na spotřební dani z tabákových výrobků vybralo **13,0 mld. Kč** (21,4 % rozpočtované částky), to bylo o 2,3 mld. Kč více než ve stejném období minulého roku, což bylo dočasně odrazem vlivu předzásobení, neboť zvýšení sazeb

spotřební daně se z důvodu doprodeje tabákových výrobků s původní sazbou projeví až během roku. V dalších měsících lze očekávat výkyvy inkasa této daně způsobené jak obchodními taktikami producentů v souvislosti se zvýšením sazeb, tak i poklesem spotřeby klasických cigaret a přesunem spotřebitelů k méně zdaněným zahříváním tabákových výrobků.

Graf č. 9: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z tabákových výrobků (v mld. Kč)

Pozn.: Předpokládaný růst je předpoklad schváleného rozpočtu ve vztahu ke skutečnosti předchozího roku

Hodnoty uvedené v grafu jsou včetně spotřební daně ze zahřívání tabákových výrobků a ze surového tabáku.

Inkaso **spotřební daně z lihu** meziročně vzrostlo na hodnotu **3,2 mld. Kč**, což bylo ve srovnání s předchozím rokem o 0,8 mld. Kč, tj. o 33,8 %, více. Z důvodů nastolené politiky nezvyšování dostupnosti zdraví škodlivých komodit bylo od roku 2020 přistoupeno ke zvýšení sazeb spotřebních daní z lihu a tabákových výrobků s predikovaným dopadem do státního rozpočtu v případě tabákových výrobků 7,7 mld. Kč a v případě lihu 0,9 mld. Kč. Je však nutno upozornit, že výsledné dopady opatření mohou být výrazně nižší v souvislosti s dopady šíření nemoci COVID-19, neboť výše spotřeby obou těchto komodit je závislá i na turistickém ruchu a přeshraničních nákupech.

Inkaso **spotřební daně z piva** činilo **1,1 mld. Kč** (23,1 % rozpočtu) a meziročně pokleslo o 0,1 mld. Kč, tj. o 8,4 %. Tento na první pohled výraznější meziroční pokles může být dán srovnávací základnou, tedy vyšší úrovni inkasa za měsíc březen 2019, neboť v předchozích letech inkaso dosahovalo za březen stejné částky jako v letošním roce.

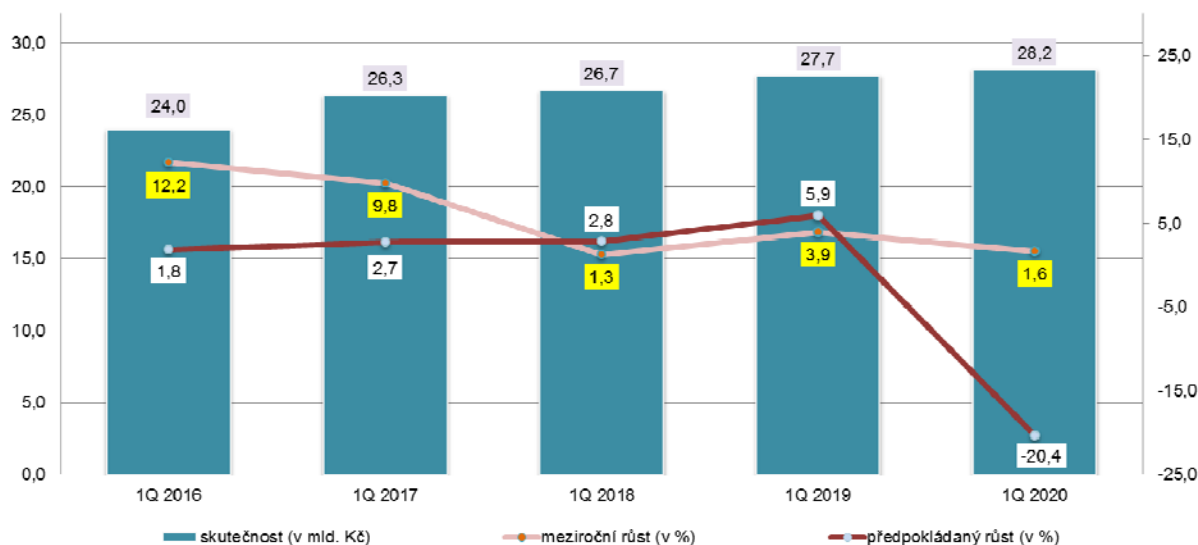
Inkaso rozpočtově méně významné komodity **spotřební daně z vína a meziproductů** dosáhlo **0,2 mld. Kč** a meziročně vzrostlo o 10 mil. Kč, tj. o 6,1 %.

V případě **energetických daní** (daň z elektřiny, daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv) činilo inkaso za první čtvrtletí roku **0,9 mld. Kč**. Tato částka byla o 14 mil. Kč nižší než inkaso v předchozím roce, což odpovídá poklesu o 1,5 %. Dosažené inkaso představovalo 26,2 % rozpočtované částky. Výrazněji pokleslo pouze inkaso spotřební daně z pevných paliv (o 19,3 %), což může být dáno jak přesunem k ekologičtějším formám vytápění, tak poměrně mírnou zimou.

Inkaso odvodu z **elektřiny ze slunečního záření** dosáhlo v prvním čtvrtletí roku částky **0,2 mld. Kč**, což je o 4 mil. Kč více než v předchozím roce (růst o 2,1%).

Inkaso **daně z příjmů právnických osob** dosáhlo za 1. čtvrtletí roku na úrovni státního rozpočtu **28,2 mld. Kč**, což představovalo naplnění rozpočtového očekávání na 28,7 %. Při meziročním srovnání došlo k růstu inkasa o 0,5 mld. Kč, tj. o 1,6 %.

Graf č. 10: Meziroční srovnání inkasa DPPO (v mld. Kč)

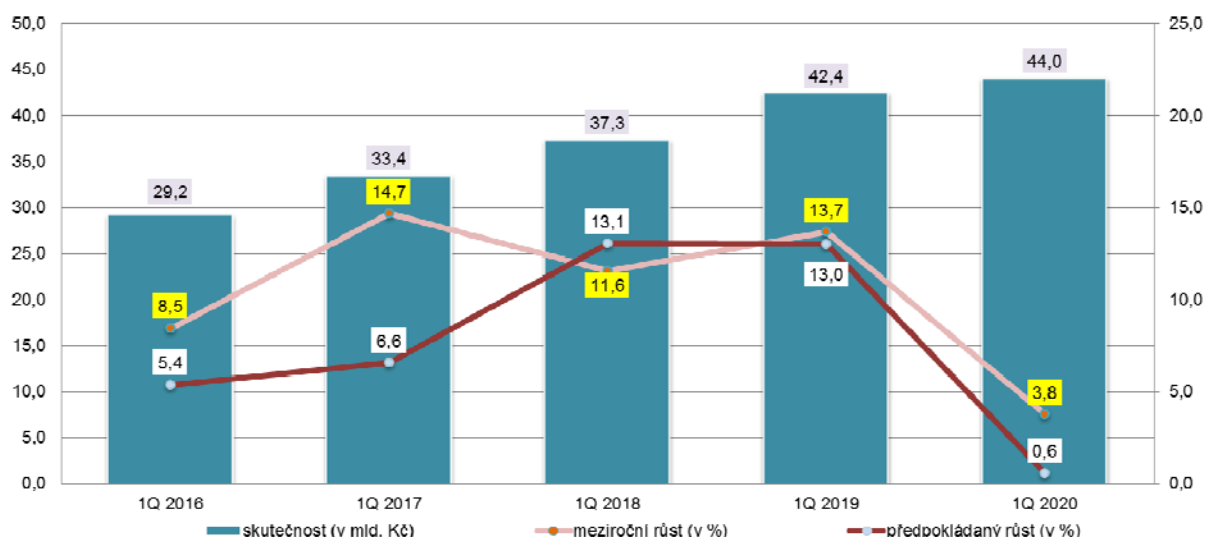

Pozn.: Předpokládaný růst je předpoklad schváleného rozpočtu ve vztahu ke skutečnosti předchozího roku

V oblasti daně z příjmů právnických osob došlo zákonem č. 364/2019 Sb. k rozšíření institutu osvobození od daně z příjmů u příjmů plynoucích poplatníkům daně z příjmů právnických osob. Pro účely zákona o daních z příjmů došlo k rozšíření definice mateřské společnosti a to o veřejnoprávní korporace v podobě krajů a států, resp. České republiky. V souvislosti s termínem účinnosti zákona, lze očekávat dopad na inkaso daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou již v roce 2020. Tímto zákonem dále došlo ke změně metody tvorby a daňové uznatelnosti technických rezerv v oblasti pojišťovnictví. Dle navrhované úpravy tak budou daňově uznatelným nákladem technické rezervy tvořené podle zákona o pojišťovnictví. V souvislosti s účinností zákona je první dopad tohoto opatření predikován až na rok 2021.

Inkaso **daně z příjmů fyzických osob** ke konci prvního čtvrtletí 2020 dosáhlo výše **44,0 mld. Kč**, tj. 26,6 % nově schváleného rozpočtu, a byla o 1,6 mld. Kč, tj. o 3,8 %, nad úroveň srovnatelné výše inkasa v roce 2019.

Graf č. 11: Meziroční srovnání inkasa DPFO (v mld. Kč)

Pozn.: Předpokládaný růst je předpoklad schváleného rozpočtu ve vztahu ke skutečnosti předchozího roku

Inkaso **daně z příjmů fyzických osob placené plátcí** vykazovalo ve sledovaném období zůstatek ve výši **36,2 mld. Kč**, což znamenalo plnění státního rozpočtu na 24,5 %

a meziroční růst o 3,3 mld. Kč. Meziroční růst inkasa v tomto čtvrtletí byl dán především vysokou úrovní zaměstnanosti, růstem mezd v soukromém sektoru, platů ve veřejném sektoru a vyšší úrovní minimální mzdy, která je pro rok 2020 stanovena na 14 600 Kč (zvýšení meziročně o 1 250 Kč). Negativně se naopak na inkasu projevují legislativní opatření, která vešla v účinnost v minulých letech (např. zvýšení daňového zvýhodnění jak na první dítě, tak i na druhé a další, zvýšení limitů pro odpočet penzijního a životního pojištění). Mírně pozitivní dopad na inkaso této daně má také zavedení EET, které se podílí na snížení šedé ekonomiky a jejímu příspěvku k řádnému zdaňování skutečně vyplacených mezd.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky dosáhlo ve sledovaném období **4,7 mld. Kč**, což bylo o 2,1 mld. Kč méně než ve srovnatelném období roku 2019. Plnění státního rozpočtu dosáhlo pro toto období výše 95,9 %. Srovnávat období prvního čtvrtletí s celoročním plněním státního rozpočtu však není z praktických důvodů možné. Důvod je dán v ročním zúčtování daňové povinnosti, jejíž termín splatnosti se výrazně promítne do plnění státního rozpočtu až v pololetí roku 2020. Významnou změnou s negativními dopady na inkaso této daně v roce 2020 je opětovné zvýšení limitu pro zastropování výdajových paušálů. Na výsledném inkasu se však již zřejmě projevilo také vliv opatření přijatých v souvislosti s pandemií koronaviru.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou (zvláštní sazba daně) dosáhlo **3,1 mld. Kč**, což představovalo plnění ve výši 25,8 % na úrovni státního rozpočtu. V meziročním srovnání to byla částka vyšší o 0,4 mld. Kč (o 15,8 %).

V oblasti daně z příjmů fyzických osob došlo ke změně ve zdanění výher v hazardních hrách. S účinností od 1. ledna 2020 jsou zdaňovány výhry nad 1 mil. Kč (zákon č. 364/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní v souvislosti se zvyšováním příjmů veřejných rozpočtů). Tato změna se pozitivně projeví již v roce 2020, a to v inkasu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou v odhadované výši 0,3 mld. Kč. Existuje předpoklad, že se ve výnosu daně pozitivně promítne novela nařízení vlády o minimální a zaručené mzdě č. 567/2006 Sb., ve věci zvýšení minimální mzdy na 14 600 Kč (+1 250 Kč oproti roku 2019).

Majetkové daně jsou v současnosti zastoupeny pouze daní z nabytí nemovitých věcí, která je příjmem státního rozpočtu, nicméně inkaso zahrnuje dále doplatky zrušené daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí. Na rok 2020 činí rozpočtovaná částka daně z nabytí nemovitých věcí 13,8 mld. Kč. Skutečně dosažené inkaso za první čtvrtletí roku dosáhlo **3,3 mld. Kč**, což představovalo naplnění rozpočtového očekávání na 24,1 %. Při meziročním srovnání došlo k úbytku inkasa o 0,2 mld. Kč, tj. o 6,5 %.

Inkaso ostatních daní a poplatků dosáhlo za 1. čtvrtletí roku na úrovni státního rozpočtu 1,9 mld. Kč, což představovalo plnění rozpočtu na 28,2 %. Meziročně došlo k nárůstu inkasa o 0,1 mld. Kč, tj. o 7,4 %.

Celostátní inkaso všech daní bez příjmů z pojistného dosáhlo na konci března 2020 **celkem 253,5 mld. Kč**, což představovalo naplnění rozpočtového očekávání na 23,6 %, Oproti roku 2019 to bylo o 10,9 mld. Kč (o 4,5 %) více.

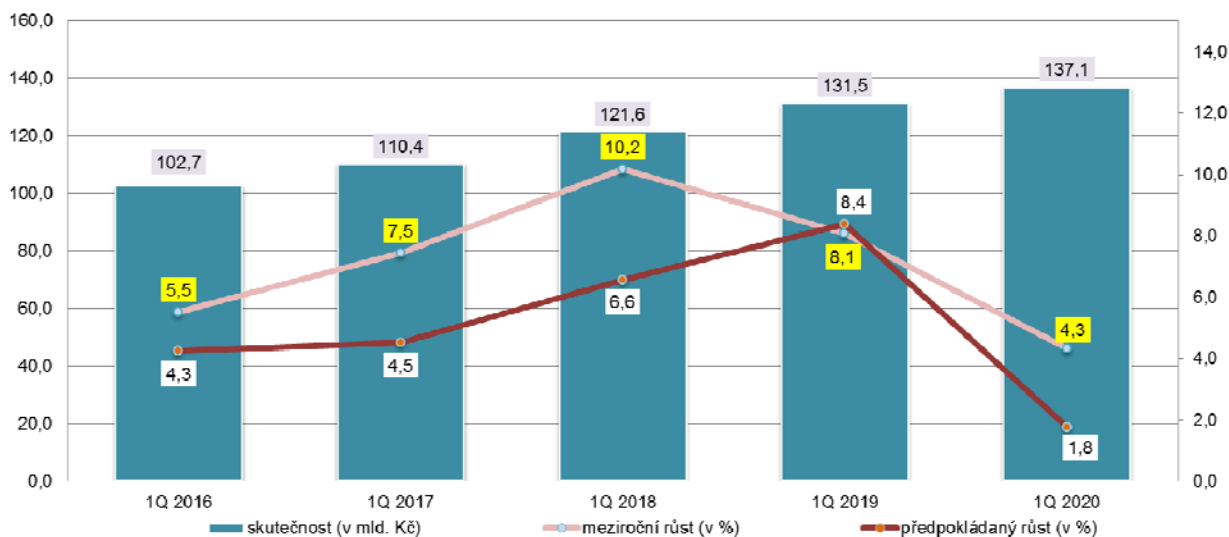
Přehled celostátních daní včetně příjmů z pojistného je uveden v tabulce č. 3 v tabulkové části informace.

3.2. Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Schválený rozpočet **pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti** byl 586,4 mld. Kč. V důsledku opatření, ke kterým přistoupila vláda ČR k zastavení šíření nákazy nemoci COVID-19, byl zákonnou podobou tento rozpočet snížen na 561,4 mld. Kč. Skutečné inkaso dosáhlo v prvním čtvrtletí hodnoty **137,1 mld. Kč**, což představuje meziroční nárůst o 5,7 mld. Kč, tj. o 4,3 %. Nově schválený rozpočet na rok 2020 byl plněn na 24,4 %. Do vývoje příspěvků z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti se od poloviny loňského roku promítla nižší sazba z nemocenského pojištění pro zaměstnavatele jako kompenzace nákladů za zrušení

karenční doby a mírně již také březnové opatření, které umožnilo OSVČ odklad záloh na sociální a zdravotní pojištění.

Graf č. 12: Meziroční srovnání inkasa pojistného na sociální zabezpečení (v mld. Kč)

Pozn.: Předpokládaný růst je předpoklad schváleného rozpočtu ve vztahu ke skutečnosti předchozího roku

3.3. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery jsou v roce 2020 rozpočtovány v částce 164,0 mld. Kč. Schválený rozpočet těchto příjmů byl březnovou novelou zákona o státním rozpočtu na rok 2020 snížen o 9,1 mld. Kč, a to zejména snížením rozpočtu kapitoly Český telekomunikační úřad o 7 mld. Kč z důvodu očekávaného neuskutečnění aukce kmitočtů pro mobilní síť 5G. I přes tyto okolnosti je nově schválený rozpočet v roce 2020 meziročně vyšší o 24,0 mld. Kč (o 17,1 %).

Na růstu se podílel zejména rozpočet přijatých transferů, který se meziročně zvýšil o 16,1 mld. Kč. Jejich hlavní složkou jsou prostředky přijaté z rozpočtu EU a FM, které jsou pro rok 2020 rozpočtovány ve výši 110,1 mld. Kč, což je o 17,7 mld. Kč více než v roce 2019. Rozpočet nedaňových příjmů meziročně klesl o 2,0 mld. Kč na 16,1 mld. Kč. Kapitálové příjmy ve státním rozpočtu na rok 2020 meziročně vzrostly o 9,9 mld. Kč na 18,5 mld. Kč, což bylo způsobeno zejména vyššími plánovanými příjmy kapitoly Ministerstvo životního prostředí z prodeje emisních povolenek o 10,0 mld. Kč.

V 1. čtvrtletí roku 2020 dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkové výše 57,1 mld. Kč, tj. 34,4 % rozpočtu po změnách, což bylo o 1,2 mld. Kč, tj. o 2,1 %, méně než ve stejném období roku 2019.

Tento pokles výrazně ovlivnily **příjmy kapitoly VPS**, které k 31.3.2020 dosáhly **14,2 mld. Kč**, což představovalo plnění rozpočtu na 72,5 % a meziroční pokles o 4,7 mld. Kč. V průběhu března již byla z privatizačního účtu v souladu s novelou zákona o zrušení Fondu národního majetku převedena do příjmů kapitoly VPS částka 13 mld. Kč, zatímco ve stejném období roku 2019 byly tyto příjmy vyšší o 5 mld. Kč. Ve schváleném rozpočtu jsou zahrnuty tyto příjmy ve výši 16,5 mld. Kč a je pravděpodobné, že v druhé polovině roku bude do příjmů rozpočtu převedena i zbývající část. Na nedaňových příjmech kapitoly VPS se dále částkou 1,0 mld. Kč (o 0,3 mld. Kč více než v 1. čtvrtletí 2019) podílely přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let. Na položce „Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené“ vykázala kapitola VPS příjem ve výši 153 mil. Kč (o 8 mil. Kč méně než v 1. čtvrtletí 2019), který se týkal zejména odvodů příspěvků na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření a odvodů příspěvku na stavební spoření provedené příslušnými subjekty při nesplnění podmínek pro jejich přiznání. Splátky půjčených prostředků ze zahraničí dosáhly 72 mil. Kč (ve stejném období roku 2019 to bylo 73 mil. Kč).

Prostředky přijaté z rozpočtu EU a FM dosáhly 30,7 mld. Kč a meziročně tak byly o 2,0 mld. Kč, tj. o 7,0 %, vyšší.

Z celku (30,7 mld. Kč) představovaly převody z Národního fondu (bez FM) do příjmů státního rozpočtu částku 13,6 mld. Kč (ve stejném období roku 2019 to bylo 11,9 mld. Kč). Tyto prostředky určené na krytí již předfinancovaných výdajů se týkaly zejména OP Doprava (3,1 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (2,4 mld. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (2,4 mld. Kč), Integrovaný regionální operační program (2,3 mld. Kč), OP Životní prostředí (2,1 mld. Kč), OP Zaměstnanost (1,0 mld. Kč) a OP Technická pomoc (0,1 mld. Kč). Příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství určené na krytí výdajů na Společnou zemědělskou politiku dosáhly celkem 16,9 mld. Kč (v 1. čtvrtletí 2019 to bylo 16,7 mld. Kč).

Příjmy kapitoly Český telekomunikační úřad zatím dosáhly 1,0 mld. Kč, což je shodná hodnota s 1. čtvrtletím 2019, a byly tvořeny zejména standardními příjmy ze správy radiového spektra a ze správy čísel.

Národní podíl na cle je od roku 2014 příjmem kapitoly Ministerstvo financí a zatím dosáhl 0,4 mld. Kč při meziročním poklesu o 9,3 %.

Soudní poplatky, které byly téměř výhradně příjmem kapitoly Ministerstvo spravedlnosti, zatím dosáhly 0,3 mld. Kč, což je o 0,1 mld. Kč méně než 1. čtvrtletí roku 2019.

Nedaňové příjmy v kapitole OSFA dosáhly 142 mil. Kč, což bylo o 38 mil. Kč více než ve stejném období roku 2019. Byly tvořeny zejména úrokovými výnosy z finančního investování na Jaderném účtu (140 mil. Kč).

V průběhu 1. čtvrtletí roku 2020 zatím nedošlo stejně jako ve stejném období roku 2019 k žádnému převodu prostředků ze státních podniků do příjmů státního rozpočtu.

Detailnější analýza nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů k 31.3.2020 bude možná až po sestavení finančních výkazů v polovině dubna 2020.

4. Výdaje státního rozpočtu

Zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020 ze dne 4. prosince 2019 stanovil výdaje státního rozpočtu na rok 2020 v celkové výši 1 618,1 mld. Kč, z toho 109,6 mld. Kč mělo být kryto prostředky z rozpočtu Evropské unie. Proti schválenému rozpočtu roku 2019 měly být tyto výdaje vyšší o 7,5 % (téměř o 112,8 mld. Kč). Běžné výdaje byly zahrnuty v objemu 1 471,4 mld. Kč při předpokládaném meziročním růstu o 6,4 % (o 88,3 mld. Kč), kapitálové výdaje v objemu 146,7 mld. Kč při meziročním plánovaném růstu o 20,0 % (o 24,45 mld. Kč). Ve srovnání se skutečnými výdaji čerpanými v roce 2019 měly být celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2020 vyšší o 4,3 % (o 66,4 mld. Kč); běžné výdaje vyšší o 4,2 % (o 58,8 mld. Kč) a kapitálové výdaje vyšší o 5,4 % (o 7,6 mld. Kč).

Při sestavování státního rozpočtu na rok 2020 se vycházelo z tehdy aktuálních dat a prognóz, které nepředpokládaly vznik a rozšíření nemoci COVID-19, která s sebou přinesla významný propad ekonomické aktivity, a tím omezení daňových příjmů státního rozpočtu, a zároveň potřebu vynaložit ze státního rozpočtu zvýšené výdaje na boj proti šíření epidemie a také na podporu ekonomiky. Z těchto důvodů vláda navrhla novelu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, která byla schválena ve zkráceném jednání v rámci vyhlášeného stavu legislativní nouze Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR dne 24. března 2020. Zákon č. 129/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, stanovil celkové výdaje ve výši 1 688,3 mld. Kč. Běžné výdaje jsou zahrnuty v objemu 1 543,4 mld. Kč a kapitálové výdaje v objemu 144,9 mld. Kč. V rámci běžných výdajů se oproti původnímu rozpočtu jedná zejména o navýšení sociálních dávek o 10,0 mld. Kč, zvýšení výdajů na obsluhu státního dluhu o 5,0 mld. Kč a navýšení vládní rozpočtové rezervy o 59,3 mld. Kč. Ke snížení rozpočtu naopak došlo např. u výdajů souvisejících se slevou na jízdné ve výši 1,5 mld. Kč. V rámci

kapitálových výdajů se oproti původnímu rozpočtu jedná zejména o snížení investičních nákupů a souvisejících výdajů o 1,5 mld. Kč.

Celkové výdaje za 1. čtvrtletí 2020 dosáhly 422,0 mld. Kč, tj. 25,0 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 13,0 % (o 48,5 mld. Kč). U běžných výdajů se jednalo o meziroční navýšení o 11,6 % (o 41,5 mld. Kč). Ke zvýšení výdajů došlo zejména u sociálních dávek (o 15,1 mld. Kč, z toho o 9,7 mld. Kč u dávek důchodového pojištění), u neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně (o 7,5 mld. Kč), u neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů (o 6,9 mld. Kč), u neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím (o 6,3 mld. Kč) a u neinvestičních transferů státním fondům (o 4,5 mld. Kč). Naopak k meziročnímu snížení výdajů došlo nejvíce u odvodů vlastních zdrojů do rozpočtu EU (o 2,8 mld. Kč). Kapitálové výdaje se meziročně zvýšily celkem o 42,2 % (o 6,9 mld. Kč), z toho zejména u investičních transferů SFDI (o 4,3 mld. Kč) a u investičních nákupů a souvisejících výdajů (o 1,5 mld. Kč). Objem realizovaných výdajů zůstal pod čtvrtletní alikvotou rozpočtu po změnách o 0,5 mld. Kč, v 1. čtvrtletí 2019 to bylo o 6,2 mld. Kč.

Tabulka č. 6: Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2020 (v mld. Kč)

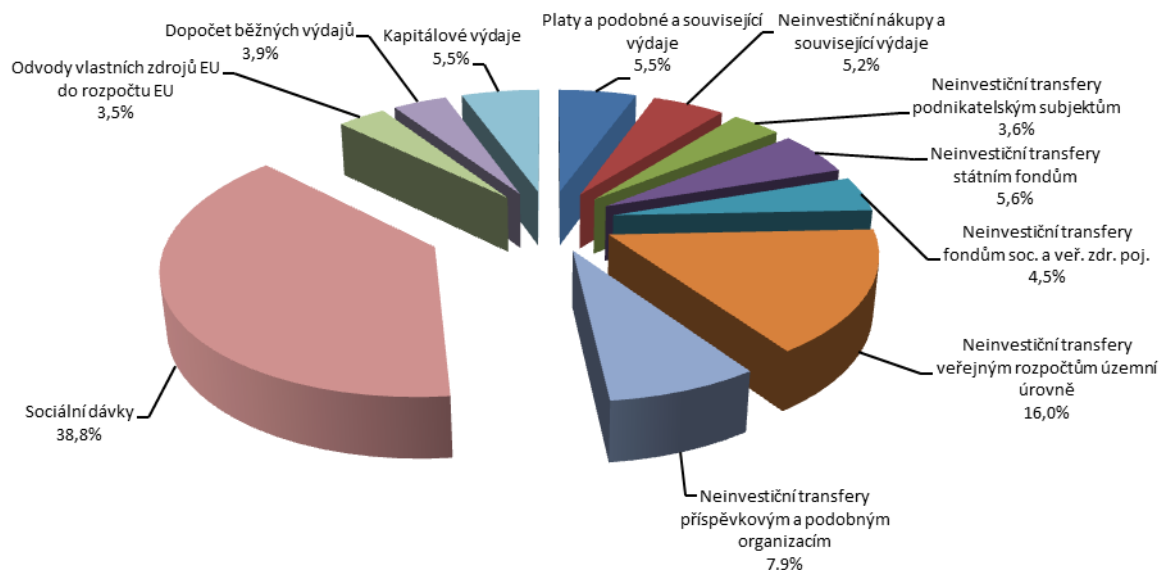
VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	RZ 1.q./2018	2019		2020				Index skutečnost 2020/2019 7=5:1	Rozdíl skutečnost 2020-2019 8=5-1
		Skutečnost leden-březen 1	% plnění 2	Rozpočet		Skutečnost leden-březen 5	% plnění 6=5:4		
				schválený 3	po změnách 4				
VÝDAJE celkem	1 519,07	373,55	24,6	1 688,32	1 690,18	422,01	25,0	113,0	48,47
Běžné výdaje	1 390,11	357,12	25,7	1 543,41	1 549,55	398,65	25,7	111,6	41,53
v tom:									
Platy a podobné a související výdaje	142,83	22,19	15,5	149,04	149,26	23,38	15,7	105,4	1,20
Neinvestiční nákupy a související výdaje	117,31	14,95	12,7	124,29	126,48	21,84	17,3	146,2	6,90
z toho:									
výdaje na obsluhu státního dluhu	46,49	1,35	2,9	48,81	48,75	3,43	7,0	254,1	2,08
výdaje na realizaci záruk	0,32	0,00	0,0	0,32	0,32	0,00	0,0	x	0,00
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	51,08	15,29	29,9	47,54	49,83	15,09	30,3	98,7	-0,20
Neinvestiční transfery neziskovým a pod. organizacím	16,99	5,75	33,8	15,97	16,63	6,91	41,5	120,1	1,16
Neinv. trans. fondům soc. a zdrav. pojištění (VPS)	73,32	18,00	24,6	76,85	76,85	18,94	24,6	105,2	0,94
Neinvestiční transfery státním fondům	43,88	18,92	43,1	40,22	47,10	23,45	49,8	123,9	4,53
z toho: neinvestiční transfery SZIF	33,74	16,91	50,1	36,04	36,00	17,51	48,6	103,6	0,60
Neinv. transfery veř. rozpočtům územní úrovně	180,52	60,07	33,3	199,68	198,97	67,55	33,9	112,4	7,48
Neinv. transfery příspěvkovým a pod. organizacím	74,81	27,28	36,5	78,60	78,58	33,54	42,7	123,0	6,26
Sociální dávky*)	601,25	148,83	24,8	661,27	660,64	163,93	24,8	110,1	15,10
z toho:									
dávky důchodového pojištění	471,88	116,50	24,7	506,99	506,64	126,21	24,9	108,3	9,71
podpory v nezaměstnanosti	7,23	2,30	31,8	7,57	7,53	2,46	32,7	107,0	0,16
dávky nemocenského pojištění	36,44	9,92	27,2	50,64	50,55	10,97	21,7	110,6	1,05
dávky státní sociální podpory a péstounské péče	41,87	9,52	22,7	48,13	48,11	11,83	24,6	124,3	2,32
dávky sociální péče**)	35,82	8,38	23,4	39,57	39,35	9,91	25,2	118,2	1,53
zvl. soc. dávky příslušníkům ozbrojených sil	8,01	2,20	27,5	8,37	8,45	2,54	30,1	115,3	0,34
Státní příspěvek na důchodové připojištění	7,10	1,78	25,0	7,40	7,40	1,83	24,7	103,1	0,05
Státní příspěvek na podporu stavebního spoření	4,00	0,00	0,0	4,10	4,10	0,00	0,0	160,3	0,00
Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu EU	43,60	17,42	40,0	47,00	47,00	14,63	31,1	84,0	-2,79
Ostatní běžné výdaje***)	33,42	6,64	19,9	91,47	86,72	7,56	8,7	113,7	0,91
Kapitálové výdaje	128,96	16,43	12,7	144,91	140,63	23,37	16,6	142,2	6,94
v tom:									
Investiční nákupy a související výdaje	23,71	1,32	5,6	24,80	25,22	2,83	11,2	213,9	1,51
Investiční transfery podnikatelským subjektům	6,07	2,66	43,9	12,21	11,84	3,09	26,1	116,0	0,43
Investiční transfery státním fondům	50,82	4,57	9,0	53,53	46,63	8,96	19,2	196,3	4,40
z toho: investiční transfery SFDI	45,41	3,00	6,6	47,10	40,15	7,30	18,2	243,3	4,30
Investiční transfery veřej. rozpočtům územní úrovně	9,53	4,25	44,6	5,28	11,26	4,21	37,4	99,0	-0,04
Investiční transfery příspěvkovým a pod. organizacím	12,65	2,69	21,2	10,49	14,86	2,96	19,9	110,3	0,28
Ostatní kapitálové výdaje***)	26,18	0,94	3,6	38,59	30,82	1,31	4,3	139,7	0,37

*) pouze položka rozpočtové skladby 5410 „sociální dávky“, bez souvisejících výdajů (např. poštovné)

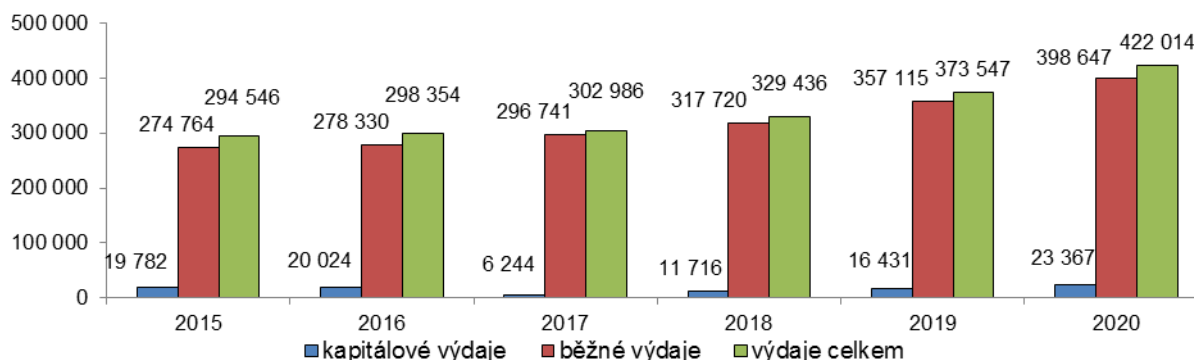
***) dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky osobám se zdravotním postižením, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách

****) dopočet do celku

Graf č. 13: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. čtvrtletí 2020

Graf č. 14: Čerpání výdajů celkem v 1. čtvrtletí let 2015 až 2020 (v mil. Kč)

4.1. Běžné výdaje

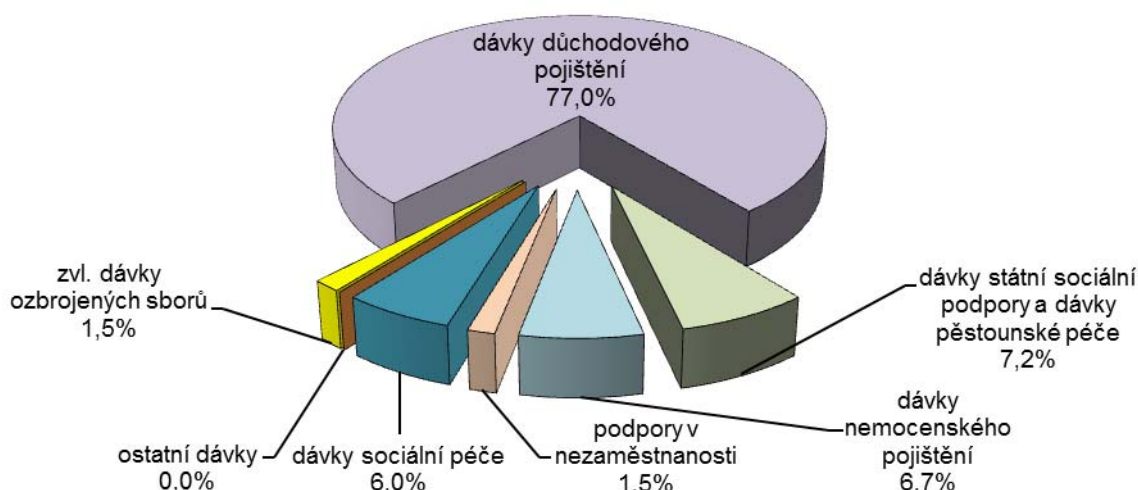
Běžné výdaje ve výši **398,7 mld. Kč** byly čerpány na 25,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 11,6 % (o 41,5 mld. Kč); proti alikvotě rozpočtu po změnách byly vyšší o 11,3 mld. Kč. Z celku 46,9 %, tj. **186,9 mld. Kč**, směřovalo **do sociální oblasti**¹.

Sociální dávky² dosáhly celkem **163,9 mld. Kč**, tj. 24,8 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 10,1 % (o 15,1 mld. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2020 jsou zahrnuty ve výši 661,3 mld. Kč, při meziročním navýšení o 9,9 % (o 59,4 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2019 a o 9,8 % (o 59,2 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2019. Rozpočet sociálních dávek je ovlivněn autonomním vývojem, schválenými systémovými změnami sociální legislativy v uplynulém období a legislativními změnami, které nabývaly účinnosti v průběhu roku 2019 a k 1. lednu 2020. V souvislosti s mimořádnou situací vyvolanou vznikem a rozšířením nemoci COVID-19 došlo v březnu 2020 k legislativní změně zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, kdy rozpočet sociálních dávek byl oproti původnímu rozpočtu navýšen o 10 mld. Kč. O tuto částku byly navýšeny dávky nemocenského pojištění, viz dále.

¹ Sociální dávky, příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, výdaje na insolventnost, státní příspěvek na penzijní připojištění, výdaje na sociální důsledky restrukturalizace hnědoudhelného průmyslu.

² Položka rozpočtové skladby 5410 - dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky pěstounské péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky osobám se zdravotním postižením, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, podpory v nezaměstnanosti, ostatní dávky včetně zvláštních sociálních dávek příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru.

Graf č. 15: Sociální dávky v 1. čtvrtletí 2020

Největší objem z celkových sociálních dávek (77,0 %) představovaly výdaje na **dávky důchodového pojištění**, které činily **126,2 mld. Kč**, tj. 24,9 % rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 8,3 % (o 9,7 mld. Kč). Z celku představovaly 82,0 %, tj. 103,5 mld. Kč, důchody starobní. Schválený rozpočet dávek důchodového pojištění na rok 2020 ve výši 507,3 mld. Kč (pododdíl 411) předpokládá meziroční růst o 7,4 % (o 34,8 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2019, proti skutečnosti roku 2019 předpokládá zvýšení o 7,5 % (o 35,5 mld. Kč). Od roku 2018 se pro zvýšení důchodu používá 100 % růstu indexu spotřebitelských cen nebo 100 % růstu indexu životních nákladů důchodců – vybere se ten index, který je vyšší, a zohlední se 1/2 růstu reálných mezd. Nařízením vlády č. 260/2019 Sb. se pro rok 2020 stanoví mj. výše základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu na 3 490 Kč (navýšení o 220 Kč), zvýšení procentní výměry důchodu o 5,2 % procentní výměry (pro důchody přiznané před 1.1.2020 splatné po 31.12.2019) a o dodatečnou částku 151 Kč. Průměrný starobní důchod byl zvýšen o 900 Kč měsíčně, tj. o 6,7 %. Kromě uvedeného se na výši rozpočtu projevuje mj. vliv růstu příjmů, z nichž jsou důchody vyměřovány, mění se mezigenerační struktura důchodců a předpokládáný nárůst počtu důchodců s vyššími důchody. Poštovné činilo dalších 61,4 mil. Kč.

Dávky nemocenského pojištění byly vyplaceny ve výši **11,0 mld. Kč**, tj. 21,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 10,6 % (o 1,05 mld. Kč). Z toho 7,7 mld. Kč činila dávka „nemocenské“ a 2,6 mld. Kč peněžité pomoci v mateřství. Schválený rozpočet dávek nemocenského pojištění na rok 2020 je v pododdílu 412 stanoven ve výši 50,6 mld. Kč, tj. o 38,8 % (o 14,1 mld. Kč) více proti schválenému rozpočtu roku 2019 a o 29,1 % (o 11,4 mld. Kč) více proti skutečnosti 2019. Jak již bylo zmíněno u sociálních dávek, navýšení rozpočtu v částce 10,0 mld. Kč souvisí s mimořádnou situací způsobenou vznikem a rozšířením nemoci COVID-19, kdy se předpokládá navýšení výdajů na dávce „ošetřovné“ v částce 7,0 mld. Kč a dávce „nemocenské“ v částce 3,0 mld. Kč. V případě ošetřovného se od března 2020 po celou dobu platnosti mimořádných opatření přijatých v souvislosti s COVID-19 změnila pravidla pro jeho poskytování. Nově vznikl rodičům nárok na ošetřovné po celou dobu uzavření školských a dalších dětských zařízení, ale i některých sociálních služeb pro hendikepované. Nárok na ošetřovné vznikl rodičům dětí mladších 13 let a je vyplácen i při péči o starší hendikepované děti navštěvující školu. Stejně tak ho dostávají i lidé, kteří z důvodu uzavření zařízení některých sociálních služeb (denní stacionáře apod.) pečují o staršího hendikepovaného, který s nimi žije ve společné domácnosti. Ošetřovné se vyplácí za kalendářní dny (od prvního dne) a činí 60 % redukovaného denního vyměřovacího základu.

Dávky státní sociální podpory³ poskytované podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a **dávky pěstounské péče⁴** poskytované podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, byly čerpány v celkové výši **11,8 mld. Kč**, tj. 24,6 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 24,3 % (o 2,3 mld. Kč). Z dávek státní sociální podpory největší objem představoval rodičovský příspěvek 8,7 mld. Kč, příspěvek na bydlení 1,8 mld. Kč a přírůstek na dítě 534,2 mil. Kč; dávky pěstounské péče dosáhly 788,2 mil. Kč. Ve schváleném rozpočtu jsou tyto dávky v pododdílech 413 a 414 stanoveny ve výši 49,2 mld. Kč, tj. o 14,8 % (o 6,3 mld. Kč) více než stanovil schválený rozpočet roku 2019. Proti skutečnosti 2019 jsou plánované výdaje vyšší o 26,9 % (o 10,4 mld. Kč). Řada dávek státní sociální podpory je stanovena v absolutních částkách bez přímé vazby na životní minimum a neprobíhají jejich automatické valorizace. Navýšení rozpočtu souvisí zejména s novelou zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, kdy dochází ke zvýšení celkové výše rodičovského příspěvku z 220 tis. Kč na 300 tis. Kč pro rodiče, kteří budou k 1. lednu 2020 aktivně pobírat rodičovský příspěvek na dítě mladší 4 let (za předpokladu, že toto dítě bude nejmladší v rodině) a pro rodiče, kteří začnou čerpat rodičovský příspěvek kdykoli od 1. ledna 2020. V případě, že nejmladším dítětem v rodině jsou 2 a více dětí narozených současně, má rodič nárok až na vyčerpání celkové částky 450 tis. Kč. Rodič si i nadále může volit výši měsíčního příspěvku dle svých potřeb (až do výše peněžité pomoci v mateřství). Rodičovský příspěvek představuje 62,7 % schváleného rozpočtu uvedených dávek. Pro rok 2020 se mírně zvyšuje také příspěvek na bydlení. Nárok na porodné nadále zůstává rodině, které se narodilo první nebo druhé živé dítě a jejíž příjem je nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. Výše porodného činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě, při narození druhého živého dítěte je to 10 000 Kč. Stejně tak zůstává za stanovených podmínek pro určitý okruh osob nárok na pohřebné ve výši 5 000 Kč. Dávkou závislou na výši životního minima je zejména přírůstek na dítě, jako základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi s příjmem do 2,7násobku životního minima, a to ve třech výších podle věku dítěte a ve dvou výměrách podle druhu příjmu. Mírný nárůst vykazují dávky pěstounské péče z důvodu novely zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, která od roku 2018 zvýšila částky na úhradu potřeb dítěte a odměny pěstouna a také z důvodu nárůstu počtu pěstounů. Částka životního a existenčního minima zůstala za první 3 měsíce roku 2020 stejná jako v roce 2019, např. měsíční částka životního minima u jednotlivce činila 3 410 Kč, u osoby, která je považována jako první v pořadí, 3 140 Kč, atd.; existenční minimum činilo 2 200 Kč měsíčně. Ke zvýšení jednotlivých částek dochází od 1.4.2020. Související výdaje dosáhly dalších 155,1 mil. Kč, z toho 12,4 mil. Kč poštovné, 104,7 mil. Kč povinné sociální pojištění a 38,0 mil. Kč povinné zdravotní pojištění pěstounů.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce **2,5 mld. Kč**, tj. 32,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 7,0 % (o 160,5 mil. Kč). Výše výdajů na podpory v nezaměstnanosti závisí na celkové míře nezaměstnanosti, na jejím vývoji v souvislosti s hospodářským stavem země, s růstem mezd, který je základem pro výpočet podpory, atd. Schválený státní rozpočet stanoví v pododdílu 421 výdaje na tuto dávku pro rok 2020 ve výši 7,6 mld. Kč, tj. o 4,1 % (o 300,0 mil. Kč) více než stanovil rozpočet roku 2019, resp. o 6,7 % (o 544,4 mil. Kč) méně proti skutečným výdajům v roce 2019. Kromě vyplacených podpor bylo v této oblasti vydáno 4,8 mil. Kč na nákup služeb (např. 4,3 mil. Kč na služby pošt).

Tabulka č. 7: Vývoj nezaměstnanosti

	březen 2015	březen 2016	březen 2017	březen 2018	březen 2019	prosinec 2019	leden 2020	únor 2020	březen 2020
podíl nezaměstnaných osob v %	7,2	6,1	4,8	3,5	3,0	2,9	3,1	3,0	3,0
nezaměstnanost v tis. osob	525,3	443,1	356,1	263,6	227,1	215,5	230,0	227,4	225,7
volná pracovní místa v tis.	76,1	117,3	150,9	253,5	339,3	341,0	341,4	351,6	342,3

Pramen: MPSV

³ Přírůstek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné.

⁴ Od 1.1.2013 dávky pěstounské péče přestaly být dávkami státní sociální podpory, jejich právní úpravu obsahuje zákon č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů; o dávkách pěstounské péče rozhodují a vyplácejí je pobočky Úřadu práce ČR.

Od roku 2013 se jako ukazatel nezaměstnanosti vykazuje „podíl nezaměstnaných osob“, který porovnává počet uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 64 let ke všem obyvatelům ve stejném věku (do konce roku 2012 publikovaná míra registrované nezaměstnanosti poměřovala počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadu práce ČR k počtu ekonomicky aktivních osob). **Podíl nezaměstnaných osob** k 31.3.2020 činil **3,0 %**, ke stejnému datu evidoval Úřad práce ČR 225,7 tis. uchazečů o zaměstnání, z toho 206,1 tis. dosažitelných uchazečů, a 342,3 tis. volných pracovních míst. Vyšší nebo stejný podíl nezaměstnaných než republikový průměr vykázalo 32 okresů – nejvyšší okres Karviná 7,0 %, Bruntál 5,7 %, Jeseník 5,5 %, Ostrava-město a Znojmo shodně 5,3 %, Chomutov 5,2 %, Most 4,9 % atd. Nejnižší podíl nezaměstnaných vykázaly okresy Praha-východ 1,2 %, Pelhřimov 1,5 %, Rychnov nad Kněžnou, Mladá Boleslav a Praha-západ shodně 1,6 %, Benešov 1,7 % atd.

Dávky sociální péče byly vyplaceny ve výši **9,9 mld. Kč**, tj. 25,2 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 18,2 % (o 1,5 mld. Kč). Z celku představoval **příspěvek na péči 8,2 mld. Kč**. Tento příspěvek se poskytuje podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Ve schváleném rozpočtu na rok 2020 je příspěvek na péči stanoven na § 4195 částkou 31,3 mld. Kč, tj. o 17,7 % (o 4,7 mld. Kč) více než stanovil rozpočet roku 2019 a o 5,0 % (o 1,5 mld. Kč) více než činila skutečnost roku 2019. Ve schváleném rozpočtu je zohledněna novela výše zmíněného zákona, kterou bylo v roce 2019 realizováno zvýšení příspěvku na péči o 6 tis. Kč ve IV. stupni postižení na 19 200 Kč měsíčně a o 4 tis. Kč ve III. stupni postižení pro osoby do 18 let na částku 13 900 Kč a nad 18 let na částku 12 800 Kč měsíčně za předpokladu, že tyto osoby nevyužívají pobytové služby. **Dávky pomoci v hmotné nouzi** byly vyplaceny ve výši **téměř 1,1 mld. Kč**, z toho příspěvek na živobytí, který je základní dávkou pomoci v hmotné nouzi a který pomáhá osobě nebo rodině při nedostatečném příjmu, 617,1 mil. Kč; doplatek na bydlení, který řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby nebo rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory, dosáhl 384,0 mil. Kč; mimořádná okamžitá pomoc poskytovaná osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit (např. při živelní pohromě lze poskytnout dávku až do výše 15násobku životního minima jednotlivce, tj. téměř 51,2 tis. Kč), 9,9 mil. Kč, atd. Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2020 v pododdíle 417 zahrnuty v hodnotě 5,35 mld. Kč, tj. o 19,3 % (o 1,3 mld. Kč) méně než stanovil schválený rozpočet na rok 2019 a o 20,6 % (o 912,5 mil. Kč) více proti skutečnosti roku 2019. Nižší rozpočtovaná částka pro rok 2020 ve srovnání s rozpočtem roku 2019 vycházela z předpokladu stále ještě vysoké úrovně zaměstnanosti, růstu jak minimální mzdy, tak i růstu mezd a platů. Mimořádná opatření související s onemocněním COVID-19 prozatím nepočítají s navýšením rozpočtu těchto dávek oproti původnímu rozpočtu. **Dávky pro osoby se zdravotním postižením** jsou poskytovány podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, který od roku 2012 zakotvil změny ve struktuře dávek tak, že z mnoha dílčích dávek vznikly pouze dvě: příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku, a který změnil systém posuzování zdravotního stavu osob na hodnocení zvládnutí 10 základních životních potřeb. Oprávněným osobám bylo **vyplaceno** celkem **647,4 mil. Kč**, z toho příspěvek na mobilitu dosáhl 434,8 mil. Kč a příspěvek na zvláštní pomůcku 212,6 mil. Kč. Na rok 2020 jsou dávky pro osoby se zdravotním postižením rozpočtovány v pododdíle 418 ve výši 3,1 mld. Kč, tj. o 3,3 % (o 100,0 mil. Kč) více než v roce 2019 a o 15,2 % (o 409,5 mil. Kč) více než bylo čerpáno v roce 2019. Výdaje na nákup služeb dosáhly dalších 82,9 mil. Kč.

Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy obrany, vnitra, spravedlnosti, financí a GIBS, činily **2,5 mld. Kč**, tj. 30,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 15,3 % (o 336,1 mil. Kč). Z celku činil výsluhový příspěvek 2,1 mld. Kč, odchodné 427,4 mil. Kč, odbytné 12,9 mil. Kč, atd. Tyto dávky jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 8,4 mld. Kč při meziročním zvýšení

o 5,1 % (o 409,5 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2019 a o 1,4 % (o 114,5 mil. Kč) méně než činila skutečnost roku 2019.

Na **platbu státu na veřejné zdravotní pojištění** za zákonem vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištěnce), připadlo **18,9 mld. Kč**, tj. 24,6 % rozpočtu při meziročním růstu o 5,2 % (o 936,9 mil. Kč). Schválený státní rozpočet 76,85 mld. Kč je proti rozpočtu roku 2019 navýšen o 4,8 % (o 3,5 mld. Kč) zejména v souvislosti se zvýšením vyměřovacího základu pro tuto platbu ze 7 540 Kč na 7 903 Kč (od 1.1.2020) a z něj odvozené měsíční platby státu z 1 018 Kč za osobu na 1 067 Kč za osobu. Proti skutečnosti roku 2019 se tyto výdaje mají zvýšit o 7,0 % (o 5,0 mld. Kč).

Státní příspěvek účastníkům doplňkového penzijního spoření a penzijního připojištění poskytnutý v 1. čtvrtletí roku 2020 dosáhl **1,8 mld. Kč**, tj. 24,7 % rozpočtu, při meziročním zvýšení o 3,1 % (o 54,8 mil. Kč). Schválený státní rozpočet 7,4 mld. Kč počítá se zvýšením výdajů o 4,2 % (o 300,0 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2019, proti skutečnosti roku 2019 se zvýšením o 2,8 % (o 200,4 mil. Kč).

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele jsou poskytovány podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, ve znění pozdějších předpisů, na úhradu mezd zaměstnanců místo zaměstnavatele při jeho platební neschopnosti, na odvod pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění a na odvod daně z příjmu za zaměstnance. V 1. čtvrtletí 2020 dosáhly **67,1 mil. Kč**, tj. 22,3 % rozpočtu; meziročně se tyto výdaje snížily o 21,8 % (o 18,7 mil. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2020 je schválena částka 300,0 mil. Kč, tj. o 25,0 % (o 100,0 mil. Kč) méně než stanovil rozpočet v roce 2019 a o 8,0 % (o 22,3 mil. Kč) více než bylo v roce 2019 čerpáno.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je poskytován zaměstnavateli zaměstnávajícím na chráněných pracovních místech více než 50 % zdravotně postižených osob z celkového počtu zaměstnanců, nejvýše však 13 000 Kč, včetně povinných odvodů a příspěvku na provozní náklady, za osobu a měsíc. Vyplaceny byly **2,0 mld. Kč**, tj. 27,1 % schváleného rozpočtu, meziročně se tyto výdaje zvýšily o 19,1 % (o 326,3 mil. Kč). Schválený rozpočet 7,5 mld. Kč je o 7,1 % (o 500,0 mil. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2019, proti skutečnému čerpání v roce 2019 je vyšší o 1,4 % (o 100,3 mil. Kč).

Výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**⁵ činily **485,2 mil. Kč**, tj. 15,1 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 13,8 % (o 77,6 mil. Kč). Schválený rozpočet 3,2 mld. Kč (vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládá meziroční nárůst výdajů o 42,2 % (o 951,7 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2019 a zvýšení výdajů proti skutečnosti 2019 o 36,5 % (o 857,5 mil. Kč).

Vládní rozpočtová rezerva se vytváří podle § 27 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve výši nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok k zajištění krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů. Objem této rezervy na rok 2020 byl na základě zákona č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, ze dne 4. prosince 2019, stanoven na 4,9 mld. Kč v rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa. V souvislosti s mimořádnou situací vyvolanou vznikem a rozšířením nemoci COVID-19 došlo v březnu 2020 k novele zákona o státním rozpočtu na rok 2020. Tato novela zvýšila výdaje kapitoly Všeobecná pokladní správa, když navýšila vládní rozpočtovou rezervu o 59,3 mld. Kč. Tyto prostředky budou operativně používány na zamezení šíření a řešení dopadů epidemie COVID-19. Vzhledem k tomu, že kritická situace v souvislosti s nákazou bude dlouhodobějšího charakteru, nelze nyní s jistotou určit, kolik finančních zdrojů bude která složka záchranného a bezpečnostního systému státu vyžadovat či jaké další

⁵ Výdaje na rekvalifikaci, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR).

požadavky na výdaje státu způsobené touto krizí vzniknou. Způsob poskytování nezbytných zdrojů z vládní rozpočtové rezervy prostřednictvím projednání a rozhodnutí vlády zajišťuje potřebnou flexibilitu a jednotnost při strategickém řízení. K 31. březnu 2020 bylo **vyčerpáno celkem 4,6 mld. Kč**. Největší objem prostředků směřoval do kapitol Ministerstvo vnitra a Ministerstvo zdravotnictví v částce 4,5 mld. Kč. Prostředky byly určeny zejména na výdaje spojené s epidemií COVID-19 (nákup ochranných prostředků, ústenek, plicních ventilací a dalšího potřebného vybavení).

Nízké čerpání výdajů na **platy a podobné a související výdaje** ve výši **23,4 mld. Kč**, tj. 15,7 % rozpočtu po změnách (149,3 mld. Kč), souvisí s posunem účtování těchto prostředků (lednové výdaje jsou vypláceny v únoru atd.). Meziročně tyto výdaje vzrostly o 5,4 % (o 1,2 mld. Kč). Schválený rozpočet 149,0 mld. Kč je o 4,4 % (o 6,3 mld. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2019, proti skutečnému čerpání v roce 2019 je vyšší o 3,7 % (o 5,3 mld. Kč). Pokud jde o absolutní objem výdajů na platy a podobné a související výdaje (seskupení položek 50) nejvíce prostředků ve sledovaném období vyplatilo Ministerstvo vnitra, za ním následuje Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo financí a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Neinvestiční nákupy a související výdaje byly čerpány ve výši **21,8 mld. Kč**, což představovalo 17,3 % rozpočtu po změnách (126,5 mld. Kč) a meziroční nárůst o 46,2 % (o 6,9 mld. Kč). V nárůstu se projevila zvýšená potřeba ochranných pomůcek a dalšího materiálu v souvislosti s řešením pandemie koronaviru. Meziročně tak nákup materiálu vzrostl o 3,8 mld. Kč (jen v samotném březnu 2020 představovaly nákupy materiálu 5,3 mld. Kč, tj. přírůstek 3,8 mld. Kč). Vliv měl i nárůst výdajů na obsluhu státního dluhu (meziročně o 2,1 mld. Kč). Schválený rozpočet 124,3 mld. Kč je o 0,4 % (o 0,5 mld. Kč) nižší než schválený rozpočet roku 2019, proti skutečnému čerpání v roce 2019 pak o 16,9 % (o 18,0 mld. Kč) vyšší. V absolutním vyjádření byly nejvíce čerpány výdaje na nákup služeb (8,1 mld. Kč), nákup materiálu (5,3 mld. Kč), úroky a ostatní finanční výdaje (3,5 mld. Kč), výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhradami a věcnými dary (2,6 mld. Kč), výdaje na nákup vody, paliv a energie (1,3 mld. Kč), ostatní nákupy (1,0 mld. Kč, jde především o výdaje na opravy a udržování a cestovné) a netransferové převody uvnitř organizace, povinnosti a jistoty (176 mil. Kč). Na čerpání neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů se nejvíce podílely kapitoly Ministerstvo vnitra, Státní dluh, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo financí.

Na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům bylo vynaloženo **15,1 mld. Kč**, tj. 30,3 % rozpočtu po změnách (49,8 mld. Kč) při meziročním poklesu o 1,3 % (o 0,2 mld. Kč). Schválený rozpočet 47,5 mld. Kč je o 3,9 % (o 2,0 mld. Kč) nižší než schválený rozpočet roku 2019, proti skutečnému čerpání v roce 2019 pak nižší o 18,0 % (o 10,4 mld. Kč). Na poskytnutých dotacích podnikatelům se nejvíce podílela kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu (8,5 mld. Kč, z toho dotace na obnovitelné zdroje energie 6,3 mld. Kč), dále kapitola Technologická agentura ČR (2,2 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2,2 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (1,3 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (413 mil. Kč) a Ministerstvo obrany (403 mil. Kč).

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím dosáhly celkem **6,9 mld. Kč**, tj. 41,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 20,0 % (o 1,2 mld. Kč). Z celku nejvíce připadlo spolkům (3,1 mld. Kč – meziroční růst o 0,6 mld. Kč), církvím a náboženským společnostem (2,6 mld. Kč – růst o 0,5 mld. Kč) a fundacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem (1,0 mld. Kč – růst o 0,2 mld. Kč).

Rozpočet na rok 2020 je schválen ve výši 16,0 mld. Kč, tj. o 3,6 % méně (o 0,6 mld. Kč) než v roce 2019, a proti skutečnosti roku 2019 je nižší o 17,7 % (o 3,4 mld. Kč).

Státním fondům bylo převedeno celkem **23,5 mld. Kč neinvestičních prostředků**, tj. 49,8 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 23,8 % (o 4,5 mld. Kč). Z celku Státní zemědělský intervenční fond (dále jen SZIF) obdržel 17,5 mld. Kč, což bylo meziročně o 0,6 mld. Kč více, a Státní fond dopravní infrastruktury (dále jen SFDI) 5,1 mld. Kč s růstem

o 3,1 mld. Kč. Na rozdíl od 1. čtvrtletí roku 2019 obdržel Státní fond kinematografie část neinvestiční dotace ve výši 0,8 mld. Kč.

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2020 jsou neinvestiční transfery státním fondům zahrnuty v celkové částce 40,2 mld. Kč, z toho 89,6 % (36,0 mld. Kč) připadá SZIF (o 2,2 mld. Kč více než stanovil schválený rozpočet roku 2019 pro tento fond a o 0,3 mld. Kč více než činily skutečné transfery SZIF v roce 2019). Mimo SZIF jsou do rozpočtu roku 2020 zahrnuty neinvestiční výdaje pro SFDI ve výši téměř 3,2 mld. Kč, pro Státní fond kinematografie ve výši 807,4 mil. Kč, pro Státní fond kultury 1,9 mil. Kč a pro Státní fond životního prostředí ve výši 49,5 mil. Kč.

V rámci běžných výdajů státního rozpočtu bylo **veřejným rozpočtům územní úrovně** převedeno **67,6 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 33,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 12,4 % (o 7,5 mld. Kč). Na této částce se nejvíce podílely dotace regionálnímu školství určené zejména na platy pedagogických a nepedagogických pracovníků vyplácené prostřednictvím kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Dosáhly 51,3 mld. Kč při meziročním růstu o 6,1 mld. Kč (o 13,5 %) a byly tvořeny dvěma zálohami na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi na první čtyři měsíce roku 2020 v celkové výši 49,3 mld. Kč a čtvrtletní zálohou soukromým školám ve výši 1,9 mld. Kč. Jejich růst je odrazem zvyšování platů v regionálním školství od 1.1.2020 o 10 %. Další významnou položkou jsou transfery realizované podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Ministerstvo práce a sociálních věcí z tohoto titulu vyplatilo municipalitám 10,6 mld. Kč, což bylo meziročně o 1,5 mld. Kč více. Z kapitoly VPS byly uvolněny neinvestiční transfery obcím a krajům v rámci souhrnného dotačního vztahu ve výši 3,1 mld. Kč, což představovalo meziroční nárůst o 0,2 mld. Kč.

Schválený rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně 199,7 mld. Kč předpokládá zvýšení výdajů o 11,9 % (o 21,3 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2019 a o 8,2 % (o 15,1 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2019. Na transfery realizované podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách v rámci kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí vyhradil státní rozpočet 17,8 mld. Kč, což bylo meziročně o 2,3 mld. Kč více. Celkový objem finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích, k rozpočtu hl.m. Prahy a rozpočtům krajů pro rok 2020 činí 12,5 mld. Kč, když tento příspěvek na výkon státní správy byl pro rok 2020 meziročně navýšen o 4,3 %. Z celkových účelových dotací poskytovaných mimo finanční vztah (187,2 mld. Kč) je ve schváleném rozpočtu 85,5 % (160,1 mld. Kč) určeno pro obce a kraje z rozpočtu kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na dotace krajům zejména na tzv. přímé náklady pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, obcemi, příp. dobrovolnými svazky obcí.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím dosáhly 33,5 mld. Kč, tj. 42,7 % rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 23,0 % (o 6,3 mld. Kč). Z celku vysoké školy obdržely 19,6 mld. Kč (o 2,6 mld. Kč více než v 1. čtvrtletí 2019), veřejné výzkumné instituce 5,4 mld. Kč (meziročně vyšší o 0,7 mld. Kč), příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím činily 8,3 mld. Kč (téměř o 3,0 mld. Kč více než ve stejném období roku 2019).

Schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím celkem 78,6 mld. Kč počítá s meziročním nárůstem výdajů o 6,9 % (o 5,1 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2019, proti skutečnosti roku 2019 je vyšší o 2,4 % (o 1,8 mld. Kč).

Odvody vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie dosáhly ke konci března 2020 celkem **14,6 mld. Kč**, tj. 31,1 % rozpočtu a o 16,0 % (o 2,8 mld. Kč) méně než v 1. čtvrtletí 2019. Důvodem meziročního poklesu je skutečnost, že v 1. čtvrtletí roku 2019 požádala Evropská komise Českou republiku o zaslání již 4,7/12 rozpočtované částky. Z odvedené částky představovaly 2,3 mld. Kč odvody podle daně z přidané hodnoty a 12,3 mld. Kč odvody podle hrubého národního důchodu. Tyto výdaje jsou ve státním rozpočtu na rok 2020 schváleny v celkové výši 47,0 mld. Kč, tj. o 7,8 % (o 3,4 mld. Kč) více

než stanovil rozpočet v roce 2019 a o 6,7 % (o 2,9 mld. Kč) více než byla skutečnost roku 2019. Odvody podle daně z přidané hodnoty jsou rozpočtovány ve výši 7,0 mld. Kč a odvody podle hrubého národního důchodu, vč. příslušných korekcí, ve výši 40,0 mld. Kč. Rozpočet bude v průběhu roku upravován zejména v návaznosti na aktualizace vyměřovacích základů pro odvody a podle aktualizovaného devizového kurzu.

4.2. Kapitálové výdaje

Státní rozpočet na rok 2020 stanovil rozsah **kapitálových výdajů** ve výši **144,9 mld. Kč**, což představuje proti schválenému rozpočtu roku 2019 nárůst o 22,6 mld. Kč, tj. o 18,5 %, proti skutečnosti dosažené v roce 2019 pak o 5,8 mld. Kč, tj. o 4,1 % více. K meziročnímu nárůstu rozpočtovaných kapitálových výdajů dochází jak u výdajů, které jsou kryty příjmy z rozpočtu EU a FM - o 15,6 mld. Kč, tak i u kapitálových výdajů krytých z tuzemských zdrojů - o 7,0 mld. Kč. Z celkové rozpočtované výše 144,9 mld. Kč připadá na tuzemské zdroje 86,7 mld. Kč, tj. 59,8 % celkových kapitálových výdajů (ve skutečnosti roku 2019 to bylo 76,2 mld. Kč a 54,8 %), na zdroje kryté z EU a FM pak 58,2 mld. Kč a 40,2 % (v roce 2019 to bylo 62,9 mld. Kč a 45,2 %).

Výdaje státního rozpočtu **na financování programů** reprodukce majetku jsou pro rok 2020 rozpočtovány v celkové výši **140,3 mld. Kč** (včetně souvisejících neinvestičních výdajů), tj. proti schválenému rozpočtu na rok 2019 o 26,6 mld. Kč, resp. o 23,3 % vyšší. Došlo ke zvýšení investičních i neinvestičních výdajů vedených v informačním systému programového financování. Do rozpočtu výdajů na rok 2020 je zahrnuta i část dotací poskytnutých na financování programů z fondů EU v celkové výši 55,3 mld. Kč, proti roku 2019 o 16,9 mld. Kč vyšší. V informačním systému EDS/SMVS jsou kapitálové výdaje zahrnuty částkou 129,9 mld. Kč a neinvestiční výdaje částkou 10,4 mld. Kč.

Z druhového hlediska jsou celkové kapitálové výdaje (144,9 mld. Kč) rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně – dotace státním fondům (53,5 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (21,4 mld. Kč), transfery podnikatelským subjektům (12,2 mld. Kč), příspěvkovým a podobným organizacím (10,5 mld. Kč) a veřejným rozpočtům územní úrovně (5,3 mld. Kč). Většina prostředků rozpočtovaných v seskupení „Ostatní kapitálové výdaje“ je určena na financování společných programů EU a ČR a v průběhu roku je rozpočtovými opatřeními přesunuta na jiné výdajové položky.

Z celkové částky 144,9 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadá na Ministerstvo dopravy** (47,6 mld. Kč, tj. 32,9 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu, meziroční pokles o 1,2 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (22,9 mld. Kč, nárůst o 14,2 mld. Kč), Ministerstvo obrany (14,6 mld. Kč, nárůst o 2,3 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (11,5 mld. Kč, nárůst o 1,4 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (11,5 mld. Kč, nárůst o 7,3 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (9,8 mld. Kč, nárůst o 445 mil. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (6,9 mld. Kč, pokles o 2,8 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (6,1 mld. Kč, nárůst o 422 mil. Kč), Ministerstvo kultury (2,8 mld. Kč, nárůst o 151 mil. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (2,5 mld. Kč, nárůst o 1,0 mld. Kč), na kapitolu Všeobecná pokladní správa (1,7 mld. Kč, pokles o 721 mil. Kč), Ministerstvo financí (1,5 mld. Kč, pokles o 3 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (1,2 mld. Kč, nárůst o 321 mil. Kč), Akademii věd ČR (1,1 mld. Kč, nárůst o 141 mil. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (1,0 mld. Kč, pokles o 162 mil. Kč) atd.

Čerpání kapitálových výdajů v prvních třech měsících roku 2020 ve výši **23,4 mld. Kč** představovalo 16,6 % rozpočtu po změnách (140,6 mld. Kč) a bylo tak značně vyšší (o 6,9 mld. Kč, tj. o 42,2 %) než loňská čtvrtletní skutečnost. To souvisí především s meziročním zvýšením výdajů financovaných z národních zdrojů (o 5,7 mld. Kč), zatímco výdaje, u nichž se předpokládá finanční krytí ze strany EU, se zvýšily mírněji (o 1,2 mld. Kč), jak je uvedeno dále. V absolutním vyjádření meziročně nejvíce vzrostly investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (o 4,4 mld. Kč, z toho Státnímu fondu dopravní infrastruktury o 4,3 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (o 1,6 mld. Kč), investiční transfery podnikatelským subjektům (o 426 mil. Kč), příspěvkovým a

podobným organizacím (o 276 mil. Kč), neziskovým a podobným organizacím (o 126 mil. Kč) a obyvatelstvu (o 93 mil. Kč). Na druhé straně pokles byl vykázán zejména u investičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně (o 42 mil. Kč) a u nákupu pozemků (o 31 mil. Kč). Z celkové čerpané částky 23,4 mld. Kč tvořilo čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů 9,4 mld. Kč. Ze zahraničních zdrojů bylo uhrazeno 13,3 mld. Kč a z tuzemských zdrojů 10,0 mld. Kč.

Přehled o čerpání kapitálových výdajů v 1. čtvrtletí 2020 a srovnání s předchozím rokem podává následující graf.

Tabulka č. 8: Kapitálové výdaje podle druhového třídění (v mil. Kč)

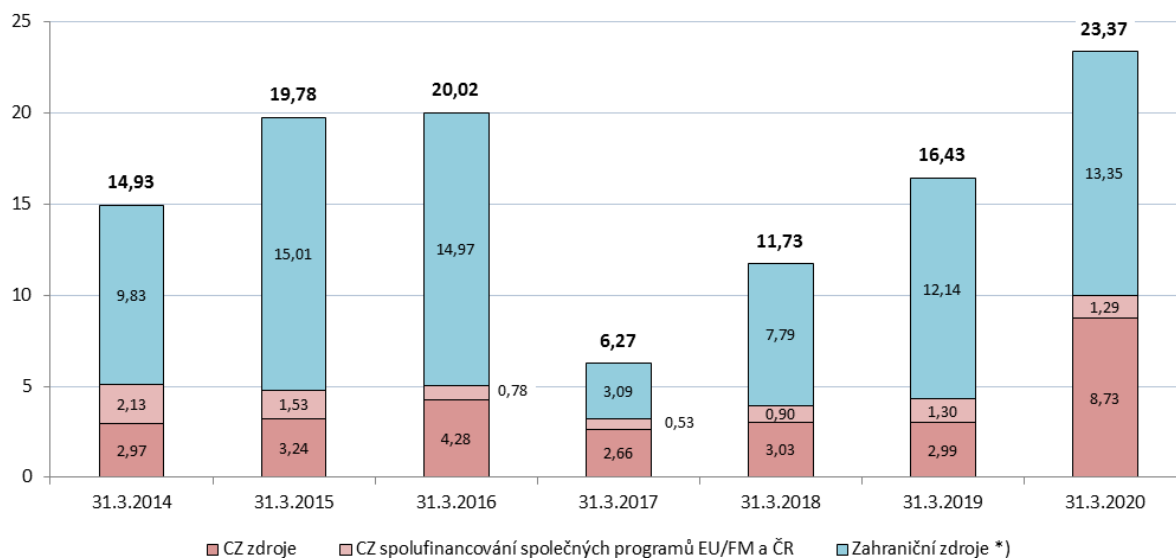
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	Skutečnost leden-březen 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost leden-březen 2020	%	Index 2020/2019 v %	Rozdíl 2020-2019 skutečnost
		schválený	po změnách				
Kapitálové výdaje státního rozpočtu celkem	16 431	144 912	140 632	23 367	16,6	142,2	6 936
v tom:							
Investiční nákupy a související výdaje	1 323	24 804	25 223	2 829	11,2	213,9	1 506
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	295	3 370	3 840	269	7,0	91,1	-26
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	996	21 429	21 374	2 560	12,0	257,0	1 564
Pozemky	32	5	9	1	5,9	1,7	-31
Nadlimitní věcná břemena a právo stavby		0	0				
Nákup akcií a majetkových podílů		285	285		0,0		
Investiční transfery	14 961	84 034	88 099	20 239	23,0	135,3	5 278
podnikatelským subjektům	2 663	12 212	11 840	3 089	26,1	116,0	426
neziskovým a podobným organizacím	360	2 355	3 353	485	14,5	134,9	126
státním fondům	4 567	53 535	46 627	8 962	19,2	196,3	4 396
veřejným rozpočtům územní úrovně	4 252	5 283	11 258	4 210	37,4	99,0	-42
příspěvkovým a podobným organizacím	2 686	10 490	14 862	2 962	19,9	110,3	276
vlastním fondům a k útvarům bez plné právní subjektivity				0			
obyvatelstvu	411			504		122,7	93
do zahraničí	22	158	158	26	16,3	117,0	4
Inv. půjčené prostředky veř. rozp. územní úrovně	30						-30
Ostatní kapitálové výdaje	118	35 789	27 025	299	1,1	253,6	181

Nejvíce investičních prostředků bylo vynaloženo na transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (9,0 mld. Kč, z toho Státnímu fondu dopravní infrastruktury 7,3 mld. Kč, Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu 1,5 mld. Kč a Státnímu fondu kinematografie 186 mil. Kč), veřejným rozpočtům územní úrovně (4,2 mld. Kč), podnikatelským subjektům (3,1 mld. Kč), příspěvkovým a podobným organizacím (3,0 mld. Kč), na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (2,6 mld. Kč) a nehmotného majetku (269 mil. Kč), na investiční transfery obyvatelstvu (504 mil. Kč) a neziskovým a podobným organizacím (485 mil. Kč). Z kapitol státního rozpočtu nejvíce investičních výdajů vynaložilo Ministerstvo dopravy (7,3 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (4,5 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (2,4 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (1,8 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (1,8 mld. Kč), Ministerstvo obrany (1,7 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (1,0 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (973 mil. Kč), Ministerstvo kultury (462 mil. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (390 mil. Kč), Akademie věd ČR (330 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (140 mil. Kč), Všeobecná pokladní správa (107 mil. Kč) a Ministerstvo financí (104 mil. Kč).

Pokud jde o kapitálové výdaje na spolufinancování společných programů EU a ČR, ty dosáhly 14,6 mld. Kč (ve stejném období roku 2019 to bylo 13,4 mld. Kč). Výdaje na spolufinancování programů EU a ČR byly čerpány zejména v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (4,8 mld. Kč), OP Doprava 2014+ (4,0 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (2,2 mld. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (1,5 mld. Kč), Programu rozvoje venkova 2014+ (1,4 mld. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (523 mil. Kč) a dalších.

Přehled o čerpání kapitálových výdajů podle zdrojů v porovnání s předchozími léty podává následující graf.

Graf č. 16: Kapitálové výdaje podle prostorové jednotky (v mld. Kč)

Pozn.: Téměř všechny prostředky představují EU podíl určený na spolufinancování společných programů EU/FM a ČR. Dále se jedná o prostředky z NATO a jiné prostředky ze zahraničí.

5. Tabulková část

Tabulka č. 1: Příjmy státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2019 a 2020 podle kapitol

Tabulka č. 2: Výdaje státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2019 a 2020 podle kapitol

Tabulka č. 3: Meziroční srovnání celostátních daňových příjmů

Tabulka č. 1: Příjmy státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2019 a 2020 podle kapitol (v tis. Kč)

Kapitoly	Stav v ČNB 31.3.2019	Schválený rozpočet 2020	Stav ČNB 31.3.2020	% plnění k SR	Index 2020/2019
301 Kancelář prezidenta republiky	28	60	38	63,1	134,0
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	5 075	16 000	5 273	33,0	103,9
303 Senát Parlamentu	1 022	2 900	1 212	41,8	118,7
304 Úřad vlády ČR	1 187	30 480	8 902	29,2	750,2
305 Bezpeč. informační služba	61 344	190 000	65 874	34,7	107,4
306 Min. zahraničních věcí	251 565	946 750	297 068	31,4	118,1
307 Min. obrany	1 544 062	5 393 185	1 912 503	35,5	123,9
308 Národní bezpečnostní úřad	731	800	456	57,0	62,4
309 Kancelář veřejného ochránce práv	188	490	1 268	258,7	675,4
312 Min. financí	1 672 211	5 436 603	1 658 867	30,5	99,2
313 Min. práce a soc.věcí	129 806 650	552 589 412	135 824 728	24,6	104,6
314 Min. vnitra	2 867 808	10 685 259	3 226 090	30,2	112,5
315 Min. životního prostředí	5 335 545	27 015 820	6 291 800	23,3	117,9
317 Min. pro místní rozvoj	2 233 834	21 559 140	2 310 440	10,7	103,4
321 Grantová agentura ČR	381	0	3 773	x	991,1
322 Min. průmyslu a obchodu	969 469	15 635 603	2 677 233	17,1	276,2
327 Min. dopravy	1 720 410	13 847 511	3 591 483	25,9	208,8
328 Český telekomunikační úřad	1 113 866	803 430	973 071	121,1	87,4
329 Min. zemědělství	17 438 356	34 246 075	17 698 027	51,7	101,5
333 Min. školství, mládeže a tělovýchovy	5 077 637	12 282 725	2 415 940	19,7	47,6
334 Min. kultury	32 189	451 193	37 358	8,3	116,1
335 Min. zdravotnictví	647 882	1 946 800	831 370	42,7	128,3
336 Min. spravedlnosti	958 645	3 236 536	984 590	30,4	102,7
343 Úřad pro ochranu osobních údajů	807	0	583	x	72,3
344 Úřad průmyslového vlastnictví	70 483	241 603	83 234	34,5	118,1
345 Český statistický úřad	11 684	15 656	14 626	93,4	125,2
346 Český úřad zeměměřičký a katastrální	211 109	1 326 647	320 193	24,1	151,7
348 Český báňský úřad	937	336 321	330	0,1	35,2
349 Energetický regulační úřad	77 562	322 726	78 180	24,2	100,8
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	4 694	5 500	7 517	136,7	160,1
355 Ústav pro studium totalitních režimů	370	1 978	1 463	74,0	395,2
358 Ústavní soud	153	0	114	x	74,4
359 Úřad Národní rozpočtové rady	11	0	1	x	9,7
361 Akademie věd ČR	5	1 347	0	0	8,4
362 Národní sportovní agentura	x	0	0	x	x
371 Úřad pro dohled nad hospod. politic. stran a politic. hnutí	54	0	17	x	32,5
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	1 423	6 050	1 231	20,4	86,5
373 Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	62	0	26	x	42,5
374 Správa st. hmotných rezerv	22 044	30 000	12 844	42,8	58,3
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	172 716	170 400	172 153	101,0	99,7
376 Generální inspekce bezpečnostních sborů	15 955	72 176	16 857	23,4	105,7
377 Technologická agentura ČR	10 464	378 660	12 452	3,3	119,0
378 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	152	400	149	37,3	98,6
381 Nejvyšší kontrolní úřad	811	518	378	73,0	47
Celkem kap. 301-381	172 341 580	709 226 753	181 539 714	25,6	105,3
396 Státní dluh	0	0	0	x	x
397 Operace státních finančních aktiv	564 599	2 191 500	566 957	25,9	100,4
398 Všeobecná pokladní správa	191 398 349	776 900 471	195 199 894	25,1	102,0
Celkem	364 304 529	1 488 318 724	377 306 565	25,4	103,6

Tabulka č. 2: Výdaje státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2019 a 2020 podle kapitol (v tis. Kč)

Kapitoly	Stav v ČNB 31.3.2019	Schválený rozpočet 2020	Stav ČNB 31.3.2020	% plnění k SR	Index 2020/2019
301 Kancelář prezidenta republiky	81 318	419 324	84 490	20,1	103,9
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	233 543	1 393 660	254 447	18,3	109,0
303 Senát Parlamentu	104 366	645 607	104 282	16,2	99,9
304 Úřad vlády ČR	158 164	1 091 826	105 291	9,6	66,6
305 Bezpeč. informační služba	301 560	2 147 315	351 014	16,3	116,4
306 Min. zahraničních věcí	1 121 129	8 171 303	1 674 465	20,5	149,4
307 Min. obrany	13 490 053	72 600 366	15 611 073	21,5	115,7
308 Národní bezpečnostní úřad	46 018	295 080	64 914	22,0	141,1
309 Kancelář veřejného ochránce práv	31 236	152 615	25 921	17,0	83,0
312 Min. financí	3 856 604	23 889 154	3 927 265	16,4	101,8
313 Min. práce a soc.věcí	160 517 516	676 800 038	177 523 507	26,2	110,6
314 Min. vnitra	14 248 519	81 519 359	18 213 882	22,3	127,8
315 Min. životního prostředí	2 677 777	15 899 439	2 121 009	13,3	79,2
317 Min. pro místní rozvoj	4 922 087	26 631 530	5 870 771	22,0	119,3
321 Grantová agentura ČR	1 426 946	4 360 546	2 165 104	49,7	151,7
322 Min. průmyslu a obchodu	11 038 695	49 104 100	11 613 972	23,7	105,2
327 Min. dopravy	7 716 355	66 472 681	15 382 828	23,1	199,4
328 Český telekomunikační úřad	93 015	2 585 053	392 759	15,2	422,3
329 Min. zemědělství	22 876 856	56 544 982	22 679 066	40,1	99,1
333 Min. školství, mládeže a tělovýchovy	69 802 932	226 467 000	77 302 351	34,1	110,7
334 Min. kultury	3 031 608	15 549 131	5 505 596	35,4	181,6
335 Min. zdravotnictví	1 700 901	9 250 443	3 703 295	40,0	217,7
336 Min. spravedlnosti	5 308 015	31 891 409	5 639 323	17,7	106,2
343 Úřad pro ochranu osobních údajů	29 667	171 777	26 003	15,1	87,6
344 Úřad průmyslového vlastnictví	30 857	213 014	33 507	15,7	108,6
345 Český statistický úřad	214 492	1 493 383	266 502	17,8	124,2
346 Český úřad zeměměřický a katastrální	559 594	3 633 798	596 747	16,4	106,6
348 Český báňský úřad	26 486	185 129	28 360	15,3	107,1
349 Energetický regulační úřad	48 579	302 165	48 653	16,1	100,2
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	41 208	258 657	42 813	16,6	103,9
355 Ústav pro studium totalitních režimů	38 103	259 348	33 771	13,0	88,6
358 Ústavní soud	39 089	239 789	38 403	16,0	98,2
359 Úřad Národní rozpočtové rady	3 995	24 926	3 634	14,6	91,0
361 Akademie věd ČR	1 050 089	6 563 390	2 476 298	37,7	235,8
362 Národní sportovní agentura	x	85 924	14 867	17,3	x
371 Úřad pro dohled nad hospod. politic. stran a politic. hnutí	6 243	34 445	4 156	12,1	66,6
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	10 887	67 310	13 840	20,6	127,1
373 Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	2 961	22 311	3 743	16,8	126,4
374 Správa st. hmotných rezerv	583 174	2 581 804	646 697	25,0	110,9
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	80 521	445 248	85 014	19,1	105,6
376 Generální inspekce bezpečnostních sborů	64 904	452 581	72 350	16,0	111,5
377 Technologická agentura ČR	3 323 009	4 102 465	4 275 303	104,2	128,7
378 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	59 639	425 318	49 273	11,6	82,6
381 Nejvyšší kontrolní úřad	94 067	644 751	95 142	14,8	101,1
Celkem kap. 301-381	331 092 777	1 396 089 496	379 171 700	27,2	114,5
396 Státní dluh	1 350 366	48 810 880	3 431 393	7,0	254,1
397 Operace státních finančních aktiv	505	20 400 000	510	0,0	101,0
398 Všeobecná pokladní správa	41 103 196	223 018 347	39 410 677	17,7	95,9
Celkem	373 546 844	1 688 318 724	422 014 281	25,0	113,0

Tabulka č. 3: Meziroční srovnání celostátních daňových příjmů (v mld. Kč)

	Celkem r. 2018			Celkem r. 2019			Celkem r. 2020			meziroč.přírůstek skutečnost		meziroční index skutečnost %	
	Schválený rozpočet	Skutečnost	% plnění	Schválený rozpočet	Skutečnost	% plnění	Schválený rozpočet	Skutečnost	% plnění	2019/2018	2020/2019	2019/2018	2020/2019
	Daňové příjmy (vč. poj.na SZ a poj. na VZP)		394,67			415,13			434,43		20,46	19,30	105,2
Daňové příjmy (bez pojistného na SZ)	1 017,89	234,99	23,1	1 086,94	242,64	22,3	1 074,91	253,54	23,6	7,65	10,90	103,3	104,5
DPH	416,10	92,64	22,3	441,40	92,49	21,0	461,00	97,78	21,2	-0,15	5,28	99,8	105,7
Spotřební daně (vč. energ. daní)	162,90	38,00	23,3	165,80	36,54	22,0	168,40	39,16	23,3	-1,46	2,62	96,2	107,2
Daně z příjmů PO	175,40	39,07	22,3	184,20	40,55	22,0	145,70	41,35	28,4	1,48	0,80	103,8	102,0
Daně z příjmů FO	218,10	54,64	25,1	248,50	62,00	25,0	249,10	65,13	26,1	7,36	3,12	113,5	105,0
vybíraná srážkou	15,80	3,59	22,7	17,80	3,98	22,4	18,10	4,62	25,5	0,40	0,64	111,1	116,0
placená plátcí	193,80	44,29	22,9	221,50	49,82	22,5	225,00	54,76	24,3	5,53	4,93	112,5	109,9
placená poplatníky	8,50	6,77	79,6	9,20	8,20	89,1	6,00	5,75	95,8	1,43	-2,45	121,1	70,1
Silniční daň	6,10	1,30	21,3	6,30	1,34	21,2	6,50	1,34	20,6	0,04	0,00	102,7	100,2
Daň z nemovitých věcí	11,40	0,20	1,7	12,00	0,21	1,7	11,10	0,18	1,6	0,01	-0,03	106,3	86,2
Daň z nabytí nemovitých věcí	12,00	3,41	28,4	12,30	3,55	28,9	13,80	3,33	24,1	0,14	-0,23	104,1	93,6
Dálniční poplatek ****)	5,00	1,96	39,1	5,10	2,37	46,5	5,60	1,36	24,3	0,41	-1,01	121,1	57,5
Ostatní daně a poplatky	10,89	3,77	34,6	11,34	3,58	31,6	13,71	3,92	28,6	-0,18	0,34	95,1	109,4
Pojistné na SZ	496,94	121,61	24,5	556,42	131,45	23,6	561,44	137,14	24,4	9,84	5,69	108,1	104,3
Pojistné na veřej. zdrav. pojištění *****)		38,06			41,04			43,75		2,98	2,71	107,8	106,6

*) v celost.daních v roce 2018 není zahrn.DPPO za obce a kraje (rozpočet 6,7 mld. Kč) a dále správní a místní poplatky obcím (8,1 mld. Kč), popl.za znečišť.ŽP obcím (2,8 mld Kč) a daň z hazard.her obcím (5,4 mld. Kč)-ve skut. je lze sledovat pouze v účetnictví

***) v celost.daních v roce 2019 není zahrn.DPPO za obce a kraje (rozpočet 6,7 mld. Kč) a dále správní a místní poplatky obcím (8,9 mld. Kč), popl.za znečišť.ŽP obcím a krajům (3,2 mld Kč) a daň z hazard.her obcím (5,0 mld. Kč)-ve skut. je lze sledovat pouze v účetnictví

****) v celost.daních v roce 2020 není zahrn.DPPO za obce a kraje (rozpočet 8,1 mld. Kč) a dále správní a místní poplatky obcím (9,1 mld. Kč), popl.za znečišť.ŽP obcím a krajům (3,6 mld Kč) a daň z hazard.her obcím (5,3 mld. Kč)-ve skut. je lze sledovat pouze v účetnictví

*****) údaj skutečnosti za uvedené roky odpovídá stavu inkasa za minulý měsíc (MF nemá možnost sledovat každodenní pohyb inkasa z dálničních poplatků)

*****) jedná se o vybrané pojistné za období od 1.1. do 28./29.2. daného roku. Nezahrnuje platbu za tzv. státní pojištěnce a nejedná se o příjem SR.

Pozn.: Údaje vycházejí ze stavů na účtech ČNB

II. Zpráva o řízení státního dluhu

1. Vývoj a stav státního dluhu

1.1. Vývoj státního dluhu v 1. čtvrtletí 2020

Státní dluh se v 1. čtvrtletí roku 2020 zvýšil z 1 640,2 mld. Kč na 1 772,8 mld. Kč, tj. o 132,6 mld. Kč, resp. 8,1 %, přičemž vnitřní státní dluh vzrostl o 124,0 mld. Kč a korunová hodnota vnějšího státního dluhu se zvýšila o 8,6 mld. Kč.

Nárůst státního dluhu je dán především zvýšením stavu státních pokladničních poukázek (dále též „SPP“) vydaných na domácím trhu zejména z důvodu posílení likviditních rezerv státní pokladny pro krytí zvýšeného krizového deficitu státního rozpočtu, který byl příslušnou změnou zákona zvýšen ze 40,0 mld. Kč na 200,0 mld. Kč z důvodu nutnosti řešení dopadů pandemického šíření nového koronaviru SARS-CoV-2, a rovněž střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů (dále též „SDD“) vydaných na domácím trhu zejména z důvodu získání peněžních prostředků na pokrytí splátek korunového státního dluhu v roce 2020.

Tabulka č. 9: Vývoj státního dluhu v 1. čtvrtletí 2020 (v mil. Kč)

	Stav	Výpůjční operace	Splátky	Kurzové rozdíly a ostatní vlivy	Změna	Stav
	1.1.2020	(a)	(b)	(c)	(a-b+c)	31.3.2020
STÁTNÍ DLUH CELKEM	1 640 185	245 330	125 516	12 759	132 573	1 772 758
Vnitřní dluh	1 437 356	182 119	60 030	1 915	124 004	1 561 359
Státní pokladniční poukázky	4 530	68 600	4 570		64 030	68 560
Spořicí státní dluhopisy	13 003	1 686	22		1 664	14 667
Středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na domácím trhu	1 419 219	111 160	54 358	1 915	58 717	1 477 936
Krátkodobé zápůjčky a vystavené směnky	604	673	1 080	0	-407	196
Vnější dluh	202 830	63 212	65 486	10 844	8 569	211 399
Středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na zahraničních trzích	151 501		27 160	9 573	-17 587	133 914
Úvěry od EIB	38 497		1 006	141	-866	37 631
Krátkodobé zápůjčky	12 832	63 212	37 320	1 130	27 021	39 854

Zdroj: MF

1.2. Stav státního dluhu

V 1. čtvrtletí roku 2020 nadále zůstává v měnové skladbě státního dluhu dominantní měnou česká koruna s podílem na celkovém státním dluhu dosahujícím téměř 89 %. Významný podíl v měnové skladbě v hodnotě cca 11 % si udržuje euro. Podíl japonského jenu je zanedbatelný.

Tabulka č. 10: Měnová skladba státního dluhu

	1.1.2020	mld. Kč	%	31.3.2020	mld. Kč	%
CELKEM	v původní měně	1 640,19	100,00	v původní měně	1 772,76	100,00
CZK	1 450 442 603 005,98	1 450,44	88,43	1 570 124 719 978,43	1 570,12	88,57
EUR	7 255 000 000,00	183,49	11,19	7 264 887 949,09	195,74	11,04
JPY	30 000 000 000,00	6,25	0,38	30 000 000 000,00	6,90	0,39

Poznámka: Se zohledněním měnových zajišťovacích operací.

Zdroj: MF

1.3. Emise a splátky dluhových instrumentů a realizace zápůjček

Ministerstvo financí (dále též „Ministerstvo“) v 1. čtvrtletí roku 2020 úspěšně umístilo na primárním a sekundárním trhu korunové SDD v celkové jmenovité hodnotě 111,2 mld. Kč, a

to navzdory značné volatilitě na finančních trzích dané rostoucí nejistotou investorů v důsledku pandemického šíření nového koronaviru SARS-CoV-2 v průběhu roku 2020. Zvýšenou emisní činností tak Ministerstvo pokrylo společně s emisí státních dluhopisů určených pro občany dvě třetiny splátek korunového státního dluhu v letošním roce a to stále za relativně výhodných podmínek, když prodalo státní dluhopisy za průměrný výnos do splatnosti 1,33 % p. a. při průměrné době do splatnosti 6,6 roku.

Výpůjční operace státu v 1. čtvrtletí roku 2020 činily 245 330 mil. Kč, přičemž výpůjční operace vnitřního dluhu činily 182 119 mil. Kč a výpůjční operace vnějšího dluhu pak 63 212 mil. Kč.

Celkové splátky státního dluhu v 1. čtvrtletí roku 2020 činily 125 516 mil. Kč, přičemž splátky vnitřního dluhu činily 60 030 mil. Kč a splátky vnějšího dluhu činily 65 486 mil. Kč.

1.3.1. Státní pokladniční poukázky

Byly realizovány 2 emise SPP, přičemž v březnu byla uskutečněna rezervní emise 52týdenní SPP ve vazbě na posilování rezerv státní pokladny pro zajištění krátkodobého krytí plnění původně neplánovaného razantního zvýšení krizového schodkového hospodaření státního rozpočtu v roce 2020.

Cílem rezervních emisí SPP však není obnovit tento segment jako nástroj dlouhodobého financování výpůjčních potřeb České republiky, ale využít jej jako dočasný prostředek k tvorbě likviditní rezervy státní pokladny na krytí zvýšeného krizového schodku státního rozpočtu.

Celkové výpůjční operace realizované prostřednictvím emisí SPP činily 68 600 mil. Kč, přičemž veškeré tyto operace byly realizovány na primárním trhu. Celková jmenovitá hodnota splátek pak činila 4 570 mil. Kč. Celková jmenovitá hodnota SPP v oběhu se tak v průběhu 1. čtvrtletí roku 2020 zvýšila ze 4 530 mil. Kč na 68 560 mil. Kč, tedy o 64 030 mil. Kč.

Tabulka č. 11: Přehled emisí SPP v 1. čtvrtletí 2020

Číslo emise	Datum emise	Datum splatnosti	Prodáno	Částka získaná primární aukcí	Doba splatnosti	Výnos
			(mil. Kč)	(mil. Kč)	(dny)	(% pa)
812	03.01.2020	20.03.2020	40,00	39,91	77	1,000
813	27.03.2020	26.03.2021	68 560,00	67 704,29	364	1,250
Celkem			68 600,00	67 744,21		

Zdroj: MF

1.3.2. Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy na domácím trhu

V 1. čtvrtletí roku 2020 Ministerstvo uskutečnilo 14 aukcí korunových SDD na primárním trhu. Celkově tak emise domácích korunových SDD na primárním trhu dosáhly v 1. čtvrtletí roku 2020 výše 92 490 mil. Kč, v tom 89 458 mil. Kč emise fixně úročených dluhopisů a 3 032 mil. Kč pak emise variabilně úročených dluhopisů.

Tabulka č. 12: Přehled SDD vydaných na primárním trhu v 1. čtvrtletí 2020

Číslo emise a tranše	Datum tranše (emise)	Datum splatnosti	Jmenovitá hodnota tranše	Částka získaná primární aukcí ¹	Kupón	Výnos do splatnosti	Průměrný spread proti PRIBORU
			(v mil. Kč)	(v mil. Kč)	(%)	(% pa)	bps
100, 22. tranše	17.01.2020	10.02.2027	4 842,93	4 395,13	0,25	1,647	-
97, 23. tranše	31.01.2020	25.10.2023	4 629,65	4 448,39	0,45	1,537	-
53, 9. tranše	31.01.2020	26.11.2057	446,89	744,41	4,85	2,227	-
120, 1. tranše	14.02.2020	14.02.2025	5 533,93	5 463,66	1,25	1,517	-
53, 10. tranše	14.02.2020	26.11.2057	566,13	956,73	4,85	2,160	-
120, 2. tranše	28.02.2020	14.02.2025	5 457,23	5 394,24	1,25	1,493	-
100, 23. tranše	28.02.2020	10.02.2027	3 058,11	2 842,17	0,25	1,320	-
100, 24. tranše	13.03.2020	10.02.2027	2 500,00	2 384,28	0,25	0,945	-
121, 1. tranše	13.03.2020	13.03.2031	9 650,00	9 808,84	1,20	1,041	-
53, 11. tranše	13.03.2020	26.11.2057	500,00	903,80	4,85	1,854	-
121, 2. tranše	27.03.2020	13.03.2031	14 762,41	14 204,06	1,20	1,578	-
90, 13. tranše	27.03.2020	19.11.2027	3 032,30	2 970,35	VAR	-	19,491
97, 24. tranše	27.03.2020	25.10.2023	37 510,54	36 623,65	0,45	1,127	-
Celkem			92 490,12	91 139,70			-

¹ Bez alikvotních úrokových výnosů.

Zdroj: MF

V průběhu 1. čtvrtletí roku 2020 byly na sekundárním trhu realizovány výměnné operace, u kterých dochází v rámci jedné transakce k současnému prodeji určité emise SDD z majetkového účtu Ministerstva a zpětnému odkupu jiné emise těchto dluhopisů.

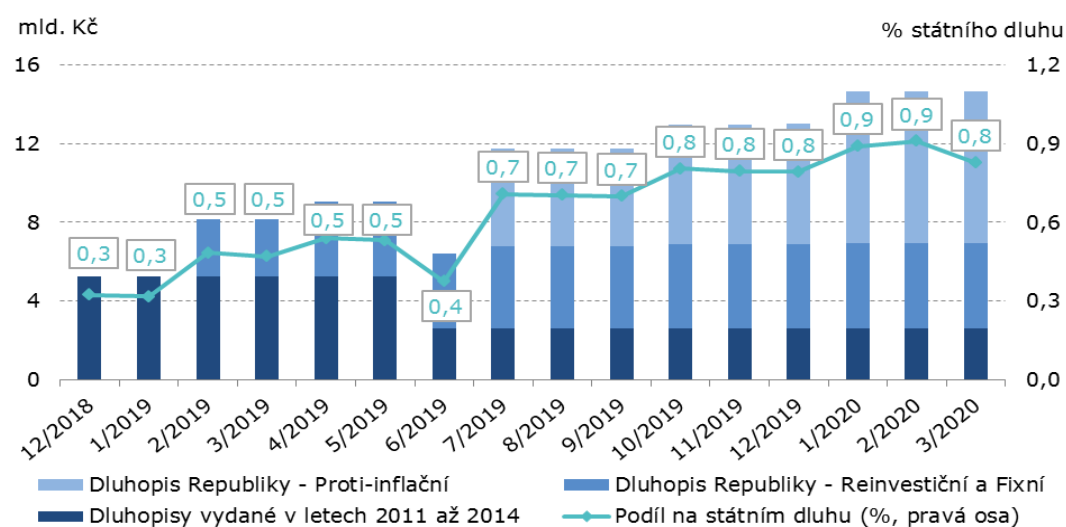
Celkem bylo provedeno 11 výměnných operací, v rámci kterých byly z majetkového účtu Ministerstva vyměněny SDD v celkové jmenovité hodnotě 4 304 mil. Kč za SDD v celkové jmenovité hodnotě 4 304 mil. Kč. Dále bylo na sekundárním trhu uskutečněno 35 přímých prodejů korunových SDD z majetkového účtu Ministerstva v celkové jmenovité hodnotě 14 366 mil. Kč.

Další splátky SDD vydaných na domácím trhu v 1. čtvrtletí roku 2020 činily 50 054 mil. Kč a byly dány výhradně splátkou jistiny 101. emise 3letých státních dluhopisů z roku 2017 uhrazené při své splatnosti dne 10. února 2020.

Celková jmenovitá hodnota SDD vydaných na domácím trhu v oběhu se zvýšila z 1 419 219 mil. Kč na počátku roku 2020 o 58 717 mil. Kč na 1 477 936 mil. Kč na konci 1. čtvrtletí roku 2020.

1.3.3. Státní dluhopisy určené pro občany

Graf č. 17: Vývoj jmenovité hodnoty dluhopisů pro občany v oběhu

Zdroj: MF

Na počátku roku 2020 činila jmenovitá hodnota státních dluhopisů určených pro občany v oběhu 13 003 mil. Kč. Dne 2. ledna 2020 došlo k vydání emise reinvestičního Dluhopisu Republiky v celkové jmenovité hodnotě 52 mil. Kč, emise proti-inflačního Dluhopisu Republiky v celkové jmenovité hodnotě 1 605 mil. Kč a emise fixního Dluhopisu Republiky v celkové jmenovité hodnotě 16 mil. Kč. V průběhu 1. čtvrtletí 2020 došlo dále k vydání 2. tranše Dluhopisů Republiky ve formě reinvestice výnosů v celkové jmenovité hodnotě 12 mil. Kč. Celkem tak byly vydány Dluhopisy Republiky ve jmenovité hodnotě 1 686 mil. Kč. V průběhu 1. čtvrtletí 2020 dále došlo ke splacení emise Dluhopisu Republiky před datem splatnosti na základě uplatnění práva držitelů v celkové jmenovité hodnotě 22 mil. Kč. Na konci 1. čtvrtletí roku 2020 tak činila jmenovitá hodnota státních dluhopisů určených pro občany celkem 14 667 mil. Kč.

1.3.4. Střednědobé a dlouhodobé dluhopisy vydané na zahraničních trzích

Na počátku roku 2020 činila korunová hodnota SDD vydaných na zahraničních trzích v oběhu včetně vlivu zajištění 151 501 mil. Kč. V průběhu 1. čtvrtletí roku 2020 byla při své splatnosti dne 18. března 2020 uhrazena 2. emise 15letých státních dluhopisů denominovaných v euro z roku 2005 v celkové jmenovité hodnotě 1 mld. EUR, jejíž korunový ekvivalent k datu splatnosti činil 27 160 mil. Kč. V průběhu 1. čtvrtletí roku 2020 došlo ke zvýšení korunové hodnoty SDD vydaných na zahraničních trzích v důsledku kurzových rozdílů o 9 573 mil. Kč. Na konci 1. čtvrtletí roku 2020 tak korunová hodnota SDD vydaných na zahraničních trzích v oběhu včetně vlivu zajištění dosáhla hodnoty 133 914 mil. Kč.

1.3.5. Státní dluhopisy celkem

Celková jmenovitá hodnota státních dluhopisů v oběhu včetně vlivu zajištění SDD vydaných na zahraničních trzích vzrostla v 1. čtvrtletí roku 2020 o 106 824 mil. Kč z 1 588 253 mil. Kč na 1 695 077 mil. Kč.

Podíl SPP na celkovém státním dluhu na počátku roku 2020 činil 0,3 %, zatímco na konci 1. čtvrtletí roku 2020 se zvýšil na 3,9 %. Podíl ostatních státních dluhopisů se přitom snížil z 96,6 % k 1. 1. 2020 na 91,8 % k 31. 3. 2020.

1.3.6. Úvěry od Evropské investiční banky

V průběhu 1. čtvrtletí roku 2020 nedošlo k přijetí žádné tranše úvěrů od Evropské investiční banky (dále též „EIB“).

V průběhu 1. čtvrtletí roku 2020 se uskutečnily splátky úvěrů od EIB v celkové výši 1 006 mil. Kč, v tom 649 mil. Kč představovala úplná řádná splátka druhé tranše úvěru na výstavbu Pražského okruhu část B, 177 mil. Kč činily dílčí splátky úvěru na výstavbu dálnic B, 77 mil. Kč dílčí splátky úvěru pro Masarykovu univerzitu, 60 mil. Kč dílčí splátky úvěru na prevenci povodní, 33 mil. Kč dílčí splátky úvěru na odstraňování povodňových škod z roku 2002 a 11 mil. Kč dílčí splátky úvěru na výstavbu Pražského okruhu část A.

V průběhu 1. čtvrtletí 2020 došlo rovněž ke konverzi 9. tranše úvěru na spolufinancování výdajů na Operační program Doprava – A denominovaného v korunách ve jmenovité hodnotě 1 400 mil. Kč do úvěru denominovaného v jednotné evropské měně s nulovou fixní sazbou ve výši 56,4 mil. EUR. V důsledku kurzových rozdílů pak došlo ke zvýšení korunové hodnoty úvěrů od EIB o 141 mil. Kč.

Celkem se tak hodnota úvěrů od EIB v průběhu 1. čtvrtletí roku 2020 snížila z 38 497 mil. Kč na 37 631 mil. Kč.

1.3.7. Krátkodobé zápůjčky a státem vystavené směnky

Na počátku roku 2020 činil stav zápůjčních facilit ve formě repo operací 603 mil. Kč. Celkové přijaté peněžní prostředky ze zápůjčních facilit ve formě repo operací v 1. čtvrtletí roku 2020 činily 673 mil. Kč a splátky těchto zápůjčních facilit ve formě repo operací pak dosáhly

1 080 mil. Kč⁶. Na konci 1. čtvrtletí roku 2020 tak stav těchto zápůjčních facilit činil 196 mil. Kč. Jednalo se o zápůjčky formou repo operací s kolaterálem SDD.⁷

K datu 20. února 2015 v souvislosti s nabytím účinnosti změny zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtových pravidel) byly do evidence státního dluhu zařazeny rovněž dluhy ze státem vystavených směnek, jejichž stav ke konci 1. čtvrtletí roku 2020 činil 435 tis. Kč.

Na počátku roku 2020 činila korunová hodnota zápůjček v podobě depozitních operací denominovaných v cizích měnách 12 832 mil. Kč. V průběhu 1. čtvrtletí roku 2020 byly přijaty zápůjčky ve formě depo operací ve výši 2 219 mil. EUR a repo operací s kolaterálem SDD vydaných na domácím trhu ve výši 190 mil. EUR, tj. v celkové výši 2 409 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu přijetí činil 63 212 mil. Kč, a splaceny zápůjčky ve formě depo operací ve výši 1 265 mil. EUR a repo operací s kolaterálem SDD vydaných na domácím trhu ve výši 190 mil. EUR, tj. v celkové výši 1 455 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu splatnosti činil 37 320 mil. Kč. Tyto zápůjčky byly realizovány při záporných úrokových sazbách, čímž bylo dosaženo dodatečných příjmů státního rozpočtu. Celková korunová hodnota zápůjček denominovaných v cizích měnách na konci 1. čtvrtletí 2020 činila 39 854 mil. Kč.

1.4. Vývoj na finančních trzích a ratingové hodnocení České republiky

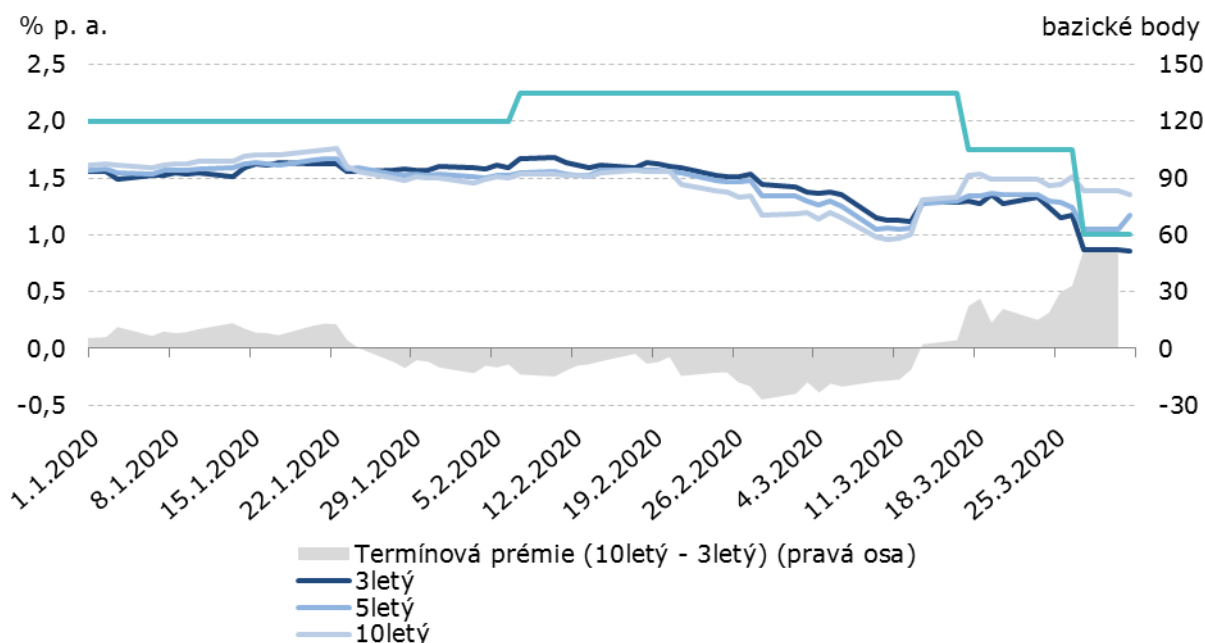
Vývoj na domácím finančním trhu, zejména dluhopisovém, je významným způsobem ovlivněn současnou situací v podobě pandemického šíření nového koronaviru SARS-CoV-2 a dalšími faktory v podobě měnově-politických rozhodnutí, vývojem na globálním finančním trhu, současnou ekonomickou situací apod. Nákaza a opatření proti jejímu dalšímu šíření mají negativní důsledky na tuzemskou a globální ekonomickou aktivitu, což přispívá ke zvyšování nejistoty na finančních trzích, kde došlo k rychlému a výraznému oslabení domácí měny a vysoké volatilitě výnosů státních dluhopisů. Nejistota na trzích se projevila také výrazným rozšířením cenového rozpětí, za které účastníci trhu kotují nákupní a prodejní ceny státních dluhopisů a omezila se likvidita na sekundárním trhu. Vývoj na domácím trhu tak v podstatě kopíruje vývoj v Německu a ostatních zemích eurozóny a střední a východní Evropy, kde došlo také ke skokovému růstu výnosů a ke zvýšené nejistotě.

Významné snížení 2T repo sazby České národní banky v průběhu března až na úroveň 1,00 % p. a. z 2,25 % p. a. tak má za následek částečný pokles výnosů státních dluhopisů ke konci 1. čtvrtletí. Na konci března výnos 3letého státního dluhopisy dosahoval hodnoty 0,9 % p. a., 5letého 1,2 % p. a. a 10letého 1,4 % p. a.

⁶ včetně revolvingu zápůjčních facilit ve formě repo operací v 1. čtvrtletí roku 2020

⁷ Poskytnutý kolaterál SDD není součástí státního dluhu, a to v souladu s upřednostněním principu ekonomického vlastnictví před principem právního vlastnictví. Tento přístup zamezuje duplicitnímu vykázáni závazků spojených s repo operacemi.

Graf č. 18: Vývoj výnosů státních dluhopisů a měnově-politické sazby ČNB

Zdroj: MTS, MF

Česká republika si dlouhodobě udržuje postavení mimořádně spolehlivého emitenta a těší se velkému zájmu domácích i zahraničních investorů. Pozitivní vnímání České republiky na domácím i zahraničních finančních trzích bylo opakovaně potvrzeno nadprůměrným ratingovým hodnocením všech hlavních ratingových agentur s mezinárodní působností, když v prvním čtvrtletí roku 2020 potvrdily vysoké ratingové hodnocení České republiky významné ratingové agentury Fitch Ratings, R&I a ACRA. Zároveň došlo ke zvýšení ratingového hodnocení dlouhodobých závazků České republiky agenturou ACRA Europe, a to ze stávajícího stupně AA- na AA s ponecháním stabilního výhledu. Ratingové agentury kladně hodnotí zejména vynikající stav veřejných financí a jeho nízké zadlužení sektoru vládních institucí. Ratingová hodnocení jednotlivých ratingových agentur jsou uvedena v následující tabulce.

Tabulka č. 13: Ratingové hodnocení České republiky

Ratingová agentura	Domácí dlouhodobé závazky	Výhled	Zahraniční dlouhodobé závazky	Výhled	Udělen/ potvrzen
Moody's	Aa3	Stabilní	Aa3	Stabilní	4.10.2019
S&P Global Ratings	AA	Stabilní	AA-	Stabilní	19.7.2019
Fitch Ratings	AA-	Stabilní	AA-	Stabilní	24.1.2020
JCR	AA	Stabilní	AA-	Stabilní	29.8.2019
R&I	AA-	Stabilní	AA-	Stabilní	9.3.2020
Scope Ratings	AA	Stabilní	AA	Stabilní	26.1.2018
Dagong Global Credit Rating	A+	Stabilní	A+	Stabilní	16.10.2018
ACRA Europe	AA	Stabilní	AA	Stabilní	24.1.2020
ACRA	AA	Stabilní	AA	Stabilní	17.3.2020

Zdroj: Moody's, S&P Global Ratings, Fitch Ratings, JCR, R&I, Scope Ratings, Dagong Global Credit Rating, ACRA Europe, ACRA

2. Příjmy a výdaje kapitoly Státní dluh

Dne 20. února 2015 nabyl účinnosti zákon č. 25/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. V rámci změny rozpočtových pravidel došlo k doplnění odstavce 8 do paragrafu 34. V důsledku této změny Ministerstvo počínaje rokem 2016 realizuje vzájemný zápočet rozpočtových příjmů a výdajů kapitoly 396 – Státní dluh (dále též „kapitoly“), které vzniknou v důsledku finančních operací spojených s řízením likvidity státní pokladny nebo s řízením státního dluhu uskutečněných v průběhu určitého období, nejdéle však jednoho měsíce⁸.

Pro rok 2020 byla nastavena měsíční periodicitu vypořádání úrokových příjmových a výdajových toků se státním rozpočtem, tj. převodů mezi vypořadacím a rozpočtovým účtem kapitoly. Jelikož v každém měsíci 1. čtvrtletí roku 2020 úrokové výdajové toky převýšily úrokové příjmové toky, tj. celková bilance příjmových a výdajových toků byla záporná, byly v těchto měsících výsledkem vzájemného zápočtu úrokových příjmů a výdajů vždy výdaje a kapitola tak v průběhu 1. čtvrtletí roku 2020 vykázala výhradně úrokové výdaje.

Celkové rozpočtované i skutečné příjmy v 1. čtvrtletí roku 2020 byly nulové, stejně jako v 1. čtvrtletí roku 2019.

Výdaje kapitoly v 1. čtvrtletí roku 2020 činily 3 431 mil. Kč, což je 7,0 % rozpočtu po změnách i schváleného rozpočtu. Tyto výdaje byly dány převážně úrokovými výdaji ve výši 3 406 mil. Kč, což je 7,0 % rozpočtu po změnách, poplatky spojené s obsluhou státního dluhu (dále též „poplatky“) činily 25 mil. Kč, což je 8,4 % rozpočtu po změnách a 7,1 % schváleného rozpočtu.

Celkové úrokové výdaje ve výši 3 406 mil. Kč jsou dány téměř výhradně souhrnem úrokových výdajů vnitřního dluhu ve výši 1 841 mil. Kč a úrokových výdajů vnějšího dluhu ve výši 1 567 mil. Kč. Celkové úrokové výdaje jsou však sníženy o přijaté úroky ze zůstatků na platebních účtech Ministerstva ve výši 2 mil. Kč.

V 1. čtvrtletí roku 2019 činily výdaje kapitoly 1 350 mil. Kč, přičemž úrokové výdaje činily 1 306 mil. Kč a poplatky 44 mil. Kč. Výdaje kapitoly v 1. čtvrtletí roku 2020 tak byly o 2 081 mil. Kč vyšší než celkové výdaje kapitoly v 1. čtvrtletí roku 2019. Úrokové výdaje byly přitom v 1. čtvrtletí roku 2020 oproti 1. čtvrtletí roku 2019 vyšší o 2 100 mil. Kč, zatímco poplatky byly meziročně nižší o 19 mil. Kč.

Tabulka č. 14: Výdaje kapitoly Státní dluh (v mil. Kč)

Ukazatel	Skutečnost	Rozpočet 2020		Skutečnost	%	Index
	1. čtvrtletí 2019	Schválený	Po změnách	1. čtvrtletí 2020	Plnění	2020/2019
1	2	3	4	5	6 = 5 : 4	7 = 5 : 2
Výdaje kapitoly celkem	1 350	48 811	48 757	3 431	7,0	254,1
1. Úrokové výdaje celkem	1 306	48 461	48 461	3 406	7,0	260,8
na vnitřní dluh	-352	40 912	40 912	1 841	4,5	-522,8
na instrumenty peněžního trhu	-855	3 415	3 415	174	5,1	-20,4
na spořicí státní dluhopisy	6	349	349	15	4,4	257,7
na středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na domácím trhu	497	37 148	37 148	1 652	4,4	332,4
na vnější dluh	1 659	7 544	7 544	1 567	20,8	94,5
na středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na zahraničních trzích	1 492	6 713	6 713	1 413	21,1	94,7
na úvěry od EIB	166	832	832	154	18,5	92,5
platební účty	0	5	5	-2	-35,4	15 878,9
2. Poplatky	44	350	296	25	8,4	56,7

Zdroj: MF

⁸ V průběhu 1. čtvrtletí roku 2020 byl realizován vzájemný zápočet úrokových příjmů a výdajů kapitoly. V rámci poplatků k vzájemnému zápočtu nedochází.

PODROBNĚJŠÍ INFORMACE

Vzhledem k nulovým příjmům kapitoly v 1. čtvrtletí roku 2020 jsou celkové i úrokové výdaje kapitoly rovny čistým celkovým, resp. čistým úrokovým výdajům. Čisté úrokové výdaje vnitřního dluhu jsou složeny z čistých úrokových výdajů instrumentů peněžního trhu, z čistých úrokových výdajů spořicíh státních dluhopisů (dále též „SSD“) a z čistých úrokových výdajů SDD vydaných na domácím trhu.

V 1. čtvrtletí roku 2020 čisté úrokové výdaje na vnitřní dluh činily 1 841 mil. Kč oproti -352 mil. Kč v 1. čtvrtletí 2019. Meziročně tak byly tyto výdaje vyšší o 2 193 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje na SDD vydané na domácím trhu se meziročně zvýšily ze 497 mil. Kč v 1. čtvrtletí roku 2019 na 1 652 mil. Kč v 1. čtvrtletí roku 2020, tj. o 1 155 mil. Kč, resp. 232,4 %. Tyto výdaje byly určeny především diskonty SDD vydaných na domácím primárním trhu ve výši 2 601 mil. Kč, dále výplatami výnosů SDD vydaných na domácím trhu v celkové výši 415 mil. Kč a rovněž výdajovými toky spojenými s přímými prodeji SDD z majetkového účtu Ministerstva ve výši 69 mil. Kč, snižovány byly naopak příjmovými toky spojenými s emisemi SDD na primárním trhu, kdy prémie činily 1 251 mil. Kč a alikvotní úrokové výnosy 126 mil. Kč, a rovněž čistými příjmovými toky z titulu výměnných operací ve výši 56 mil. Kč. Meziroční růst čistých úrokových výdajů na SDD vydaných na domácím trhu byl dán především nižšími příjmy z alikvotních úrokových výnosů spojených s emisemi na primárním trhu o 1 017 mil. Kč zejména v důsledku vydávání dluhopisů s nižší sazbou kupónu.

Čisté úrokové výdaje na instrumenty peněžního trhu v 1. čtvrtletí roku 2020 činily 174 mil. Kč, přičemž tyto výdaje byly určeny diskonty emisí SPP ve výši 856 mil. Kč. Tyto výdaje byly snižovány čistými příjmy z titulu přijatých úroků z aktivních operací řízení korunové likvidity státní pokladny (repo operací s kolaterálem poukázek ČNB, střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů a depozitních operací) ve výši 660 mil. Kč, příjmů z úroků z přijatých zápůjček (depozitních operací) denominovaných v cizích měnách ve výši 21 mil. Kč a konečně prostředky přijatými z titulu zápůjčních facilit státních dluhopisů ve formě kolateralizovaných zápůjček ve výši 420 tis. Kč a zápůjčních facilit státních dluhopisů ve formě repo operací ve výši 151 tis. Kč.

Oproti 1. čtvrtletí roku 2019, kdy čisté úrokové výdaje na instrumenty peněžního trhu činily -855 mil. Kč, tak tyto vzrostly o 1 029 mil. Kč. Toto zvýšení bylo dáno především výrazným nárůstem výdajů na diskonty SPP o 834 mil. Kč z důvodu potřeby financování vyššího než původně schváleného schodku státního rozpočtu na rok 2020 v souvislosti s potřebou řešení následků pandemického šíření nového koronaviru SARS-CoV-2. Dalším důvodem je pak snížení přijatých úroků z aktivních operací řízení korunové likvidity státní pokladny meziročně o 198 mil. Kč především v důsledku poklesu výše investovaných prostředků.

Čisté úrokové výdaje na SSD dosáhly v 1. čtvrtletí roku 2020 výše 15 mil. Kč, přičemž byly dány zejména reinvesticemi výnosů SSD ve výši 15 mil. Kč, dále výplatami výnosů SSD ve výši 700 tis. Kč a výplatami poměrného výnosu při splacení SSD před stanovenou dobou splatnosti na základě uplatnění práva držitelů ve výši 109 tis. Kč. Čisté úrokové výdaje na SSD tak oproti 1. čtvrtletí roku 2019 meziročně vzrostly o 9 mil. Kč především v důsledku skutečnosti, že nově vydávané emise Dluhopisů Republiky se v 1. čtvrtletí roku 2020 z hlediska rozpočtových výdajů již začínají projevat.

Čisté úrokové výdaje na vnější (zahraniční) dluh v 1. čtvrtletí roku 2020 jsou dány čistými úrokovými výdaji SDD vydaných na zahraničních trzích a čistými úrokovými výdaji z titulu úvěrů od EIB. V 1. čtvrtletí roku 2020 tyto výdaje činily 1 567 mil. Kč oproti 1 659 mil. Kč v 1. čtvrtletí 2019, poklesly tak meziročně o 91 mil. Kč, tj. o 5,5 %.

Čisté úrokové výdaje z titulu SDD vydaných na zahraničních trzích v 1. čtvrtletí roku 2020 činily celkem 1 413 mil. Kč a byly určeny výnosy SDD vydaných na zahraničních trzích včetně vlivu zajišťovacích operací. Vzhledem k tomu, že v 1. čtvrtletí roku 2019 dosáhly tyto výdaje celkem 1 492 mil. Kč, došlo k jejich meziročnímu poklesu o 79 mil. Kč, tj. o 5,3 % především v důsledku ukončení portfoliového swapu generujícího výdaje v lednu 2019.

Čisté úrokové výdaje na úvěry od EIB v 1. čtvrtletí 2020 dosáhly celkem 154 mil. Kč, zatímco v 1. čtvrtletí 2019 činily 166 mil. Kč. Došlo tak k meziročnímu poklesu těchto výdajů o 12 mil. Kč, tj. o 7,5 % v důsledku postupného splácení tohoto dluhového instrumentu.

V 1. čtvrtletí 2020 došlo rovněž k převodu úroků z vkladů na mimorozpočtových účtech Ministerstva v komerčních bankách do rozpočtu kapitoly ve výši 2 mil. Kč.

Z hlediska rozpočtové skladby byla převážná část úrokových výdajů ve výši 3 109 601 tis. Kč zaznamenána na položce 5141 – Úroky vlastní, zbývající část ve výši 296 855 tis. Kč pak byla zaznamenána na položce 5146 – Úrokové výdaje na finanční deriváty k vlastním dluhopisům. Z poplatků byla rozhodující část ve výši 24 794 tis. Kč zaznamenána na položce 5144 – Poplatky dluhové služby, dále 14 tis. Kč bylo zaznamenáno na položce 5161 – Poštovní služby a 129 tis. Kč na položce 5362 – Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu.

Zatímco celkové čisté výdaje kapitoly v 1. čtvrtletí roku 2020 dosáhly 3 431 mil. Kč, v 1. čtvrtletí roku 2019 celkové čisté výdaje činily 1 350 mil. Kč. Meziročně tak čisté výdaje kapitoly vzrostly o 2 081 mil. Kč.

V důsledku změny zákona o státním rozpočtu kapitoly 396 – Státní dluh v souvislosti s řešením dopadů pandemie COVID-19 byl v průběhu 1. čtvrtletí 2020 rozpočet výdajů kapitoly 396 – Státní dluh zvýšen o 5 000 000 000 Kč z původních 43 810 880 286 Kč na 48 810 880 286 Kč. V průběhu 1. čtvrtletí 2020 bylo rovněž realizováno 1 rozpočtové opatření, které snížilo výdajový specifický ukazatel Obsluha státního dluhu, konkrétně výdajový okruh Poplatky spojené s obsluhou státního dluhu, o 54 000 000 Kč.

3. Řízení likvidity státní pokladny v 1. čtvrtletí roku 2020

V rámci řízení likvidity korunové státní pokladny byly v 1. čtvrtletí roku 2020 provedeny krátkodobé investice s použitím kolaterálu poukázek ČNB a střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů v celkové jmenovité hodnotě 1 087 173 mil. Kč, splátky přitom dosáhly celkové jmenovité hodnoty 951 477 mil. Kč. Celkový příjem operací s použitím kolaterálu poukázek ČNB činil 589,94 mil. Kč a byl dosažen při průměrné úrokové sazbě 2,05 % p. a.

V rámci řízení likvidity korunové státní pokladny byly v 1. čtvrtletí roku 2020 realizovány krátkodobé investice ve formě depozitních operací v celkové jmenovité hodnotě 1 180 547 mil. Kč, splátky těchto investic pak dosáhly celkové jmenovité hodnoty 1 089 297 mil. Kč. Celkový příjem depozitních operací dosažený při průměrné úrokové sazbě 1,33 % p. a. činil 70,15 mil. Kč. Současně úročením zůstatků účtů bylo dosaženo příjmu 1,76 mil. Kč.

V rámci řízení likvidity eurové státní pokladny nebyly v 1. čtvrtletí roku 2020 realizovány žádné krátkodobé investice. Úročením zůstatku běžného účtu bylo dosaženo příjmu 0,01 mil. Kč.

K 31. březnu 2020 byly na majetkových účtech MF evidovány poukázky ČNB ve jmenovité hodnotě 136 948 mil., které představovaly hodnotu kolaterálu aktivních operací a státní pokladniční poukázky v celkové jmenovité hodnotě 100 000 mil. Kč, které byly vydány do vlastního portfolia.

Tabulka č. 15: Porovnání čistých příjmů státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem v 1. čtvrtletí 2019 a 1. čtvrtletí 2020 (v mil. Kč)

Příjmy	1. čtvrtletí 2019	1. čtvrtletí 2020	2020/2019
Příjmy z korunových REPO operací	799,06	589,94	73,83
Příjmy z korunových DEPO operací	59,07	71,91	121,74
Příjmy z REPO EUR operací	-	-	-
Příjmy z DEPO EUR operací	0,01	0,01	70,01
Příjmy z devizových swapů	0,69	-	-
Příjmy ze zápujčnicích facilit ve formě REPO operací	0,11	0,15	139,61
Příjmy ze zápujček dluhopisů	4,55	0,42	9,24
Celkem čisté příjmy dosažené při řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	863,50	662,43	76,72
Emisní činnost se záporným výnosem ¹	9,73		-
Výpůjční operace v cizí měně se záporným výnosem	13,69	19,61	143,22
Celkem čisté příjmy státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem	886,92	682,04	76,90

¹ Se zohledněním budoucích výdajů v podobě výplat kupónů do splatnosti těchto dluhopisů, pokud nebyly bez výnosu.

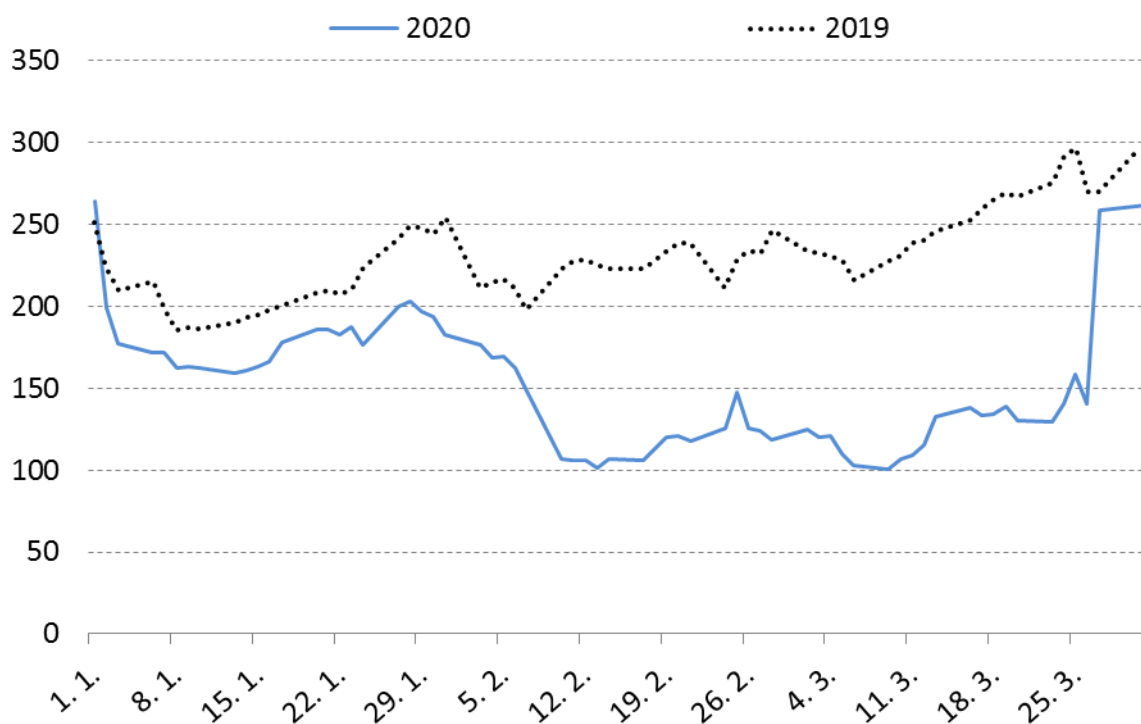
Zdroj: MF

Po opuštění režimu devizových intervencí České národní banky dne 6. dubna 2017 Ministerstvo i nadále pokračovalo v racionalizaci volné likvidity státní pokladny v souladu s nejmodernějšími principy řízení vládních financí.

Z tabulky je zřejmé, že zatímco v 1. čtvrtletí roku 2020 dosáhly celkové čisté úrokové příjmy 662,43 mil. Kč, ve stejném období roku 2019 příjmy dosáhly 863,50 mil. Kč. Investováním peněžních prostředků státní pokladny bylo dosaženo v 1. čtvrtletí 2020 o 201,06 mil. Kč nižších příjmů než ve stejném období roku 2019. Ministerstvo v prvním čtvrtletí 2020 dosáhlo podstatně nižšího výnosu z REPO operací v rámci řízení likvidity korunové státní pokladny oproti stejnému období roku 2019.

Tak jako v každém roce je stav státní pokladny nejvíce ovlivněn vývojem salda státního rozpočtu, emisní činností, splátkami střednědobých a dlouhodobých dluhopisů a příjmy Národního fondu z Evropské komise.

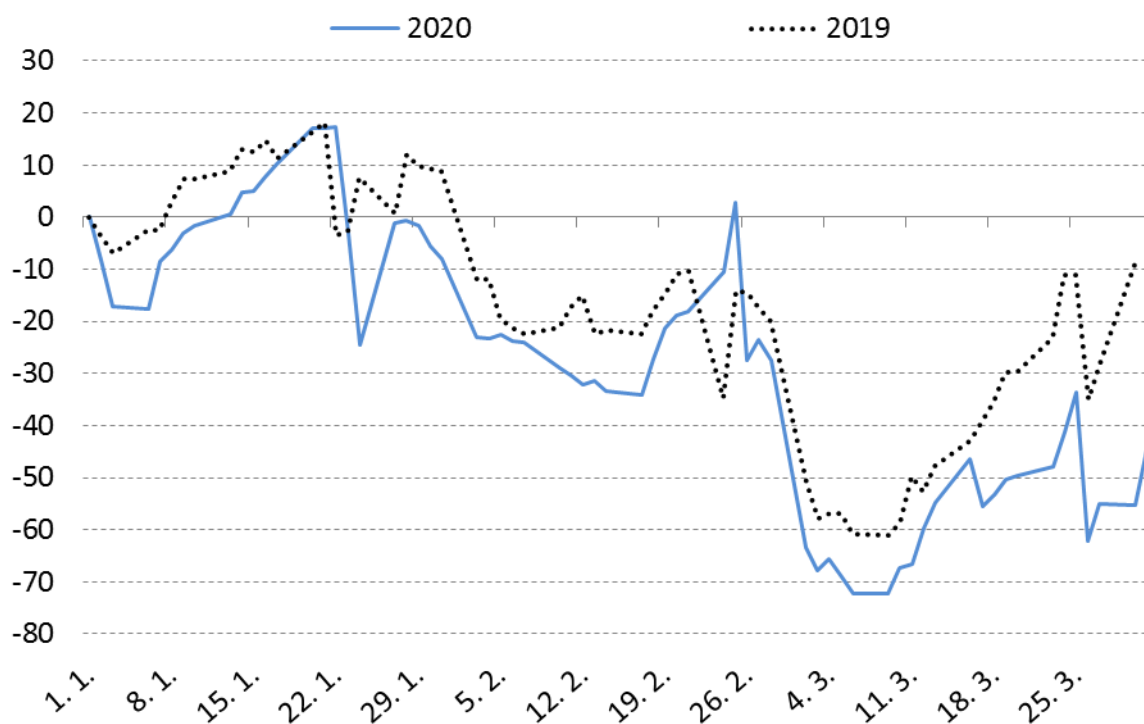
Graf č. 19: Státní pokladna za 1. čtvrtletí roku 2019 a 2020 (v mld. Kč)

Zdroj: ČNB a MF

Hospodaření státního rozpočtu za první čtvrtletí 2020 skončilo schodkem ve výši 44,71 mld. Kč a ve srovnání s 1. čtvrtletím roku 2019 se vyvíjelo nepříznivě především z důvodu vyšších výdajů státního rozpočtu. Rozdíly ve výkyvech salda státního rozpočtu v obou letech způsobuje především časový nesoulad ve dnech splatnosti DPH a splatných vratek DPH, přičemž velkou roli hraje rovněž časové rozvržení převodu prostředků z Národního fondu do státního rozpočtu, jakož i další změny v rozložení některých výdajů státního rozpočtu v čase.

Graf č. 20: Vývoj státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2019 a 2020 (v mld. Kč)

Zdroj: ČNB a MF

4. Tabulková příloha

Příloha č. 1: Vývoj státního dluhu České republiky v 1. čtvrtletí 2020 (v mld. Kč)

N á z e v	S t a v	Výpůjční	Splátky	Kurzové rozdíly	Změna	S t a v
	k 1. 1. 2020	operace (a)	(b)	a ostatní vlivy (c)	(a - b + c)	k 31. 3. 2020
STÁTNÍ DLUH CELKEM	1 640,2	245,3	125,5	12,8	132,6	1 772,8
Vnitřní dluh	1 437,4	182,1	60,0	1,9	124,0	1 561,4
Státní pokladniční poukázky	4,5	68,6	4,6		64,0	68,6
46. emise dlouhodobých dluhopisů (2005)	74,6		4,1		-4,1	70,5
49. emise dlouhodobých dluhopisů (2006)	49,3	0,2			0,2	49,5
52. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	87,3	0,3			0,3	87,6
53. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	17,7	1,5			1,5	19,2
58. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)	87,6	1,0			1,0	88,6
61. emise dlouhodobých dluhopisů (2010)	76,5	1,1			1,1	77,6
63. emise dlouhodobých dluhopisů (2011)	87,2				0,0	87,2
78. emise dlouhodobých dluhopisů (2013)	99,0				0,0	99,0
83. emise dlouhodobých dluhopisů (2013)	0,4				0,0	0,4
87. emise dlouhodobých dluhopisů (2013)	2,2				0,0	2,2
89. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	99,9				0,0	99,9
90. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	58,6	3,2			3,2	61,8
91. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	33,9		0,2		-0,2	33,7
93. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	0,0				0,0	0,0
94. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	98,6	0,4			0,4	99,0
95. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	98,2	1,8			1,8	100,0
97. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	58,8	43,7			43,7	102,5
100. emise dlouhodobých dluhopisů (2017)	87,7	12,3			12,3	100,0
101. emise střednědobých dluhopisů (2017)	50,1		50,1		-50,1	0,0
102. emise střednědobých dluhopisů (2017)	5,6	0,3			0,3	5,8
103. emise dlouhodobých dluhopisů (2017)	98,0	1,0			1,0	99,0
104. emise střednědobých dluhopisů (2018)	26,1	0,6			0,6	26,6
105. emise dlouhodobých dluhopisů (2018)	99,0				0,0	99,0
106. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	2,9	0,0	0,0		0,0	2,9
107. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,9				0,0	0,9
108. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,4				0,0	0,4
109. emise střednědobých dluhopisů (2019)	25,4			1,9	1,9	27,3
110. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	5,0				0,0	5,0
111. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,1				0,0	0,1
112. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	1,1				0,0	1,1
113. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,0				0,0	0,0
114. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,1			0,1	0,1
115. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	1,6			1,6	1,6
116. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,0			0,0	0,0
120. emise střednědobých dluhopisů (2020)	0,0	18,9			18,9	18,9
121. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	25,1			25,1	25,1
Zápůjční facility ve formě repo operací	0,6	0,7	1,1		-0,4	0,2
Státem vystavené směnky	0,0			0,0	0,0	0,0
Vnější dluh	202,8	63,2	65,5	10,8	8,6	211,4
2. emise státních dluhopisů denominovaná v euro (2005)	25,4		27,2		1,8	-25,4
5. emise státních dluhopisů denominovaná v euro (2010)	50,0			1,9	1,9	51,9
6. emise státních dluhopisů denominovaná v euro (2012)	69,9			5,3	5,3	75,1
1. emise státních dluhopisů denominovaná v japonských jenech (2006)	6,3			0,6	0,6	6,9
Úvěry od EIB	38,5		1,0	0,1	-0,9	37,6
Krátkodobé zápůjčky	12,8	63,2	37,3	1,1	27,0	39,9

Zdroj: MF

III. Situační zpráva státní pokladny

Státní pokladna (dále též „SP“) zahrnuje souhrn peněžních prostředků, které jsou odděleně vedeny na

- příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu,
- účtech státních finančních aktiv (SFA),
- účtech MF pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu,
- účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové a jiné příjmy, které jsou následně určeny rozpočtům územních samosprávných celků, státním fondům, Národnímu fondu (NF), rezervním fondům organizačních složek státu, do státních finančních aktiv a na účtech určených ke správě peněžních prostředků z vybraných cel určených k odvodům do vlastních zdrojů Evropské unie,
- účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu,
- účtech cizích a podobných prostředků organizačních složek státu, jež nejsou součástí příjmů nebo výdajů státního rozpočtu, na zvláštním účtu Ministerstva spravedlnosti podle zákona o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí, na účtech závodního stravování, sdružených prostředků apod.,
- účtech příspěvkových organizací,
- účtech státních fondů a Národního fondu,
- zvláštních účtech MF podle zákona, kterým se ruší Fond národního majetku ČR (FNM),
- účtech státní organizace Správa železniční dopravní cesty,
- účtech územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a NF a dalších prostředků podle zákona o rozpočtových pravidlech,
- účtech Regionálních rad regionů soudržnosti určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu a NF a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech veřejných výzkumných institucí určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu a NF a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech veřejných vysokých škol určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a Národního fondu a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, včetně zvláštního účtu veřejného zdravotního pojištění, účtech resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťoven a svazů zdravotních pojišťoven a
- účtech dalších právnických osob vedených se souhlasem Ministerstva financí u České národní banky.

Účty podřízené státní pokladně jsou podřízeny jednotlivým souhrnným účtům státní pokladny. Celkový součet peněžních prostředků na účtech podřízených jednotlivým souhrnným účtům SP nesmí být záporný. Přebytky prostředků na jednotlivých souhrnných účtech státní pokladny může Ministerstvo financí krátkodobě ukládat nebo investovat na finančním trhu s cílem minimalizovat výdaje spojené s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu.

Od roku 2013 dochází v souvislosti s novelou zákona o rozpočtových pravidlech k postupnému rozšiřování okruhu prostředků příslušejících do SP a jejich zapojení do financování a řízení likvidity SP. Přehled o objemech a druzích prostředků zahrnovaných do státní pokladny (vedených v korunách) podává následující tabulka.

Tabulka č. 16: Souhrnné účty státní pokladny (v mil. Kč)

Ukazatel	31.3.2019 (1)	31.3.2020 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-9 242	-44 707	-35 465	483,7
v tom - příjmy	364 305	377 307	13 002	103,6
- výdaje	373 547	422 014	48 467	113,0
2. Prostředky na účtech státních finančních aktiv				
- saldo příjmů a výdajů	92 303	77 967	-14 336	84,5
3. Příjmy veřejných rozpočtů spravované FÚ, CÚ				
- saldo příjmů a výdajů	15 622	13 774	-1 848	88,2
v tom - příjmy celkem	73 187	76 585	3 398	104,6
- výdaje celkem	57 565	62 811	5 246	109,1
4. Fondy organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	4 705	4 510	-195	95,9
5. Cizí prostředky organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	18 473	18 584	111	100,6
6. Účty příspěvkových organizací				
- saldo příjmů a výdajů	30 020	33 745	3 725	112,4
7. Účty státních fondů a Národního fondu (v Kč)				
- saldo příjmů a výdajů	39 252	52 804	13 552	134,5
8. Účet bývalého Fondu národního majetku				
- saldo příjmů a výdajů	14 779	8 481	-6 298	57,4
9. Účty územních samosprávných celků				
- saldo příjmů a výdajů	19 852	21 324	1 472	107,4
10. Zdravotní pojišťovny a svazy ZP				
- saldo příjmů a výdajů	51 001	60 617	9 616	118,9
11. Ostatní subjekty				
- saldo příjmů a výdajů	13 769	13 939	170	101,2
A. Prostředky státní pokladny celkem (součet 1. až 11.)	290 534	261 038	-29 496	89,8
B. Financování státní pokladny:				
- dluhopisové	-173 068	-245 392	-72 324	141,8
- účet hospodaření státního rozpočtu	-464	-566	-102	122,0
C. Celková pozice státní pokladny (A+B)	117 002	15 080	-101 922	12,9

Jak je patrné z tabulky, státní pokladna byla v 1. čtvrtletí 2020 v největší míře tvořena prostředky na účtech státních finančních aktiv, zdravotních pojišťoven a svazů ZP, státních fondů a Národního fondu (v Kč), příspěvkových organizací, územních samosprávných celků, cizími prostředky organizačních složek státu, prostředky na účtech finančních a celních úřadů určených pro správu prostředků veřejných rozpočtů, prostředky bývalého Fondu národního majetku a prostředky ostatních subjektů v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech.

Celková pozice souhrnných účtů SP ke konci března 2020 ve výši 15,1 mld. Kč byla tvořena součtem:

- **schodku státního rozpočtu ve výši -44,7 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 377,3 mld. Kč a výdaji ve výši 422,0 mld. Kč,
- **úctů státních finančních aktiv ve výši 78,0 mld. Kč**, na kterých Ministerstvo financí eviduje kromě prostředků jako jsou např. rezerva na důchodovou reformu, prostředky úrazového pojištění, jaderného účtu nebo zvláštní účelové prostředky také další zdroje, např. peněžní prostředky získané emisemi a prodeji státních dluhopisů nebo rezerva peněžních prostředků z vydávání a prodeje státních dluhopisů, z přijatých zápůjček a úvěrů, z jiných zdrojů financování státního dluhu a ze sjednaných finančních zajištění nebo srovnatelných zajištění podle práva cizího státu sloužících jako zdroje ministerstva pro vyloučení tržních rizik, rizik z neumístění státních dluhopisů na finančním trhu a jiných možných rizik souvisejících s financováním schodku státního rozpočtu a státního dluhu. Ministerstvo financí v rámci výkonu řízení státních finančních aktiv sjednává obchody s tuzemskými i zahraničními osobami za účelem omezení úrokových a měnových nebo jiných rizik. Vytváření rezervy peněžních prostředků zákon o rozpočtových pravidlech pouze umožňuje, nikoli přikazuje, přičemž tento zdroj prostředků od roku 2013 postupně ztrácí na významu a vlivem legislativních změn (rozšiřování okruhu subjektů, jejichž účty jsou podřízeny souhrnnému účtu státní pokladny) a vývoje na finančních trzích je jeho role pouze marginální. Rezervu peněžních prostředků, která byla v minulých letech vytvářena emisní činností při souvztažném růstu hrubého státního dluhu, tak nahrazují ostatní disponibilní peněžní prostředky centrálního systému řízení souhrnných účtů státní pokladny. Ministerstvo financí údaje o výši rezervy peněžních prostředků nepublikuje, neboť pro účastníky trhu mohou být tyto údaje zavádějící a snadno chybně interpretovatelné bez souvislosti s celkovou disponibilní likviditou státní pokladny, což by mohlo vést k nežádoucímu ovlivňování účastníků trhu i veřejného mínění. Výše rezervy peněžních prostředků je proto sledována pouze pro interní potřeby Ministerstva financí (v rámci výkonu řízení státního dluhu a řízení likvidity státní pokladny),
- **zůstatku příjmů a výdajů veřejných rozpočtů** spravovaných finančními a celními úřady **ve výši 13,8 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní a skutečným převodem daňových příjmů územním rozpočtům (jde o prostředky na účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů); obdobně jde o příjmy a poplatky náležející Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, o převody sdílených příjmů (cla) do rozpočtu EU a státního rozpočtu, o převod odvodu z loterií a hazardních her do státního rozpočtu, některé příjmy Českého báňského úřadu (úhrady z dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů) a jejich převod obcím, resp. do státního rozpočtu a další prostředky,
- **zůstatku na účtech fondů organizačních složek státu** v celkové výši **4,5 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a fondů kulturních a sociálních potřeb a prostředků čerpaných,
- **zůstatku na účtech cizích prostředků** organizačních složek státu v celkové výši **18,6 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných cizích a zvláštních mimorozpočtových prostředků jako jsou např. soudní a jiné úschovy prostředků, prostředky zabavené v rámci trestního řízení (§ 78 a 79 trestního řádu), prostředky na narovnání škod v trestním řízení (§ 309 trestního řádu), prostředky dočasně inkasované pro zajištění celního dluhu v rámci celního řízení, srážky ze mzdy zaměstnanců z titulu exekuce, peněžní částky (konta) vězňů, pacientů a chovanců v léčebných a jiných ústavech, prostředky spojené s placením náhrad výdajů

za odborné úkony prováděné na žádost (SÚKL, úhrady za žádosti o registraci léčiv, povolení výroby léčiv, vydání certifikátů atd.), omylem došlé peněžní prostředky, sdružené prostředky, zálohy na soudní řízení a na návrhy konkurzů a insolvenčního řízení, kauce v trestním řízení, složené jistoty (na předběžná opatření), prostředky jistot k zajištění pohledávek podle § 4b zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách atd. Patří sem též platy a související výdaje pracovníků OSS za měsíc prosinec, vyplácené v lednu následujícího roku, prostředky, které správci kapitol soustřeďují v rámci finančního vypořádání od příjemců prostředků ze státního rozpočtu apod.,

- zůstatku na účtech **příspěvkových organizací** v celkové výši **33,7 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **státních fondů a Národního fondu** (v Kč) v celkové výši **52,8 mld. Kč**; na státní fondy připadá částka 25,0 mld. Kč a na Národní fond částka 27,8 mld. Kč,
- zůstatku na účtu **bývalého Fondu národního majetku** v celkové výši **8,8 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **územních samosprávných celků** v celkové výši **21,3 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **zdravotních pojišťoven a svazů ZP** v celkové výši **60,6 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **ostatních subjektů** ve výši **13,9 mld. Kč**, které se nejvíce týkají státní organizace Správa železnic (3,9 mld. Kč), veřejných vysokých škol (2,8 mld. Kč), veřejných výzkumných institucí (2,2 mld. Kč) a ostatních právnických osob se souhlasem Ministerstva financí (5,0 mld. Kč),
- zůstatku **dluhopisového financování státní pokladny ve výši -245,4 mld. Kč**, které představuje dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,
- zůstatku **financování státní pokladny prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu⁹ ve výši -566 mil. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Zůstatek prostředků státní pokladny ke konci března 2020 dosáhl 15,1 mld. Kč a jeho snížení proti stavu ke konci března 2019 souviselo s poklesem objemu prostředků zahrnovaných do SP o 29,5 mld. Kč, tj. o 10,2 % a zvýšením dluhopisového financování státní pokladny (o 72,3 mld. Kč), resp. zvýšením financování SP prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu (o 102 mil. Kč). Meziroční snížení prostředků zahrnovaných do SP bylo ovlivněno především zvýšením schodku státního rozpočtu, poklesem prostředků na účtech SFA a bývalého Fondu národního majetku. Na druhé straně nejvíce vzrostly prostředky na účtech státních fondů a Národního fondu (v Kč), zdravotních pojišťoven a svazů ZP, příspěvkových organizací a územních samosprávných celků.

⁹ Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z účtu prostředků získaných emisí a prodejem státních dluhopisů částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na účtu prostředků získaných emisí a prodejem státních dluhopisů se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).

IV. Informace o plnění cíle stanoveného v Konvergenčním programu pro rok 2020

Ministerstvo financí vypracovává pravidelně k pokladnímu plnění státního rozpočtu za 1. a za 1. až 3. čtvrtletí informaci pro rozpočtový výbor PSP ČR¹⁰ o tom, jakým způsobem je naplňován Konvergenční program ČR¹¹.

V roce 2020 očekáváme **výrazně deficitní hospodaření sektoru vládních institucí ve výši 4,1 % HDP**, především díky deficitu ústřední vlády, konkrétně státního rozpočtu. Poprvé od roku 2015 lze očekávat záporné saldo fondů sociálního zabezpečení (zdravotních pojišťoven). Naproti tomu místní vládní instituce by i navzdory výraznému poklesu svých příjmů měly opět vykázat přebytek. Z pohledu strukturálního salda by expanzivní fiskální politika měla vést k deficitu -2,0 % HDP.

Aktuální odhad je výrazně odlišný od predikce učiněné v Konvergenčním programu ČR z dubna roku 2019. Hlavním důvodem je skutečnost, že ekonomika byla koncem 1. čtvrtletí 2020 silně zasažena dopady pandemie nového typu viru způsobujícímu onemocnění COVID-19. To s sebou přineslo významný propad ekonomické aktivity, a tím omezení daňových příjmů včetně příspěvků na sociální zabezpečení, a zároveň potřebu vynaložit zvýšené výdaje na boj proti šíření epidemie a zmírnění jejích ekonomických a sociálních dopadů.

V absolutním vyjádření došlo k výrazným změnám, a to jak u odhadu celkového salda sektoru vládních institucí (zhoršení o 217 mld. Kč), tak i u očekávaných výsledků jednotlivých subsektorů. Deficit ústředních vládních institucí je odhadován o 190,1 mld. Kč vyšší, rovněž hospodaření místních vládních institucí by mělo být o 6,9 mld. Kč horší. Růst nákladů spojených s pandemií ovlivní také výsledky fondů sociálního zabezpečení, které by měly přejít z přebytku do deficitu (zhoršení o 20 mld. Kč).

Tabulka č. 17: Saldo sektoru vládních institucí po subsektorech v letech 2019–2020 a porovnání s Konvergenčním programem ČR (duben 2019) v % HDP

	Notifikace k 1. 4. 2020		KP 2019	rozíl 2020 v
	2019	2020	2020	p. b. HDP
	(1)	(2)	(3)	(2) - (3)
saldo sektoru vládních institucí	0,3	-4,1	-0,2	-3,9
ústřední vládní instituce	-0,6	-4,1	-0,6	-3,5
místní vládní instituce	0,6	0,2	0,3	-0,1
fondy sociálního zabezpečení	0,2	-0,2	0,1	-0,4

Pozn.: Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlováním.

Příjmy sektoru vládních institucí by měly v roce 2020 klesat o 2,5 %, a proti odhadu v Konvergenčním programu ČR z dubna 2019 tak budou nižší o 6,3 p. b. Aktuální predikce počítá s meziročně nižšími daňovými příjmy včetně příspěvků na sociální zabezpečení o 3,3 %, což je o 7,4 p. b. méně než činily původní dubnové předpoklady. Největší meziroční propad ve výši -20,9 % lze očekávat u výnosu daně z příjmů právnických osob. U daně z příjmů fyzických osob očekáváme meziročně o téměř 10 % nižší výnos, který vychází primárně z predikovaného vývoje růstu objemu mezd a platů (2,6 %) a změny v jejich distribuci po zvýšení minimální a zaručené mzdy, ale současně se do něj negativně promítá dopad mimořádných opatření v období pandemie. Tytéž makroekonomické faktory spolu s plánovaným navýšením plateb státu za státního pojištěnce o cca 5,8 mld. Kč a

¹⁰ Vypracování této informace plyne z usnesení rozpočtového výboru PSP ČR č. 128 ze dne 28. dubna 2011, ve kterém byl ministr financí požádán o aktuální odečet vždy k termínu čtvrtletního pokladního plnění.

¹¹ Konvergenční program ČR je zásadním strategickým dokumentem zpracovávaným Ministerstvem financí ČR. Od roku 2011 je publikován vždy koncem dubna. Dokument specifikuje základní souhrnné fiskální údaje a nejvýznamnější připravovaná opatření s rozpočtovým dopadem formou střednědobé fiskální strategie vlády. Blíže a aktuální znění viz www.mfcr.cz/kopr.

mimořádným opatřením v podobě prominutí placení minimálních záloh na sociální a zdravotní pojištění pro OSVČ na dobu 6 měsíců ovlivní také vývoj příspěvků na sociální zabezpečení, které zaznamenají v zásadě stagnaci (růst o 0,2 %).

Výdajová strana bude rovněž významně poznamenána opatřeními přijatými v boji s epidemií COVID-19 a programy ke zmírnění jejích ekonomických a sociálních dopadů. Oproti předpokladům z dubna 2019 porostou výdaje sektoru vládních institucí o 2,7 p. b. rychleji a jejich meziroční růst bude činit 7,8 %. Konečná spotřeba vlády by měla být tažena v první řadě naturálními sociálními dávkami. Jejich nadprůměrné 7% tempo uvažuje vyšší výdaje na zdravotní péči, které si vyžádá nastalá situace. Dynamika náhrad zaměstnancům by měla meziročně zpomalit na 6,4 % a jenom nepatrně pomaleji než náhrady zaměstnancům by měla růst mezispotřeba (6,2 %), a to jak vlivem reálné spotřeby (především vyšší výdaje na zdravotnický materiál a ochranné pomůcky), tak také kvůli meziročně vyšší očekávané míře inflace. K růstu dojde také u peněžitých dávek sociálního zabezpečení, což reflektuje jak již dříve schválená opatření, zejména v oblasti dávek důchodového pojištění a dávek státní sociální podpory, tak ekonomický vývoj

Odhadovaný výsledek hospodaření sektoru vládních institucí by se měl odrazit ve výši **zadlužení sektoru vládních institucí**. Ke konci roku 2020 predikujeme vládní dluh ve výši 1 945,7 mld. Kč, tj. **35,2 % HDP**, což je o 147 mld. Kč více, než tomu bylo ve srovnání s dubnovou predikcí z roku 2019.